

BELLETEN

Cilt/Volume: 85

Aralık 2021

Sayı/Issue: 304

Büyük Menderes Nehri Havzasının Doğusunda MÖ II. Bin Yıla Ait Hilal Biçimli Tezgah Ağırlıkları (Bir Grup Piramidal Ağırlıkla Beraber)*

Özdemir Koçak** - İsmail Baytak*** - Ömür Esen****

Öz

Afyonkarahisar’ın güneybatısında Menderes Nehri’nin ilk kaynaklarının çıktığı Dinar çevresinden Acıgöl kesimine doğru uzanan alanda tarafımızdan tekstil üretimine işaret eden çok sayıda buluntu tespit edilmiştir. Bunlar arasında büyük kısmı hilal biçimli, bir kısmı da piramidal şekilli olan ve çoğunlukla MÖ II. bin yıla tarihlenen tezgah ağırlıkları bölgedeki üretim ve ekonomik gelişmelerle ilgili referans teşkil etmektedir. Bu havzayı çevreleyen Yakaköy Kocahöyük, Dazkırı Ağılların Önü, Evciler Kocahöyük

* Araştırmalarımız Selçuk Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Tarih Kurumu, Dinar Belediyesi ve Dicle Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü tarafından desteklenmiştir. Bu kurumlara ve yetkililerine teşekkür ederiz. Selçuk Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü: “Afyonkarahisar İli ve İlçeleri 2013-2014 Yılları Arkeolojik Yüzeysel Araştırmaları” (Proje no: 10401008); “Afyonkarahisar İli ve İlçeleri 2015-2016 Yılları Arkeolojik Yüzeysel Araştırmaları” (Proje no: 15401006); Türk Tarih Kurumu, “Afyonkarahisar İli ve İlçelerinde ve Uşak İli Sivahlı İlçesinde Yüzeysel Araştırması”; Dicle Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü: “Göller Bölgesi Antik Dönem Yol Güzergahları/Haritalandırma Çalışmaları” (Proje no: EDB.18.003).

** Prof. Dr., Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Konya/TÜRKİYE, okocak@selcuk.edu.tr ORCID: 0000-0003-2284-0441 DOI: 10.37879/belleten.2021.713

*** Dr. Öğr. Üyesi, Dicle Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Diyarbakır/TÜRKİYE, ismail.baytak@dicle.edu.tr ORCID: 0000-0003-4740-3504

**** Öğr. Gör., Selçuk Üniversitesi, Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı, Konya/TÜRKİYE, omuresen@selcuk.edu.tr ORCID: 0000-0003-2775-6601

Makale Gönderim Tarihi: 08.10.2020 - Makale Kabul Tarihi: 05.04.2021

ve Dinar Dikici Höyük gibi yerleşmelerin MÖ II. bin yıla tarihlenen tekstil ağırlıkları ile seramik buluntularının yoğunluğu, konumları ve başta Yakaköy Kocahöyük olmak üzere bu dört büyük iskanın 10-16 hektar aralığında geniş alanlara yayılmasından yola çıkarak bunların ekonomik veya belki de siyasi yönden dönemlerinin ana merkezleri olabilecekleri düşünülebilir. Bu yerleşmeler arasında hilal biçimli ağırlıklarının en yoğun olarak görüldüğü Yakaköy Kocahöyük aynı zamanda 16 hektarın üzerine çıkan genişliği ve 14 m'lik mevcut yüksekliğiyle ön plana çıkmaktadır. Burada diğerlerine göre çok daha fazla tezgah ağırlığı tespit edilmiştir ancak havzayı çevreleyen diğer yerleşmelerde de hilal ya da piramidal ağırlıklara rastlanması bu kesimde tekstil üretiminin genel anlamda yaygın bir şekilde yapıldığına işaret eder. Bu çevrede tespit ettiğimiz ağırlıklar aynı zamanda MÖ II. bin yılın ilk çeyreğine ait yazılı belgelerde sözü edilen tekstil üretimi ve bölgeler arası ticaret kapsamında değerlendirilebilir. Dikici Höyük üzerinden Ağılların Önü yerleşmesine doğru uzanan tarihi doğal yol güzergahı söz konusu ticari faaliyetler için uygun bir zemin oluşturmuş olmalıdır. Bunun yanında mevcut hilal biçimli ağırlıkların birbirine yakın form özellikleri vermesi üretimdeki organizasyon veya merkezi bir üretim anlayışının da işaretleri sayılabilir.

Anahtar Kelimeler: Yakaköy Kocahöyük, Dikici Höyük, hilal biçimli ağırlıklar, tekstil üretimi, MÖ II. bin yıl, Büyük Menderes

Crescent-Shaped Loom Weights of the 2nd Millenium BC Found in the East of Büyük Menderes (Meander) River Basin (With a Group of Pyramidal Weights)

Abstract

Many findings indicating textile production have been detected during surveys in the area extending from Dinar to the Acıgöl section, from where the first springs of the Büyük Menderes River originated, in the southwest of province Afyonkarahisar. Among them, loom weights, most of which are crescent-shaped, some of them pyramidal shaped and mostly dated to the 2nd millennium BC, constitute a reference for production and economic developments in the region. Starting from the point that locations of these four major settlements such as Dazkırı Ağılların Önü, Evciler Kocahöyük, Dinar Dikici Höyük and especially Başmakçı Yakaköy Kocahöyük which surround this basin, spread to large areas of 10-16 hectares, and the loom weights and ceramics dating back to the 2nd millennium BC are intense, it can be thought that these areas may have been the main centers of their time economically or politically. Among these settlements, Yakaköy Kocahöyük, where the crescent-shaped loom weights are the most intense, also stands out with its spread over 16 hectares and current height of 14 m. Here, much more loom weight has been detected than others; however, the fact that crescent-shaped or pyramidal weights are found in other settlements surrounding

the basin indicates that textile production is generally common in this section. Loom weights determined in this area can also be evaluated within the scope of textile production and interregional trade mentioned in the documents of the Assyrian Trading Colony age of the first quarter of the 2nd millennium BC. The historical natural road that extends from Dikici Mound towards Ağılların Önü Mound should have set a suitable ground for the commercial activities in point. In addition, the fact that the current crescent-shaped loom weights having similar form features can also be considered as signs of the organization in production or the conception of a central production.

Keywords: Yakaköy Kocahöyük, Dikici Mound, crescent-shaped weights, textile production, 2nd millenium BC, Menderes River

Giriş

Afyonkarahisar’ın güneybatısında Dinar ilçe merkezinin batısından Acıgöl’e doğru uzanan alanda 2013-2016 yılları arasında çalışmalar yapılmıştır (Harita 1)¹. Bu çalışmalar sırasında çok sayıda *hilal biçimli ağırlık* ve az sayıda *piramidal ağırlık* tespit edilmiştir. Hilal biçimli olanlarını MÖ II. bin yıla tarihlenebileceğimiz bu ağırlıklar bölgenin üretim ve ticaret faaliyetlerinin anlaşılmasına katkı sağlayacaktır². Bu çalışmamızda sözü edilen 4 araştırma sezonunda, bölgede yüzeyde tespit ettiğimiz buluntular değerlendirilecektir.

Araştırma yaptığımız alan Büyük Menderes Nehri havzasının doğusundadır ve kabaca bir dörtgeni andırmaktadır. Kuzey ve kuzeydoğuda Bozdağ, Işıklı Göl ve Akdağ, güneydoğu ve güneyde Söğüt Dağı ve Acıgöl, batıda Beşparmak Dağı

- 1 Ö. Koçak, “Afyonkarahisar İli ve İlçeleri ile Uşak İli Sivahlı İlçesi 2013 Yılı Yüzey Araştırmaları”, *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, XXXII/1, 2015, s. 355 vd.; Ö. Koçak- H. G. Küçükbezi- R. Kızıgüt, “Afyonkarahisar İli ve İlçeleri 2014 Yılı Yüzey Araştırmaları”, *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, XXXIII/1, 2016, s. 21 vd.; Ö. Koçak- M. Bilgin- H. G. Küçükbezi, “Afyonkarahisar İli ve İlçeleri 2015 Yılı Yüzey Araştırmaları”, *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, XXXIV/1, 2017, s. 233 vd.; Ö. Koçak- Ö. Esen- S. Bülbül, “Afyonkarahisar İli ve İlçeleri 2016 Yılı Yüzey Araştırmaları”, *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, XXXV/2, 2018, s. 355 vd.
- 2 Afyonkarahisar çevresi günümüzde Türkiye’nin önemli küçükbaş hayvancılık merkezlerinden biridir. Burada 1991 yılında bir milyonun üzerinde küçükbaş hayvan mevcudu vardı. Bk. A. Özçağlar, “Türkiye’de Küçükbaş ve Büyükbaş Hayvanların Coğrafi Dağılışı”, *Ankara Üniversitesi Türkiye Coğrafyası Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, S. 4, 1995, s. 35, 47. 2016 yılında bölgede yaklaşık 620.000’i yerli koyun olmak üzere toplam 770.000 civarında küçükbaş hayvan vardır. Bk. *Afyonkarahisar İli Tarımsal Yatırım Rehberi*, T.C. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Tarımsal Yatırımcı Danışma Ofisi, Ankara 2019. Ziraî makineleşmenin yaygınlaştığı 1960 yılından önceki Türkiye’de birçok bölgede yün üretildiği görülür. Bk. A. W. Lassen, “The Trade in Wool in Old Assyrian Anatolia”, *Ex Oriente Lux*, 42, 2010, s. 169.

tarafından çevrelenen bu alanın kuzeydoğusunda Dinar ilçe merkezi çevresinden Işıklı Gölü'ne doğru Büyük Menderes Nehri'nin ilk kaynakları uzanır (Harita 1). Bu alanda Dinar ilçesinin güneybatı yarısı ile Evciler, Başmakçı ve Dazkırı ilçeleri yer alır. Bu havzayı çevreleyen ve diğerlerine göre daha büyük olan dört büyük yerleşme vardır. Bunlar: Dinar Dikici Höyük, Evciler Kocahöyük, Dazkırı Ağlların Önü ve Başmakçı Yakaköy Kocahöyük'tür. Kapladıkları alanın büyüklükleri, çevrelerinin zirai açıdan uygun şartlara sahip olması ve üzerlerinde en erken dönemlerden itibaren hemen hemen kesintisiz iskan izleri veren bu yerleşmeler buldukları havzanın önemli merkezleri olmalıydı. Bunlarda dikkat çekici bir özellik de her birinin üzerinde diğer dönemlere göre MÖ II. bin yıla tarihlenen buluntuların çok daha fazla tespit edilmesiydi.

2. Tekstil Üretimi ve Ticareti

Anadolu'da dokumanın tarihinin Neolitik Çağa kadar gittiği bilinmektedir³. İlk dokumalar keten gibi bitkisel liflerden üretilmiş, Kalkolitik Çağ'da ise dokumada koyun ve keçi yünü kullanılmaya başlanmıştır. Dokuma ürünlerine olan ihtiyaç bunların ticarete de önemli bir yer kazanmasına neden olmuş, zamanla yün işlenmesi ve elbise üretiminde yeni teknolojiler ve aletler kullanılmaya başlanmıştır⁴. Dokumalar: giysi, ölünün vücudunun örtülmesi, çuval üretimi, ticaret ve saklama kaplarını örtmek için kullanılmaktadır⁵.

Ürünlerin büyük ölçekte hareketliliği İlk Tunç Çağ'da (İTÇ) organize bir sistem içerisinde yürütülmeye başlanır⁶. MÖ IV. bin yılın sonu ve III. bin yılın başlarında

3 Ç. Maner, "Anadolu'da Dokuma Devrimi Neolitik Çağ'dan Demir Çağı'na Yünün Tarihi ve Maddi Değeri", *Tarihi Dokumak: Bir Kentin Gizemi, Sof*, Koç Üniversitesi Yayınları, Ankara 2018, s. 43-63; E. J. W. Barber, *Prehistoric Textiles. The Development of Cloth in the Neolithic and Bronze Ages*, Princeton, 1991; Ö. Tütüncüler, *M.Ö. 2. Bin Ege Bölgesi Dokuma Aletleri*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2005, s. 33.

4 Dokumacılıkla ilgili olarak mezarlarda, saray ve evlerde ele geçen buluntular tezgah ağırlıkları, ağırsak, iğne, kirmen, makara, fırça, tarak, bız, sivri uçlu aletlerdir. Bkz. Maner, agm., s. 43, 46; Štolcová-Grömer 2010, s. 10. Ebla'da hammadde öncelikle yün (siki) idi, ama keten de (gada) belirgindi. Buradaki dokumalar muhtemelen çoğunlukla tezgah ağırlıkları olmadan yapıldı. Bkz. E. Andersson- E. Felluca- M-L. Nosch- L. Peyronel, "New Perspectives on Bronze Age Textile Production in the Eastern Mediterranean. The First Results with Ebla as a Pilot Study", *Proceedings of the 6th International Congress on the Archaeology of the Ancient Near East, May, 5th-10th 2008*, "Sapienza"-Università di Roma, Volume 1, Wiesbaden, 2010, s. 160, 170. Hititlerde kıyafetlerle ilgili olarak bk. Tütüncüler, *age.*, s. 75-81.

5 Maner, agm., s. 60.

6 Lassen, "The Trade in Wool in Old Assyrian Anatolia", s. 256.

hayvancılık uygulamalarında büyük değişimler göze çarpar. Bu durum yünün gelişimi ve üretimi ile ilgili olabilir. Üretimdeki bu belirgin büyüme kentleşmenin başlaması ve şehirlerin gelişmesine bağlı olarak tekstile olan talebin artmasıyla ortaya çıkmıştır. Tekstilin Tunç Çağı Akdeniz dünyası ve bölgesel ticaret ağlarının önemli ve ayrılmaz bir parçası olduğu anlaşılır⁷.

Tunç Çağı'ndan günümüze çok az kumaş kalıntısı geldiğinden dolayı bu dönemde üretilen kumaşın cinsi hakkında yeterli bilgiye sahip değiliz. Keçi kılı ve ısırgan otu da tanımlanmış olmasına rağmen bu dönemde kullanılan başlıca hammaddenin keten olduğu anlaşılmaktadır. Bununla beraber tezgah ağırlıkları çok daha büyük miktarlarda günümüze gelir ve üretilen tekstilin çeşitliliği hakkında bilgi edinmek amacıyla kullanılır⁸.

MÖ II. bin yılın başlarına ait yazılı ve arkeolojik kaynaklar Mezopotamya, Anadolu, Ege, Mısır çevresinde gerçekleşen geniş bir uluslararası ticaretten söz eder. Bu belgelere göre Assurlu tüccarlar (MÖ 1970-1715) kalay ve değerli kumaşların iletilmesini sağlamıştır. Ancak son yıllarda Anadolu içindeki Asurlu tüccarlar tarafından yönetilen yerel ticaret ürünlerinin yaygın döngüsünün ekonomik önemi fark edilmeye başlandı⁹. Bu ticaret üç ana ürünü içermektedir:

- 7 E. Vila- D. Helmer, “2. The Expansion of Sheep Herding and the Development of Wool Production in the Ancient Near East: An Archaeozoological and Iconographical Approach”, *Wool Economy in the Ancient Near East and the Aegean. From the Beginnings of Sheep Husbandry to Institutional Textile Industry*, 2014, Oxbow Books, s. 22. Ayrıca bkz. M-L Nosch, “From Texts to Textiles in the Aegean Bronze Age”, *AEGAEUM 33 Annales liégeoises et PASPiennes d’archéologie égéenne, KOSMOS*, XVIII-XIX, s. 52
- 8 M. Gleba- J. Cutler, “Textile Production in Bronze Age Miletos: First Observations”, *AEGAEUM 33 Annales Liégeoises et PASPiennes d’archéologie égéenne, KOSMOS*, 2012, s. 116; A. W. Lassen, “Technology and Palace Economy in Middle Bronze Age Anatolia: the Case of the Crescent Shaped Loom Weight”, *Textile Production and Consumption in the Ancient Near East. Archaeology, Epigraphy, Iconography*. Oxbow Books, 12, 2013, s. 79-80; Tütüncüler, *age.*, s. 22 vd.
- 9 A. W. Lassen, “Wool in Anatolia in the Old Assyrian Period”, *Wool Economy in the Ancient Near East and the Aegean. From the Beginnings of Sheep Husbandry to Institutional Textile Industry*, 2014, Oxbow Books, s. 255; Lassen, “Technology and Palace Economy in Middle Bronze Age Anatolia: the Case of the Crescent Shaped Loom Weight”, s. 78; Lassen, “The Trade in Wool in Old Assyrian Anatolia”, s. 161; Maner, *agm.*, s. 60; G. Barjamovic, “MÖ 1865’te Bir Anadolu Seyahati”, *Anadolu’nun Önsözü. Kültepe Kanış-Karumu. Asurlular İstanbul’da*, İstanbul, 2011, s. 164-165; G. Barjamovic, “Tüccarlar ve Seyyahlar: Anadolu’da Assurlular (MÖ 2000-1600). Traders and Travelers: Assyrians in Anatolia (2000-1600BC)”, *Assurlular. Dicle’den Toroslar’a Tanrı Assur’un Krallığı*, İstanbul, 2018, s. 28 vd.; K. R. Veenhof, “Eski Asur Kara Ticaretinin Yapısı”, *Anadolu’nun Önsözü. Kültepe Kanış-Karumu. Asurlular İstanbul’da*, İstanbul, 2011; M. T. Larsen, “Kültepe/Kanış Arşivleri”, *Anadolu’nun Önsözü. Kültepe Kanış-Karumu. Asurlular İstanbul’da*, İstanbul, 2011, s. 277.

bakır, yerel olarak üretilen tekstil ve yün. Bu yerel ticarete katılanlar sadece Assurlu tüccarlar değildi. Ara sıra Anadolu kökenli profesyonel yün tüccarlarına da rastlanmaktadır. Ancak yazılı belgeler Assurlu tüccarların yün ticaretinde büyük bir üstünlüğe sahip olduğunu gösterir¹⁰. Yazılı metinlerin birçok yerinde tekstil ve tekstil ürünleriyle ilgili bilgiler geçmesine rağmen yerel üretimin organizasyonu hakkında yeterli bilgi bulunmamaktadır. Buna rağmen Assurlu tüccarların varlığı, yabancı tüccarların uygun ekonomik şartlardan yararlanabileceklerine ve siyasi ve sosyal bakımdan seçkin bir konumda olmalarına işaret eder¹¹. Anadolu tekstilini yorumlamak için bu sosyoekonomik çerçeveye göz önünde bulundurulmalıdır¹².

Assur Ticaret Kolonileri Çağrında Kaneş yerleşmesinden sonra en çok ürünün geldiği pazar yerlerinden birisi Puruṣhaddum'dur. Burası, başlangıç noktası

Durhumit yakınlarındaki bakır üretim alanlarındaki bakır çeşitleri ve bu bakırın Puruṣhaddum pazarında batıya satılmasıyla ilgili bkz. Lassen, "Wool in Anatolia in the Old Assyrian Period", s. 256. Ayrıca bk. J. G. Derksen, "The Assyrian Colony at Kanesh", *Hattuṣa-Boğazköy, Das Hethiterreich im Spannungsfeld des Alten Orients, 6. Internationales Colloquium der Deutschen Orient-Gesellschaft*, Wiesbaden, 2008, s. 113-116; C. Michel, "Asur ve Kaniş'in Kadınları", *Anadolu'nun Önsözü. Kültepe Kaniş-Karumu. Asurlular İstanbul'da*, İstanbul, 2011, s. 130.

- 10 Lassen, "Wool in Anatolia in the Old Assyrian Period", s. 255. Ayrıca bk. Lassen, "The Trade in Wool in Old Assyrian Anatolia", s. 161; Maner, agm., s. 60. Bu dönemde Assur'la ticareti yapılan kumaşların neredeyse tamamının yünlü olduğu ve ketenden yapılanların nadir olması konusunda bkz. Veenhof, agm., s. 57.
- 11 S. Bayram, "Kültepe'de Kaçakçılıkla İlgili Yeni Metinler", *XXXIV. Uluslararası Assirioloji Kongresi*, İstanbul 1987, s. 286-289. Sadece yün kırpma ayı (buqunum) hayvancılıkla ilgili bir isim taşır. Metinler koyun yetiştiriciliğinin organizasyonu hakkında kesin bir işaret vermez. Her ne kadar *çobanların şefi* ünvanı varsa da kayıtlarda dokumacı veya yünlü tekstillerden sorumlu olduğu söylenen hiçbir görevliye rastlanmamaktadır. Bk. Lassen, "Technology and Palace Economy in Middle Bronze Age Anatolia: the Case of the Crescent Shaped Loom Weight", s. 79. Tunç Çağına ait yazılı belgelerin bir kısmında tekstil üretiminde merkezi yönetimin rolü konusunda bilgiler vardır. Bunlardan Ebla'da tekstil üretimi tamamen sarayın kontrolü altındaydı ve saray memurları, koyunların toplanması, yünlerin sıralanması, tartma, eğirme, dokuma, dinkleme ve boyama gibi tüm üretim süreçlerini kontrol etmekteydi. Tekstil işçileri, kraliyet sarayındaki atölyelere yerleştirildi. Bkz. Andersson, agm., s. 160. Pylos'daki Linear B belgeleri STÇ'da tekstilin saray atölyelerinde üretildiğine işaret eder. Diğer saray yönetimleri saray sürülerinin yerel çobanlar veya tapınaklar tarafından izlendiği, köylülerin tekstil çalışmalarını için tahsis ettikleri sistemlerini kurdular. Keten saray arazisinde yetiştirildi ve merkezi olarak izlenen tekstil üretimine entegre edildi. Farklı Myken saray sistemleri çeşitli örgütlenme biçimlerine işaret eder, fakat onların kontrol mekanizmaları ve idari gelenekleri son derece benzerdir. Bununla birlikte tekstil üretimi sadece bu saray atölyelerinde değil aynı zamanda Tunç Çağ evlerinin hepsinde gerçekleşti. Bkz. Nosch, agm., s. 52.
- 12 Lassen, "Technology and Palace Economy in Middle Bronze Age Anatolia: the Case of the Crescent Shaped Loom Weight", s. 79.

Durhumit olan bakır ticaret rotası üzerinde yer almaktaydı¹³. Metinlerden yola çıkarak Puruṣhattum'un Anadolu'daki en büyük yün üreticisi olduğu, Luhuzaddiya ve Tišmurna'nın isimlerinin bu yerleşmeyle beraber sayılabileceği düşünülmektedir¹⁴. Bu dönemde büyük miktarda yün Orta Anadolu'da yer alan saraylar ve merkezi pazarlar sistemi içerisinde, ortak ticari girişimler tarafından alınıp-satıldı¹⁵. Doğuda veya Durhumit'te elde edilen yün, bakır ile değiştirilip daha sonra satış için Puruṣhattum'a gönderildi. Aynı zamanda, bakırla yün almak ve Puruṣhattum'da gümüş için yün satmak mümkündür¹⁶.

- 13 Barjamovic, *A Historical Geography of Ancient Anatolia in the Assyrian Colony Period*, Kopenhagen, 2011, s. 242 vd., 374 vd.; Barjamovic, "MÖ 1865'te Bir Anadolu Seyahati", s. 164-165; Barjamovic, "Tüccarlar ve Seyyahlar: Anadolu'da Assurlular", s. 34, 36; Dercksen, agm., s. 115. Ayrıca bk. Ö. Koçak- M. Bilgin- H. G. Küçükbezi, *MÖ II. Bin Yılda Afyonkarahisar ve Çevresi Kültürleri*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2019, s. 28 vd.
- 14 Lassen, "The Trade in Wool in Old Assyrian Anatolia", s. 167, 169. Anadolu'daki Assur yün ticaretinin hinterlandlarının merkezi pazarları olarak işlev gören doğu, kuzey ve batıdaki üç ana merkezde toplandığı düşünülmektedir. Bk. Lassen, "Wool in Anatolia in the Old Assyrian Period", s. 166. Kaneş'in batısında Puruṣhaddum'daki saray tek bir işlemde Asurlu tüccarlar konsorsiyumuna 15 ton yün sattı. Bkz. Lassen, "The Trade in Wool in Old Assyrian Anatolia", s. 169. Ayrıca bkz. Maner, agm., s. 57; Barjamovic, *A Historical Geography of Ancient Anatolia in the Assyrian Colony Period*, s. 360 vd. Merkezi olarak düzenlenen bir tekstil üretiminin varlığına işaret olarak Puruṣhaddum'daki bazı resmi ünvanlara atıf yapılmaktadır. Bkz. Lassen, "The Trade in Wool in Old Assyrian Anatolia", s. 177; Larsen, agm., s. 77.
- 15 Lassen, "The Trade in Wool in Old Assyrian Anatolia", s. 177; Lassen, "Technology and Palace Economy in Middle Bronze Age Anatolia: the Case of the Crescent Shaped Loom Weight", s. 78.
- 16 Lassen, "Wool in Anatolia in the Old Assyrian Period", s. 257. Yün sık sık bakırla işlem yapılırken görülür. Bazen yün bakırla değiş-tokuş edilir, fakat tam tersi de olur. Tedarik durumuna bağlı olarak, yünün bu sistemde karı artırma zincirinde bir adım olarak işlev görebileceği savunulmaktadır. Buna göre yün doğuda ya da Durhumit civarından elde edilerek, Puruṣhaddum'a taşınan bakır ile değiş-tokuş edilmiş olmalıdır. Puruṣhaddum'da bakır, sırayla gümüşe dönüştürülebilecek yün için satılabilir. Konuma bağlı olarak, üçgen içerisindeki ticarete yünü eklemek mümkün olur: 'bakır→gümüş' kadar: 'yün→bakır→gümüş' ya da 'bakır→yün→gümüş'. Bk. Lassen, "The Trade in Wool in Old Assyrian Anatolia", s. 170, 177. Ayrıca bk. Larsen, agm., s. 77; Barjamovic, *A Historical Geography of Ancient Anatolia in the Assyrian Colony Period*, s. 360; Barjamovic, "MÖ 1865'te Bir Anadolu Seyahati", s. 164. Yünle değiş tokuş edilen bakırla ilgili Uşinalam olayı örnek olarak verilir. Burada Durhumit bölgesinde karşılaşılan sistemin tersine, bakır Puruṣhattum'a taşınır ve oradaki sarayın sağladığı yün ile değiştirilir. Bk. Lassen, "The Trade in Wool in Old Assyrian Anatolia", s. 170. Asurlu tüccar Şalim-Aşşur, Puruṣhaddum'da bilinmeyen bir ilişkisi olduğu, muhtemelen veliâht prens olan Uşinalam'la bağlantıyı sağlamaktaydı. Eski Asur ticaret sistemine dayanılarak, Şalim-Aşşur'un Durhumit bölgesinden bakır aldığını ve bunu saray adına hareket eden Uşinalam'a yün için sattığı Puruṣhaddum'a taşıdığı önerilmektedir. Yün, belki de perakende olarak, gümüş için satıldı ve Şalim-Aşşur'un yatırımcılarının her biri, fazlasıyla paylarını aldı. Uşinalam meselesi, Şalim-Aşşur başkanlığında büyük bir yün ticareti girişimi idi ve Ona ek olarak 15 hissedar tarafından finanse edildi. Bkz. Lassen, "The Trade in Wool in Old Assyrian Anatolia", s. 175-176. Ayrıca bk. Larsen, *age*, s. 77-78.

Son yıllarda Puruṣhaddum'un Bolvadin ilçesi sınırlarında yer alan Üçhöyük yerleşmesi ile lokalizasyonu üzerinde durulmaktadır¹⁷. Bu eşitlik kabul edilecek olursa, Dinar-Dazkırı kesimindeki yerleşmelerin tekstil ağırlıklarının bu büyük ticari hareketlilik kapsamında değerlendirilmesi olasıdır¹⁸. Çünkü konumuzu teşkil eden Menderes Nehri çevresi yerleşmeleri ile Üçhöyük arasında Dinar-Çölovası-Çay yolu üzerinden yaklaşık 100 km'lik bir mesafe vardır. Üçhöyük'ten güneybatı yönünde uzanan bu yol Çay-Pazarağaç çevresinden sonra Oynağan Mezarlık, Hasanlı Höyük, İsmail Höyük, Alparslan Höyük, Küçük Çataltepe, Akgün Tepe Höyük gibi büyük MÖ II. bin yıl yerleşmeleri üzerinden Dinar Dikici kesimine bağlanmaktadır¹⁹.

Eski Assur belgelerinde Anadolu'da ince bir kumaşın (*raqqutum*) fiyatı 30 ūkel; 1 koyun 2 ūkel; 1 kg rafine edilmiş bakır 2 ūkel; 1 kg kalay 28 ūkel; düşük kalite bir *kutānum*- kumaşı 12 ūkel; iyi kalite bir *kutānum*- kumaşı 20 ūkel; bir *abarnium*-kumaşı 25 ūkel; bir kilo sıradan yün 1/3 ūkel olarak verilmektedir²⁰.

MÖ II. bin yılın ikinci yarısında da tekstil ürünleri sadece yerel halkın ihtiyacını karşılamak için değil aynı zamanda ticaret ve değişim amacıyla da üretildi²¹. Hitit belgelerinde tekstil üretimi ile ilgili kayıtlar vardır. Metinlerde dokumacılık ve terzilikle ilgili *dokumacıların başı*, *erkek terzi*, *kadın terzi*, *erkek dokumacı*, *dokumacı kadın* gibi meslek adları ve ünvanların geçmesi bu duruma örnek gösterilebilir²². Hitit arazi bağış belgelerinde karşımıza çıkan kalifiye tekstil

17 G. Barjamovic, "Sites, Routes and Historical Geography in Central Anatolia", *İpamati Kīstamati Pavi Tumatimis, Luwian and Hittite Studies Presented to J. David Hawkins on the Occasion of his 70 th Birthday*, Tell Aviv, 2010, s. 10 vd.; Larsen, *age.*, s. 77; Koçak, *MÖ II. Bin Yılda Afyonkarahisar ve Çevresi Kültürleri*, s. 27 vd.

18 Puruṣhaddum'daki pazarın gücü hakkında bk. Barjamovic, *A Historical Geography of Ancient Anatolia in the Assyrian Colony Period*, s. 360.

19 Koçak, *MÖ II. Bin Yılda Afyonkarahisar ve Çevresi Kültürleri*, Harita 3.

20 Barjamovic, *A Historical Geography of Ancient Anatolia in the Assyrian Colony Period*, s. 14, Table 1; S. Dönmez, *Hitit Döneminde Anadolu'da Değişim Aracı Olarak Kullanılan Madenler*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2013, s. 77.

21 Thera Adası'nda ticaret amaçlı tekstil üretimi ile ilgili olarak bkz. I. Tzachili- S. Spantidaki- E. A. Stand- M. Nosch- J. Cutler, "Textile Tools from Akrotiri, Thera, Greece", *Tools, Textiles and Contexts, Investigating Textile Production in the Aegean and Eastern Mediterranean Bronze Age*, Oxford 2015, s. 243.

22 Burada *Dokumacıların Başı* (UGULA L^U(MES)UŠ.BAR), *Saray Oğlanı* (DUMU É.GAL) *Bay Hantapi* ve *Terzi* (L^UGAD.TAR) ifadeleri geçmektedir. Bkz. S. Erkut- E. Reyhan, "Hititlerde Toprak Edinme ve Arazi Bağış Belgelerinden Örnekler", *Acta Turcica*, Yıl: IV, Sayı: 1, Ocak 2012, s. 83-84; G. Baccelli- B. Bellucci- M. Vigo, "5. Elements for a Comparative Study of Textile Production and

işçiliği bu dönemdeki kurumsal organizasyonun kanıtı sayılmaktadır. Bu dönemde dokuma ve tekstil üretiminin sadece belli bir grubun işi olmadığı, halkın da kendi evlerinde bu faaliyetlerde buldukları anlaşılmaktadır²³. Hitit belgelerinde mal ve mülk dokümanlarının arasında diğerleriyle beraber çok sayıda koyun ve keçi gibi küçükbaş hayvanlar ile çiftliklerin sayılması da yün üretimi bakımından önemlidir²⁴.

Hitit kanunlarında kutsal Arinna ve Zippalandalı dokumacılara daha önce tanınmış olan bazı ayrıcalıkların kaldırıldığını bildiren bir madde Hitit kentlerinde bu işle uğraşan zanaatkarların faaliyetlerini sürdürdüğünü belgelemektedir. Dokumacılara ayrıcalık tanınması ve konunun Hitit kanunlarında geçmiş olması, bu işin önemli bir ekonomik değer ifade ettiğine işaret eder²⁵.

Hitit envanter metinlerinde elbiseler için TÚG (yünden yapılan elbise) ve GAD/GADA (keten) biçiminde iki determinatife rastlanmaktadır. TÚG/GADAluþan(n)i- bir tür tekstil zenaatını tanımlamaktadır. Bu metinlerde farklı kalitelerde yün ve ketenden söz edilir. Yünün kırmızı, mavi, yeşil, mor, sarı, beyaz ve bazen de siyah renkte boyandığı ifade edilir²⁶.

Use in Hittite Anatolia and in Neighbouring Areas”, *Prehistoric, Ancient Near Eastern and Aegean Textiles and Dress: An Interdisciplinary Anthology*, Oxbow Books, 2014, s. 110. Ayrıca bkz. Dönmez 2013, s. 77. Tekstil üretimiyle ilgilenen kadınlar konusunda bk. M. Vigo, “Sources for the Study of the Role of Women in the Hittite Administration”, *Studies in Ancient Near Eastern Records Series 13*, Berlin 2016, s. 342-343. Bu konuda ve dokumacıların yanlarına aldıkları çırağı eğitmek suretiyle mesleklerinin devamını sağlamaları hususunda bk. T. Yiğit, “Hititçe Çivi Yazılı Metinlerde Dokumacılar”, *Tarih İncelemeleri Dergisi*, XVII/2, Aralık 2002, s. 79-82.

23 Erkut, agm., s. 83-84; Dönmez, *age.*, s. 87-88; Yiğit, agm., s. 83. LÚ/MUNUSUŞ.BAR ile kadın/erkek dokumacılar ifade edilmektedir. Hitit kanun metinlerinden bunların uzman dokumacılar oldukları farz edilir. Saray sistemine dahil olan dokumacıların bazen kalifiye işçi olarak farklı görevlere verildikleri bilinmektedir. Dolayısıyla dokumacıların genellikle özgür zanaatkarlar olmadığı sonucuna varılabilir. Bk. Baccelli, agm., s. 107-108, 111-112.

24 Erkut, agm., s. 82-84.

25 II. Murşili döneminde Hapalla ve Mira Kuwaliya ile yapılan antlaşmalarda kaçaklarla ilgili bölümlerde bu vassal devletlere olan yükümlülüklerini yerine getirmeden Hatti ülkesine kaçan, aralarında dokumacıların da olduğu zanaatkarların iade edileceği hükmü bulunmaktadır. Metinlerde geçen “kendisine verilen işi teslim etmeyen zanaatçı ifadesi” Hititlerde, içlerinde dokumacıların da bulunduğu zanaatçıların üretimdeki yerlerine olduğu gibi dokumacıların Hitit ülkesinin bütününde bu mesleği yaptıklarına da işaret sayılmaktadır. Ayrıntılı bilgi için bkz. Yiğit, agm., s. 80-81; Hititlerdeki diğer birçok meslek gibi saray dokumacılarının da bir hiyerarşisi vardı. Bir dokumacı şefi, kraliyet çiftinin törenine katılır. Bkz. Baccelli, agm., s. 107-108.

26 G. McMahon, *The Hittite State Cult of the Tutelary Deities*, Ph.D. Thesis, The Oriental Institute of the University of Chicago, 1988, s. 64, §17,[22-24];65,§17;

3. Anadolu ve Ege Dünyasında Tezgah Ağırlıklarının Bulunduğu Bazı Yerleşmeler

Tezgah ağırlıklarının hilal biçimli olanları daha çok Tunç Çağı yerleşmelerinde karşımıza çıkar²⁷. Anadolu'da İTÇ yerleşmelerinde görülmekle beraber yaygın olarak kullanımı Orta Tunç Çağı (OTÇ) ve bunun yanında Son Tunç Çağındadır (STÇ). Daha erken dönemlerde bunların ağırlık ve büyüklüklerinin “*dimi*” üretimi için uygun olmadığını belirtmek gerekir²⁸.

Hilal şeklinde tezgah ağırlıkları Anadolu'nun özellikle orta kesimlerinde birçok yerleşmede bulunmuştur. Bunların üzerlerindeki mühür baskıları veya diğer işaretler tezgah ağırlıkları repertuarında kendini gösterir. Muhtemelen bu özellikleri tekstil aleti olarak tanımlanmaları ve işlevleri hakkında bir tartışmaya yol açmıştır²⁹. Ancak yürütülen kazılarda bunların bilinen diğer tezgah ağırlıkları ve tekstil üretimi ile ilgili materyallerle beraber bulunmaları çözgü ağırlıklı tezgaha

66,§19,[39];67,§19;88,§13,[23];89,§13;94,§29,[8-13];95,§17,[22-24];95,§29; M. Vigo, “Linen in Hittite Inventory Texts”, *Textile Terminologies in the Ancient Near East and Mediterranean from the Third to the First Millennia BC*, Oxbow Books 2010, s. 303; Baccelli, agm., s. 111-113.

27 Tiryns'dekine benzer hilal biçimli kil nesnelere Güneydoğu Avrupa Geç Neolitik Çağ ve Bakır Çağı yerleşmelerinden bilinir. Bu yerleşmelerdeki örnekler geç MÖ V. bin yıldan IV. bin yılın ortalarına kadar olan döneme tarihlenir. Bunların Ege ve Anadolu Tunç Çağı örnekleri ile ilgili çok daha erkene tarihlenen benzerleri, aralarında gerçek bir ilişkinin olası görünmemesini sağlar. Bkz. M. Siennicka, “Textile Production in Early Helladic Tiryns”, *AEAEUM 33 Annales liègevoises et PASpiennes d'archéologie égéenne*, KOSMOS, XXIV-XXV, s. 71, dipnot 36. Aphrodisias'da hilal biçimli ağırlıklar ilk defa İT1'de ve sonra OTÇ geçişinde tekrar görülür. Bk. M. S. Joukowsky, *Prehistoric Aphrodisias. An Account of the Excavations and Artifact Studies. Volume I: Excavations and Studies. Volume II: Bibliography, Catalogue, Appendix, Index*, Louvain-La-Neuve 1986, I, s. 379.

28 Lassen, “Technology and Palace Economy in Middle Bronze Age Anatolia: the Case of the Crescent Shaped Loom Weight”, s. 87, Fig. 5.23.

29 1964 yılında yapılan ilk öneri, daha sonra yapılan denemeler, hilal biçimli ağırlıkların fonksiyonu konusundaki tartışmalar ve deneysel yorumlar hakkında bkz. Lassen, “Technology and Palace Economy in Middle Bronze Age Anatolia: the Case of the Crescent Shaped Loom Weight”, s. 80-81; Lassen, “Weaving with Crescent Shaped Loom Weights. An Investigation of a Special Kind of Loom Weight”, s. 136. Ayrıca bk. F. Fischer, *Die Hethitische Keramik von Boğazköy*, Berlin 1963, s. 75; J. Mellaart- A. Murray, *Beycesultan. Vol. III. Part II*, Ankara 1995, s. 118, 121; S. Alp, *Konya Civarında Karahöyük Kazılarında Bulunan Silindirik ve Damga Mühürleri*, Ankara 1994, s. 69 vd. Alaca Höyük kazılarının ilk dönemlerinde “ay şeklinde askı” ifadesi kullanılmaktadır. Bk. H. Z. Koşay- M. Akok, *Alaca Höyük Kazısı 1963-1967 Çalışmaları ve Keşiflere ait İlk Rapor*, Ankara, 1973, s. 28-30.

kullanıldıklarına işaret sayılmıştır³⁰. İn-situ bulduklarında; hilal şeklindeki ağırlıklar saraylar, tapınaklar, ev alanları ve mezarlar gibi kontekslerin bütün tiplerinde görülür³¹.

Bu bölümde Orta Anadolu çevresi ile Ege kesiminde tespit edilen bazı örnekler üzerinde durulacak ve tekstil üretiminin varlığına işaret etmesi dolayısıyla bazı yerlerde hilal biçimli ağırlıkların yanı sıra piramidal ağırlıkların bulunduğu örnekler de değerlendirilecektir. Bu yerleşmelerden Acemhöyük'te Asur Ticaret Kolonileri Çağı'na tarihlenen bir evde çok sayıda konik tezgah ağırlığı ile beraber tekstil üretimine ait kamtlar elde edilmiş ve burası “dokuma evi” olarak isimlendirilmiştir³². Kültepe'deki Aşağı Şehir'de de, bazıları Asurlu tüccar Adad-Sululi'nin evinden gelen, piramidal ve hilal biçimli tezgah ağırlıkları ortaya çıkarılmıştır³³. Konya Karahöyük yerleşmesinin OTÇ tabakalarında çok sayıda hilal biçimli ağırlık ele geçmiştir. Bunların önemli bir kısmı işlemsiz, bir kısmı atölye işareti ya da damga baskılı ve çoğunluğunun uç kısımları küttür. Karahöyük'te C çukurunda, I. katta 25 no'lu odada 70 parça bir arada bulunmuştur. Bunlar arasında 15 parça üzerinde aynı mührün damgası vardır³⁴. Boğazköy'de farklı boyutlarda hilal biçimli ağırlıklar çok yaygındır. Bunlar MÖ II. bin yıl boyunca görülmektedir³⁵. Alaca

30 Demircihöyük İTÇ tabakalarında birkaç hilal biçimli nesnenin piramidal tezgah ağırlıkları ile birlikte bulunması, bunların çözgü ağırlıklı tezgahlarda birlikte kullanıldıklarını gösterir. Bk. M. Korfmann, *Demircihuyuk. Die Ergebnisse der Ausgrabungen 1975-1978. Volume I. Architektur, Stratigraphie und Befunde*, Mainz, 1983, s. 33 vd. Ayrıca bk. Lassen, “Technology and Palace Economy in Middle Bronze Age Anatolia: the Case of the Crescent Shaped Loom Weight”, s. 83-84, 89-90; Lassen, “Weaving with Crescent Shaped Loom Weights. An Investigation of a Special Kind of Loom Weight”, s. 128-129; B. Kull, *Demircihöyük, Die Ergebnisse der Ausgrabungen 1975-1978, Herausgegeben von Manfred Korfmann, Band V*, Mainz 1988. Beycesultan'da da hilal biçimli ağırlıkların diğer tekstil malzemeleri ile birlikte bulunması konusunda bkz. Mellaart, *age.*, s. 120. Tarsus STÇ I'de de hilal biçimli objeler piramidal tezgah ağırlıkları ile birlikte bulunmuştur. Bk. H. Goldman, *Excavations at Gozlu Küle, Tarsus. Volume II. Text. From the Neolithic through the Bronze Age*, London, 1956, s. 319. W. Lamb'ın bu konudaki değerlendirmeleri için bk. W. Lamb, “Excavations at Kusura near Afyon Karahisar”, *Archaeologia*, LXXXVI, 1936, s. 34; W. Lamb, “Excavations at Kusura near Afyon Karahisar”, *Archaeologia*, LXXXVII, 1937, s. 254, 256.

31 Lassen, “Weaving with Crescent Shaped Loom Weights. An Investigation of a Special Kind of Loom Weight”, s. 128-129.

32 A. Öztan, “2001 Yılı Acemhöyük Kazıları”, *Kazı Sonuçları Toplantısı*, XXIV/1, 2003, s. 41.

33 T. Özgüç, *Türk Tarih Kurumu Tarafından Yapılan Kültepe Kazısı Raporu*, Ankara 1948, s. 208.

34 S. Alp, hilal biçimli ağırlıkların genellikle tek tek bulunduğundan söz eder. Bu konuda geniş bilgi için bkz. Alp, *age.*, s. 69-101, Levha 143-245.

35 Fischer, *age.*, s. 75, TAFEL 126:1208, 1203, 1207.

Höyük kazılarında da “Hitit” dönemine tarihlenen çok sayıda hilal biçimli ağırlık ele geçmiştir³⁶. Çorum Sungurlu’da Boyalı Höyük’te Eski Hitit Çağı’na tarihlenen A Yapısı’nda büyük boyutlu odaların içerisinde diğer buluntularla beraber tezgah ağırlıkları ve çok sayıda ağırşak tespit edilmiştir³⁷.

Demircihöyük’te piramidal ve hilal biçimli ağırlıklar bulunmuştur. Burada 6. Grup’ta verilen ve OTÇ’ye tarihlenen 8 adet hilal biçimli ağırlık bezemesiz, hafif içbükeydir ve orta kısımları geniştir³⁸. Gordion’da OTÇ-STÇ’ye tarihlenen farklı tabakalarda hilal biçimli ağırlıklar tespit edilmiştir. Bunlar daha çok Orta Anadolu buluntularıyla karşılaştırılmaktadır³⁹. Troia V, VI ve VII’deki çok sayıda ve çeşitli buluntular buradaki tekstil üretimini açıkça göstermektedir⁴⁰. Seyitömer Höyük’te OTÇ tabakalarında hilal biçimli ağırlıklara rastlanmıştır⁴¹. Beycesultan’da farklı tabakalardan (OTÇ ve STÇ) gelen çok sayıda hilal biçimli ağırlık bilinmektedir⁴². Çine Tepecik Höyük’te STÇ’ye tarihlenen hem Ege dünyası ve hem de Hitit coğrafyasıyla ilişkili farklı tiplerde tezgah ağırlıkları ele geçmiştir⁴³.

36 Koşay, *age.*, s. 28-30, Lev.XLVIII, Pl.XLVIII, Lev.XLIX, Pl.XLIX.

37 Boyalı’da tezgah ağırlıkları ve ağırşakların yoğunluğu Eski Hitit Dönemi’nde yerleşmede dokumacılığın önemine işaret sayılmaktadır. Buradaki büyük odalardan en büyüğü 380x330 cm ile 38 no’lu odadır. Bkz. T. Sipahi, “Hitit Çağında Boyalı Höyük ve Eskiyağar”, *Çorum Kültür Sanat, Bilim, Kültür, Sanat, Tarih ve Turizm Dergisi*, S. 14 (Hitit Söyleşileri II Özel Sayısı), 2013, s. 6, 9, 13, Res. 13-14.

38 A. Baykal-Secher- J. Obladen-Kauser, *Demircihöyük, die Ergebnisse der Ausgrabungen 1975-1978. Band IV. Die Kleinfunde*, Mainz. Philipp von Zabern, 1996, s. 237-238, Abb.165, TAFEL I.

39 Ann C. Gunter, *The Gordion Excavations Final Reports. Volume III. The Bronze Age*, Philadelphia, 1991, s. 21, Plate 23: 334; 84-85, Plate 29: 526-529.

40 M. Guzowska- R. Becks- E. A. Strand- J. Cutler- M. L. Nosch, “Textile Tools from Troia, Western Anatolia”, *Tools, Textiles and Contexts, Investigating Textile Production in the Aegean and Eastern Mediterranean Bronze Age*, Oxford 2015, s. 325.

41 Seyitömer ağırlıkları arasında pişmiş olanların yanı sıra pişmemiş örneklerin de bulunması, bunların burada üretildiklerine işaret sayılır. Bk. A. N. Bilgen- Z. Bilgen, “Orta Tunç Çağ Yerleşimi (IV. Tabaka)”, *Seyitömer Höyük I*, İstanbul 2015, s. 100, Fig.110-111.

42 Bu konuda ve bu ağırlıkların işleviyle ilgili ilk tartışmalar hususunda bk. Mellaart, *age.*, s. 118-121.

43 Bundan yola çıkarak Tepecik yerleşiminin STÇ Anadolu’sunda bölgeler arası ilişkileri etkin olan önemli bir merkez olduğu düşünülmektedir. Tepecik Höyük’te tezgah ağırlıklarının birbirlerine yakın alanlarda toplu olarak ele geçmesi, yerleşimin bu bölümünün dokumacılar için ayrılmış olduğuna işaret sayılmaktadır. Bk. D. Yılmaz, “Çeç Tunç Çağı’nda Batı Anadolu’da Tekstil Üretimi: Çine-Tepecik Höyüğü Tezgah Ağırlıkları”, *TÜBA-AR*, 19 (2016), s. 93-95.

Hilal şeklindeki ağırlıklar İTÇ’de Adalar ve Yunanistan’da nadirdir ve muhtemelen Anadolu’dan esinlenmiştir⁴⁴. Bu kesimde hilal biçiminde nesnelere varlığı Geç EHII ve EHIII’ün başlarında Anadolu’nun Ege üzerindeki kültürel etkisine işaret etmektedir⁴⁵. Bu kesimde Tiryns’de Aşağı Kale’deki çeşitli alanların karışık kontekslerinde çoğu EHIII’e tarihlenen bir grup hilal şeklinde buluntu tespit edilmiştir⁴⁶. Buna ek olarak, dört büyük konik ağırlık parçası ve iki hilal biçimli ağırlık parçası doğudaki bitişik meydanlarda ortaya çıkarılmıştır⁴⁷.

Ege çevresindeki çok sayıda yerleşmede hilal biçimli olanlar dışında farklı formlarda ağırlıklar da ele geçmiştir. Bu yerleşmelerden Thera’da Akrotiri’de yapılan kazılar tekstil üretimi ile ilgili çok sayıda kanıt verir. Burada kazılan evlerin dördünde tezgah ağırlıklarına rastlanmıştır. Şekil, ağırlık ve boyutları bakımından son derece homojen olan tezgah ağırlıklarının büyük kısmı yapıların üst katlarından düşmüş gibi görünmektedir⁴⁸. Özellikle *Bati Evde* bulunan büyük miktarda tezgah ağırlığı yerel tekstil üretiminin tanımlanmasına imkan sağlar⁴⁹. Yunanistan’ın kuzeyinde yer alan bir tepe yerleşmesi olan Archontiko’da İTÇ’ye ait birbirini takip eden üç bina açığa çıkarılmıştır. En erken olanlardan Tabaka IV’de 220 m² büyüklüğündeki bir alanda tekstil üretimi ile ilgili 160 buluntu tespit edilmiştir⁵⁰.

44 Bu konuda ve Tiryns’deki örnekler hakkında bk. L. Rahmstorf- M. Siennicka- E. A. Strand- M. L. Nosch- J. Cutler, “Textile Tools from Tiryns, Mainland Greece”, *Tools, Textiles and Contexts, Investigating Textile Production in the Aegean and Eastern Mediterranean Bronze Age*, Oxford, 2015, s. 272. Aphrodisias örnekleri için bk. Joukowsky, *age.*, I, 135, 153, 370, 379, 424, Fig.360: 8.6.30; II, 628, Fig.453; 701, Fig.495: 1-4.

45 Siennicka, agm., s. 70, dipnot 35.

46 Tiryns’deki ünik tipleri ve tartışmalı işlevleri nedeniyle, 9 hilal şeklindeki öge muhtemelen burada tartışılan en ilginç nesnelere dir. Bk. M. Siennicka, agm., s. 70.

47 Oda 143’deki ilgili tabakalar daha çok EHII-EHIII geçiş dönemine tarihlenir. Bkz. Rahmstorf, agm., s. 274. Ayrıca LXII 39/18, LXII 39/20. Tabaka 6’da ortaya çıkarılan hilal biçimli objelerle ilgili bk. Rahmstorf, agm., s. 277, dipnot 12. Tiryns’ten çözgü ağırlıklı tezgahta kullanıldığı düşünülen bir grup konik biçimli ve hilal şeklindeki ağırlık için bk. Siennicka, agm., s. 70-71.

48 Kykladlardaki Thera Adası’nda Geç Kykladik liman kasabası Akrotiri’nin STÇ yerleşmesindeki 35 evden 11’i tamamen veya kısmen kazıldı. Bu konuda bk. Tzachili, agm., s. 243.

49 Akrotiri’de bulunan karbonize olmuş keten tohumlarının analizi yerel üretime işaret eder. Bu konuda bk. S. Vakirtzi- F. Georma- A. Karnava, “Beyond Textiles: Alternative Uses of Twisted Fibres and Evidence from Akrotiri, Thera”, *Światowit* 56, 2017, 2018, s. 77-78.

50 Ağırşaklar, çoğu piramidal tezgah ağırlıkları ve yuvarlak seramikler (ağırşaklar) ana tekstil alet gruplarını oluşturur. MÖ 2135-2020. A Evi’ndeki tezgah ağırlıklarının 26 tanesi piramidal tiptedir. Bkz. E. Papadopoulou- E. A. Strand- M. L. Nosch- J. Cutler, “Textile Tools from Archontiko, Northern Greece”, *Tools, Textiles and Contexts, Investigating Textile Production in the Aegean and Eastern Mediterranean Bronze Age*, Oxford 2015, s. 293-294.

Kıbrıs'ın kuzey kıyısında yer alan Apliki Karamallos STÇ madencilik yerleşmesinde çok sayıda tezgah ağırlığı ve ağırşak ele geçmiştir. Tekstil aletlerinin çoğu Oda 2, 3, 5'te tespit edilmiştir. Bu odalar birkaç metre genişliğindedir ve yiyeceklerin hazırlanması kadar yiyecekler ve aletlerin depolanması amacıyla kullanılan çok fonksiyonlu alanlar olarak da görülür⁵¹.

Minos Girit'inde çözümlü ağırlıklı tezgahın yaygın kullanıldığını kanıtlayan çok sayıda tezgah ağırlığı vardır⁵². Girit'in güneyinde Mesara Ovası'nda bir tepe üzerinde yerleşen Phaistos yerleşmesi Neolitik Çağ'dan Hellenistik Döneme kadar yerleşime sahne oldu. Bu yerleşimde de tekstil üretimine ait çok sayıda buluntu ele geçti. Burada Protopalatial döneme tarihlenen dokuma tezgahı ağırlıkları sarayda görülürken, Neopalatial dokuma tezgahı ağırlıkları saraysız bir bağlamdadır. Bu durum, tekstil üretiminin bu iki dönemde farklı düzenlendiğini göstermektedir⁵³.

4. Büyük Menderes Nehri Havzasının Doğusunda Tekstil Üretimi ile İlgili Buluntular

a. Buluntu Veren Başlıca Yerleşmeler

Çalışma alanımızda MÖ II. bin yıla tarihlenen 21 yerleşme vardır (Harita 1). Bunlar büyük, orta ve küçük ölçekte olmak üzere üç boyutta incelenebilir⁵⁴. Burada, üzerlerinde bu döneme tarihlenen tezgah ağırlıkları tespit edilen 8 yerleşme değerlendirilmektedir. Havzanın büyük yerleşmeleri bölgenin dört tarafına konumlanmış olan Başmakçı Yakaköy Kocahöyük (yak.16ha), Dazkırı Ağılların Önü (yak.14ha), Dinar Dikici Höyük (yak.10ha) ve Evciler Kocahöyük'tür

51 Apliki Karamallos'ta ele geçen tekstil ağırlıkları Geç Kıbrıs (LC) IIC/III'Aya (MÖ 1300-1200/1156) tarihlenmektedir. Aletlerin 60 tanesi A Evi'nden gelmektedir. Bu konuda bk. J. S. Smith- J. Cutler- E. A. Strand- M. L. Nosch, "Textile Tools from Apliki, Cyprus", *Tools, Textiles and Contexts, Investigating Textile Production in the Aegean and Eastern Mediterranean Bronze Age*, Oxford 2015, s. 329.

52 A. Ulanowska, "Textile Technology and Minoan Glyptic. Representations of Loom Weights on Middle Minoan Prismatic Seals", *Symposium Egejskie. Vol. 1. Papers in Aegean Archaeology*, 2017.

53 Yerleşmenin altı ana tabakası Neolitik ve Tunç Çağları boyunca ayırt edilebilir. Bunlardan Tabaka 3 Protopalatial Dönem (MMIB- MMIIIB, yak. MÖ 1950-1700), Tabaka 4 Erken Neopalatial Dönem (MMIII- LMIA, yak. MÖ 1700-1500), Tabaka 5 Geç Neopalatial Döneme (LMIB, yak. MÖ 1500-1450) tarihlenir. Protopalatial tezgah ağırlıklarının çoğu silindirik şeklindedir, oysa Neopalatial ağırlıkların çoğu küreseldir. Ayrıca, Neopalatial tezgah ağırlıkları genel olarak Protopalatial ağırlıklardan hem daha ağır hem de daha kalındır. Bkz. P. Militello- E. A. Strand- M. L. Nosch- J. Cutler, "Textile Tools from Phaistos, Crete, Greece", *Tools, Textiles and Contexts, Investigating Textile Production in the Aegean and Eastern Mediterranean Bronze Age*, Oxford 2015, s. 216, 226.

54 Koçak, *MÖ II. Bin Yılda Afyonkarahisar ve Çevresi Kültürleri*, s. 18, harita 1.

(yak.9,5ha). Her birinin konumu üretim ve ticaretle ilgilerine işaret etmektedir. Bunun yanında üzerlerinde diğer dönemlere göre çok daha yoğun bir şekilde MÖ II. bin yıl buluntularının tespit edilmesi yerleşmelerin bu dönemdeki durumlarına da referans vermektedir. Çalışmamıza konu olan Dinar'daki Kabaklı Höyük (yak.3ha) ve Karahacılı Pınar Mevkileri (yak.3,5ha) diğerlerine göre orta ölçekte yerleşmeler sayılsa da bunların üzerinde MÖ II. bin yıl buluntularına yoğun olarak rastlanması önemlidir. Köyaltı Höyük (yak.0,5ha) ve Yüksel Höyük (yak.1,2ha) ise küçük ölçekte yerleşmeler sayılabilir. Bunların dışında aynı havzada bu döneme tarihlenen 13 yerleşme daha vardır. Bu yerleşmelerin konumları, büyüklükleri, bulunan arkeolojik malzemeyle karşılaştırılması ve aynı döneme tarihlenen diğer höyüklerle beraber yerleşim yoğunluğundan yola çıkarak MÖ II. bin yılda bu havzadaki hareketliliği değerlendirmek mümkündür.

Bu havzanın en büyük yerleşmelerinden birisi Başmakçı Yakaköy Kasabası'ndaki **Yakaköy Kocahöyük**'tür⁵⁵. Burası 645x460 m boyutlarında 16,23ha bir alana genişleyen, 14 m yükseklikte (yükseltisi 900 m) bir yerleşmedir (Harita 2; Resim 1). Havzanın diğer yerleşmelerine göre biraz daha "kenarda" bir görüntü vermektedir. Yakaköy Kocahöyük Söğüt Dağı ve Acıgöl'ün "U" şeklinde kapattığı havzada konumlanır. Bu yerleşmede gözlenen kültürel süreklilik arazinin ve kaynakların uygun olmasıyla açıklanabilir. MÖ II. bin yılı veren seramiklerin yoğunluğu ve bunlardaki form çeşitliliği dikkat çekicidir⁵⁶. Yerleşme kabaca tepe, doğu ve kuzey kısımları ile güney ve batı kesimleri olarak iki bölümde incelenebilir. Bu yerleşme üzerinde 50 adet hilal biçiminde ağırlık parçası, sağlam bir adet hilal biçimli ve bir adet de piramidal ağırlık bulunmuştur. Hilal biçimli ağırlıkların 28 tanesi tepe-doğu-kuzey kesiminde, 14 tanesi güney-doğu kısmında ve diğerleri de muhtelif yerlerde ele geçmiştir.

Bu havzanın diğer büyük yerleşmesi Dazkırı Yüreğil Kasabası **Ağılların Önü Höyüğü**'dür⁵⁷. 480x435 m boyutlarında 14,13ha bir alana genişleyen, 18

55 Koçak, "Afyonkarahisar İli ve İlçeleri 2015 Yılı Yüzev Araştırmaları", s. 235-236; Koçak, "Afyonkarahisar İli ve İlçeleri 2016 Yılı Yüzev Araştırmaları", s. 356-357; Koçak, *MÖ II. Bin Yılda Afyonkarahisar ve Çevresi Kültürleri*, s. 69-74, 104-105.

56 Yerleşmenin kuzeybatısındaki üzeri yiv bezeli paralel kalın banthı veya ip bezemeli büyük küp parçaları tipiktir. Bunun yanında çoğunluğu açık kahverengi, devetüyü ve kırmızının tonları arasında değişen çok sayıda omurgalı ve bead-rimli çömlek, yonca ağızlı çömlek, halka kaide ve tabak parçaları ve 40 civarında yüksek kaideli kadeh/meyvelik parçası tespit edilmiştir. MÖ II. bin yıl buluntularıyla beraber Demir Çağı malzemelerinin yoğunluğu dikkat çekicidir.

57 Koçak, "Afyonkarahisar İli ve İlçeleri 2014 Yılı Yüzev Araştırmaları", s. 32-33; Koçak, "Afyonkarahisar İli ve İlçeleri 2015 Yılı Yüzev Araştırmaları", s. 246; Koçak, *MÖ II. Bin Yılda Afyonkarahisar ve Çevresi Kültürleri*, s. 69-74, 104-105.

m yükseklikte (yükseltisi 855 m) bir yerleşmedir (Harita 3; Resim 2). Denizli-Afyonkarahisar yoluna ve kuzeyindeki geniş ovaya hakim olan bu yerleşme konumunun sağladığı avantajlardan yararlanmış olmalıdır. Ağılların Önü'nde MÖ II. bin yıla tarihlenen çok sayıda buluntuyla beraber çok sayıda Demir Çağı malzemeleri gözlenmektedir⁵⁸. Kuzey-kuzeydoğu kesimlerinde daha yoğun görülen MÖ II. bin yıl buluntuları arasında 6 adet hilal biçimli ağırlık parçası ve 1 adet sağlam piramidal ağırlık dikkat çekicidir.

Çalışma alanımızın kabaca batısında ve Evciler'in doğusunda yer alan **Evciler Kocahöyük** doğusundaki geniş ovaya hakim ve Denizli-Afyonkarahisar ana yolunu kontrol eden bir konumdadır⁵⁹. Burası 380x415 m boyutlarında 9,59ha bir alana genişleyen, 19 m yükseklikte (yükseltisi 927 m) büyük bir yerleşmedir (Resim 3). Evciler Kocahöyük'te de kültürel bir süreklilik gözlenir ve en yoğun buluntu grubunu MÖ II. bin yıla tarihlenen çanak-çömlek ve küp parçaları ile birlikte tespit edilen 6 adet hilal biçimli ağırlık parçası oluşturmaktadır.

Bu yerleşmelerden **Dikici Höyük** Dinar ilçesinin güneydoğu çıkışında ve Isparta-Burdur, Denizli, Afyonkarahisar ve Konya yollarının kesiştiği önemli bir kavşak noktasında yer almaktadır⁶⁰. Burası 580x290 m boyutlarında 10,37ha bir alana genişleyen, 11 m yükseklikte (yükseltisi 924 m) büyük bir yerleşmedir (Resim 4). Dikici Höyüğün etrafı su kaynakları ile çevrilidir ve ziraat açısından da uygun şartlara sahiptir. Bundan dolayı Neolitik Çağ'dan itibaren hemen hemen sürekli iskan izleri görülür. Batı ve kuzey eteklerinde MÖ II. bin yıla tarihlenen yoğun buluntulara rastlanır. Burada 5 adet (4'ü kırık 1'i sağlam) hilal şekilli ağırlıkla, sağlam 3 adet piramidal ağırlık ele geçmiştir. MÖ II. bin yıla tarihlenebilecek bu ağırlıklar yerleşmenin konumundan dolayı zirai faaliyetlere işaret etmektedir.

Menderes vadisinin güneybatısında Dinar ilçesinin son köylerinden Karahacılı'da **Pınar Mevkii** ismi verilen bir yerleşme vardır. Burası 175x210 m boyutlarında 3,42ha bir alana genişleyen, 12 m yükseklikte (yükseltisi 983 m) bir yerleşmedir (Resim 5). Evciler ve Dinar ilçe merkezlerini birbirine bağlayan yol üzerinde yer alır ve muhtemelen MÖ II. bin yılda Evciler Kocahöyük'le bağlantılı bir istasyon

58 Çalışmalarımız sırasında burada onlarca "black on red" ve gri seramik örnekleri tespit edilmiştir.

59 Koçak, "Afyonkarahisar İli ve İlçeleri 2015 Yılı Yüzey Araştırmaları", s. 244; Koçak, "Afyonkarahisar İli ve İlçeleri 2016 Yılı Yüzey Araştırmaları", s. 358; Koçak, *MÖ II. Bin Yılda Afyonkarahisar ve Çevresi Kültürleri*, s. 69-74, 104-105.

60 Koçak, "Afyonkarahisar İli ve İlçeleri ile Uşak İli Sivahlı İlçesi 2013 Yılı Yüzey Araştırmaları", s. 364; Koçak, *MÖ II. Bin Yılda Afyonkarahisar ve Çevresi Kültürleri*, s. 69-74, 104-105.

olmalıdır. Tepeüstü yerleşmesidir ve üzerinde yoğun MÖ II. bin yıl buluntularına rastlanır. Burada 1 adet hilal biçimli ağırlık parçası tespit edilmiştir⁶¹.

Dinar ilçe merkezi ile Işıklı Göl arasındaki Büyük Menderes Nehri'nin ilk kaynaklarının çevresinde de çok sayıda yerleşme vardır. Güneydoğu-kuzeybatı uzantılı bu hat üzerindeki iskanlar yukarıda söz ettiğimiz yerleşmelere nazaran nispeten daha küçüktür. Bu hat için başlangıç noktası olarak güneydoğuda Dikici Höyüğü alacak olursak kuzeybatıya doğru Büyük Menderes Nehri'nin doğusunda ve batısında 10 yerleşme sıralanır. Bu bölümde bu güzergah üzerinde uzanan ve üzerlerinde MÖ II. bin yıla tarihlenen tezgah ağırlıkları tespit ettiğimiz üç yerleşmeden söz edeceğiz. Bunlar Dikici Höyük'ten sonra sırasıyla Tugaylı Köyaltı (0,52ha), Kabaklı Höyük (2,95ha) ve Yüksel Höyük'tür (1,16ha).

Bunlardan Tugaylı Köyü'ndeki **Köyaltı Höyükler Mevkii**'nde⁶² sağlam 2 adet piramidal ağırlık, Kabaklı Köyü'ndeki **Kabaklı Höyük**'te⁶³ yoğun MÖ II. bin yıl seramikleriyle beraber 3 adet hilal biçimli ve 2 adet piramidal ağırlık parçası, Yüksel Köyü'ndeki **Yüksel Höyük Mevkii**'nde ise⁶⁴ sağlam 2 adet piramidal ağırlık bulunmuştur.

Hilal biçimli ağırlıkların en yoğun olduğu yerler, bu havzanın büyük yerleşmeleridir: Yakaköy Kocahöyük'ten sonra Dikici Höyük, Ağılların Önü ve Evciler Kocahöyük'te ağırlıklar fazladır. Bunların dışında Menderes Nehri boyunca konumlanan yerleşmelerden Kabaklı Höyüğün ismi de burada sayılabilir. Yakaköy Kocahöyük'te ağırlıkların çok sayıda olması burasının tekstil üretimiyle ilgili bir üretim merkezi olduğunu düşündürmektedir⁶⁵. Malatya Aslantepe

61 OTÇ'ye tarihlenebilecek üzeri yiv bezemeli paralel bantlarla süslü küp parçaları, bead-rimli, dışa dönük dudaklı çömlek parçaları, 8 adet meyvelik kaidesi, yonca ağız parçası, dışa çekik dudaklı STÇ tabak parçaları buradaki malzeme çeşitliliğine işaret eder. Bk. Koçak, "Afyonkarahisar İli ve İlçeleri 2015 Yılı Yüzey Araştırmaları", s. 245; Koçak, "Afyonkarahisar İli ve İlçeleri 2016 Yılı Yüzey Araştırmaları", s. 359; Koçak, *MÖ II. Bin Yılda Afyonkarahisar ve Çevresi Kültürleri*, s. 69-74, 104-105.

62 Koçak, "Afyonkarahisar İli ve İlçeleri ile Uşak İli Sivah İlçesi 2013 Yılı Yüzey Araştırmaları", s. 364-365; Koçak, *MÖ II. Bin Yılda Afyonkarahisar ve Çevresi Kültürleri*, s. 69-74, 104-105.

63 Koçak, "Afyonkarahisar İli ve İlçeleri ile Uşak İli Sivah İlçesi 2013 Yılı Yüzey Araştırmaları", s. 364; Koçak, *MÖ II. Bin Yılda Afyonkarahisar ve Çevresi Kültürleri*, s. 69-74, 104-105.

64 Koçak, "Afyonkarahisar İli ve İlçeleri ile Uşak İli Sivah İlçesi 2013 Yılı Yüzey Araştırmaları", s. 363-364; Koçak, *MÖ II. Bin Yılda Afyonkarahisar ve Çevresi Kültürleri*, s. 69-74, 104-105.

65 M. Frangipane- E. A. Strand- R. Laurito, S. Möller-Wierig- M. L. Nosch- A. Rast-Eicher- A. W. Lassen, "Arslantepe, Malatya (Turkey): Textiles, Tools and Imprints of Fabrics from the 4th to the 2nd Millennium BCE", *Paléorient*, 35/1, 2009, s. 9; Maner, agm., s. 45.

VII. Tabakada (Geç Kalkolitik Çağ) tekstil üretimi ile ilgili bir dizi buluntunun saraya yakın, tepe üzerindeki anıtsal evlerde bulunmaları bunların yüksek rütbeli kimselere ait olduğuna ve bunlar tarafından yapıldığına işaret sayılır.⁶⁶ Her ne kadar elimizdeki buluntular yüzey malzemesi olsa da Yakaköy Kocahöyük'teki hilal biçimli ağırlıkların yarısından daha fazlasının (28 tane) üst kotlarda (tepe-doğu-kuzey kesimi) ve birbirine yakın bir alanda ele geçmesi de bu bağlamda değerlendirilebilir.⁶⁷

b. Hilal Biçimli Ağırlıklar

Bölgede tespit ettiğimiz tezgah ağırlıkları iki ana grupta toplanmaktadır: hilal biçimli ve piramidal biçimliler (Tablo 1; Grafik 1). Burada değerlendireceğimiz hilal biçimli ağırlıkların ait oldukları yerleşmeler: Yakaköy Kocahöyük (**Resim 6**: 2,4,8,14-15,17-21; **7**: 1-3,5,9-14,16,18,20; **8**: 1,3-15; **9**: 2-4,6-15; **Çizim 1**: 2,4,8-9,12; **2**: 5-12; **3**: 1,4,7-12; **4**: 1-2,5-7,9; **5**: 1-7,9-10; **6**: 1-2,4,6-7; **7**: 1-8), Ağılların Önü (**Resim 6**: 6,12,16; **7**:4,6; **9**:1; **Çizim 1**: 6,10; **2**: 1; **3**: 2-3; **5**: 8), Dikici Höyük (**Resim 6**: 1,3; **7**: 8,17; **8**: 2; **Çizim 1**: 1,3; **3**: 6; **4**: 3; **4**: 8), Evciler Kocahöyük (**Resim 6**: 7,10-11,13; **7**: 15,19; **Çizim 1**: 7,11; **2**: 3-4; **4**: 4; 6:3), Kabaklı Höyük (**Resim 6**: 5,9; **7**:7; **Çizim 1**: 5; **2**: 2; **3**: 5) ve Karahacılı Pınar Mevkii'dir (**Resim 9**: 5; **Çizim 6**: 5).

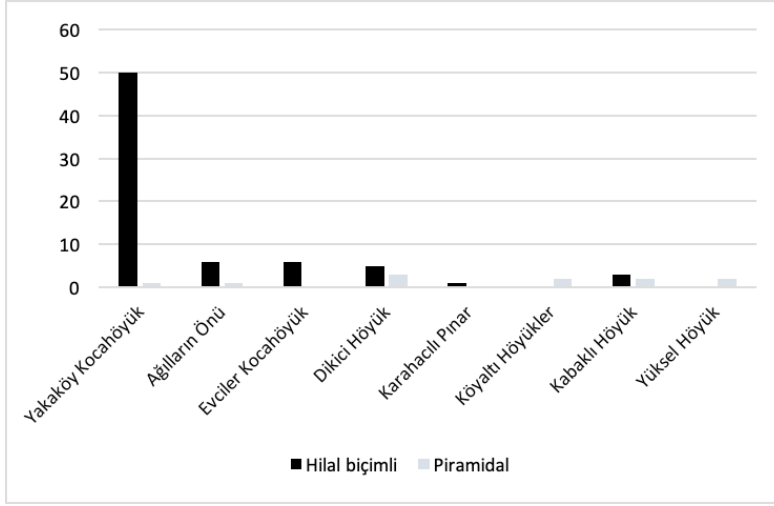
66 Aslantepe'de de özellikle A582 ve A617 numaralı odalarda tekstil faaliyetleri ile bağlantılı buluntular tespit edilmiş, ancak tezgah ağırlığına rastlanmamıştır. Büyük tören binasında (Tapınak C) tekstil aletleri ile ilgili buluntu görülmemektedir. Bkz. Frangipane, agm., s. 9. Ayrıca bkz. Maner, agm., s. 45. Kültepe'deki bazı özel mülklerde piramidal ve hilal biçimli tezgah ağırlıklarıyla beraber birkaç ip eğirme aleti ele geçmiştir. Assurlu ailelere ait olan evlerde bazı tezgah ağırlıkları bulunmuştur. Ancak bunların Anadolu ya da Assur tekniklerini yansıtmadıkları açık değildir. Assur metinleri üretilen tekstilin boyutları, çeşitleri, kalitesi, sayısı ve fiyatları hakkında bilgiler vermektedir, ancak üretim organizasyonu ve teknik özellikler hakkında fazla bilgi vermez. Bk. C. Michel, "Estimating an Old Assyrian Household Textile Production with the Help of Experimental Archaeology: Feasibility and Limitations", *Traditional Textile Craft - an Intangible Cultural Heritage*, Amman, March 2014, s. 19-61 19-61. Aslantepe'de tekstil üretimi ile ilgili ayrıntılı bilgi için bk. Frangipane, agm., s. 5 vdd.

67 Aydın İli Çine ilçesi Tepecik Höyüğü N/12,N/13 açmalarında STÇ'ye ait çok sayıda piramidal ağırlığın ele geçmesi, bu bölümün dokumacılar için ayrılmış olmasına yolculmaktadır. Bk. Yılmaz, agm., s. 95.

Yerleşme	Hilal biçimli		Piramidal		TOPLAM
	Kırık	Sağlam	Kırık	Sağlam	
Yakaköy Kocahöyük	49	1		1	51
Ağlların Önü	6			1	7
Evciler Kocahöyük	6				6
Dikici Höyük	4	1		3	8
Karahacılı Pınar	1				1
Köyaltı Höyükler				2	2
Kabaklı Höyük	3		2		5
Yüksel Höyük				2	2
TOPLAM	69	2	2	9	82

Tablo 1: Tezgah ağırlıkların buldukları yerleşmeler

Bunlarda 71 adet hilal biçimli, 11 adet piramidal ağırlık olmak üzere 82 tezgah ağırlığı ya da ağırlık parçası tespit edilmiştir.

Grafik 1: Yerleşmelerde bulunan tezgah ağırlıklarının miktarı
(71 hilal biçimli, 11 piramidal)

Form ve Bezeme Özellikleri

Bölgenin hilal biçimli ağırlıkları değerlendirmede kolaylık sağlaması amacıyla ana hatlarıyla üç grupta incelenmeye çalışılmıştır. Bunlar: yay ya da içbükey şekilli

(Çizim 1-2), derin içbükey ya da “V” şekilli olanlar (Çizim 3-5), at nalı (ya da U) şeklinde olanlar (Çizim 6-7) biçiminde verilebilir. Farklılıklara rağmen bu gruplar arasında geçişler de gözlenir (Resim 11).

Yay ya da içbükey şekilli olanlar iki alt gruba ayrılabilir: açık ağızlılar ve hilal biçimliler. Bunlardan Dikici Höyük (Resim 6:1; Çizim 1:1) ve Yakaköy Kocahöyük'ten (Resim 6:2; Çizim 1:2) iki sağlam örnek çok az bir içbükey kavise sahip olmalarıyla diğerlerinden belirgin şekilde ayrılmaktadır. Benzerlerini Demircihöyük OTÇ ve Beycesultan⁶⁸ örneklerinde görmekteyiz⁶⁹.

Bu ilk grubun içinde değerlendireceğimiz az içbükey kavise sahip buluntuların (Resim 6; Çizim 1) benzerlerini Aphrodisias'ın Tunç Çağı'ndan Demir Çağı'na kadar olan⁷⁰ ve Gordion'un OTÇ-STÇ buluntularında⁷¹, Konya Karahöyük⁷², Beycesultan⁷³ ve Boğazköy'de⁷⁴ görebiliriz. Menderes havzası buluntularının bir kısmında uçlar yuvarlatılmış, bir kısmında da köşelidir.

Bu grupta değerlendirilen ve biraz daha derin olan örnekler (Resim 6-7; Çizim 1-2) Gordion⁷⁵, Demircihöyük⁷⁶, Beycesultan⁷⁷, Konya Karahöyük⁷⁸, Boğazköy⁷⁹,

68 Beycesultan'da verilen ağırlık 5.Tabaka'ya ait bir örnektir. Yerleşmenin tabakalanması ile ilgili öneri için bkz. F. Dedeoğlu- E. Abay, “Beycesultan Höyük Excavation Project: New Archaeological Evidence from Late Bronze Layers- Beycesultan Höyük Kazı Projesi: Geç Tunç Çağı Tabakalarına İlişkin Yeni Arkeolojik Veriler”, *Arkeoloji Dergisi*, XIX (2014), s. 9, Fig.32: 11, Table 1.

69 Kull, *age.*, s. 196-204, Tafel 48:15.

70 Aphrodisias'daki ağırlıkların uç kısımları yuvarlatılmıştır. Bkz. Joukowsky, *age.*, II, 701, Fig.495: 1-4; II,576, Fig.417: 10; II.624, Fig.451, 9, Akropolis Açma 5, F-E Kompleksleri, Tunç Çağı 4-OTÇ. Aphrodisias Demir Çağı ile karşılaştırma için bkz. 701, Fig.495, 1-4, Akropolis, Tabaka 9, A-5 Kompleksi. STÇ'ına ait örnek için bk. 682, Fig.487, 9, Akropolis Tabaka 8, A-4 Kompleksi.

71 Gunter, *age.*, s. 84-85, Plate 29: 526-528, Plate 29: 526-528.

72 Alp, *age.*, s. 73-101, Levha 143-245.

73 Mellaart, *age.*, s. 141, 172, Fig.O.22: 216, Karışık Tabaka; 141, 173, Fig.O.21: 220, Karışık Tabaka; PLATE XIV(b).

74 Fischer, *age.*, s. 75, 153, TAFEL 126: 1208, 1203, 1207.

75 Gordion'da OTÇ-STÇ tabakalarında bulunmuştur. Bkz. Gunter, *age.*, s. 84-85, Plate 29: 529.

76 Kull, *age.*, s. 200-204, Tafel 36, 38-40, 42-44, 46, 48.

77 Mellaart, *age.*, s. 119, 165, Fig.O.15: 170, Tabaka III, baskılı bir örnek, portakal rengi, uzunluk=13,9 cm.

78 Alp, *age.*, s. 73-101, Levha 143-245.

79 Fischer, *age.*, s. 75, 153, TAFEL 126: 1208, 1203, 1207.

Alaca Höyük⁸⁰ ve Seyitömer⁸¹ buluntuları ile benzerlikler göstermektedir. Ancak Menderes havzası buluntularının önemli bir kısmında uçlar köşelidir, çok az bir kısmında da yuvarlatılmıştır.

Bölgede derin içbükey ya da “V” şekilli olan çok sayıda örnek vardır. Bunların bir kısmının dipleri yuvarlatılmış, bir kısmının ise geniş bir “V” yapacak şekilde keskin olduğu görülür. Bölgede tespit ettiğimiz bu tip örneklerin (Resim 7; Çizim 3; Resim 8 ve Çizim 5’de bazı örnekler) en yakın benzerlerini Beycesultan’da görebiliriz⁸². Yine bu grupta ele alınan alt kısımları yuvarlatılmış ve fazla derin olmayan, uç kısımları köşeli bir grup buluntu (Resim 7-8; Çizim 3-4) Beycesultan örnekleri ile⁸³ yakındır. Çizim 5’de verilen örneklerle ilgili olarak (Resim 8; Çizim 7) Alaca Höyük⁸⁴, Seyitömer⁸⁵ ile Oluz Höyük Hitit buluntuları ile⁸⁶ karşılaştırma yapılabilir.

Ağırıklar arasında at nalı şeklinde olanlar da bir grup teşkil etmektedir. Bunlar arasında yer alan va alt kısımları yuvarlatılmış örneklerin (Resim 7: 19; 8: 13; 9: 6,7,8,10,14; Çizim 6: 1,3,6; 7:1-4) en yakın benzerlerini Beycesultan⁸⁷ ve Seyitömer OTÇ buluntuları arasında⁸⁸ görebiliriz.

Bu grup içerisinde diğerlerine göre farklı bir form gösteren daha derin ve at nalı biçimine yakın olan, ağırıklar vardır. Çizim 7’de verilen örneklerin hepsi dikkat çekici bir şekilde Yakaköy Kocahöyüğe aittir. Buradaki 8 örnekten son dördünde (Resim 9: 9,11,12,13; Çizim 7: 5-8) “at nalı” ya da “U” şekline geçiş gözlenir.

80 Koşay, *age.*, s. 28-30, Lev.XLVIII Pl.XLVIII, Lev.XLIX Pl.XLIX.

81 Bilgen, *agm.*, s. 100, Fig.110.

82 Mellaart, *age.*, PLATE XIV(b).

83 Mellaart, *age.*, s. 140, 169, Fig.0.19: 205-206, Tabaka II; 140, 170, Fig.O.20: 207, Tabaka II; 141, 172, Fig.O.22: 215, Karışık Tabaka; 141,173, Fig.O.23: 217, 219, Karışık Tabaka; PLATE XIV(b).

84 Koşay, *age.*, s. 28-30, Lev. XLVIII Pl. XLVIII, Lev. XLIX Pl. XLIX.

85 Bilgen, *agm.*, s. 100, Fig.110.

86 Oluz Höyük örneklerinin alt kısmı daha kalındır. Bk. A. Y. Beyazıt, “Güncel Arkeolojik Bulgular Işığında MÖ 2. Binyılda Amasya Bölgesi”, *TÜBA-AR*, 17 (2014), 89, 91-92, 94, 105, Levha 7:1-2.

87 Beycesultan’da uç kısımları köşeli bir örnek için bk. Mellaart, *age.*, s. 141, 173, Fig.O.23: 218, II-IV Tabakalar (Karışık tabaka).

88 Bilgen, *agm.*, s. 100, Fig.110.

Bu ağırlıkların yakın benzerleri Aphrodisias⁸⁹, Beycesultan⁹⁰, Seyitömer⁹¹ ve Alaca Höyük OTÇ buluntuları arasında⁹² görülebilir.

Aphrodisias'daki hilal biçimli ağırlıklar arasında hafif içbükey, içbükey ve at nalı biçimine yakın örnekler Tunç Çağı 4-OTÇ geçişine tarihlenmektedir. Bunun dışında derin, bazıları "U" biçiminde olacak kadar kapalı ve orta kısmı oldukça kalın kimi örnekler OTÇ'ye tarihlenir⁹³. Elimizdeki buluntular arasında bu son verilen forma yakın örnekler görülmemektedir. Aynı şekilde Demircihöyük⁹⁴ ve Beycesultan'da⁹⁵ OTÇ'ye tarihlenen bir grup kapalı, uç kısımları yuvarlatılmış ve orta kısımları kalın ağırlıklar da bizim çalışma bölgemizdeki hilal biçimli ağırlıklardan farklıdır.

Çalışma sahasındaki hilal biçimli ağırlıkların en belirgin form özelliklerinden birisi bunların büyük çoğunluğunun (yaklaşık %94) dörtgen ya da dörtgene yakın kesitli olmalarıdır. Elimizdeki örnekler arasında belirgin bir şekilde oval kesitli olan sadece 4 adet ağırlık vardır. Bunun yanında korunmuş örneklerden 53 tanesinin uç kısımlarının köşeli oldukları görülmektedir. Bu miktar sağlam buluntuların %92'sine karşılık gelmektedir. Sadece 4 örnek sivri ya da yuvarlatılmış uçludur.

Elimizde mevcut hilal biçimli ağırlıkların bir kısmının üzerinde bezemeler vardır. Bazı ağırlıkların orta kısmında dairesel delikler (Yakaköy Kocahöyük, Resim 9: 6, Çizim 4: 10) ve 5 tanesi Yakaköy Kocahöyük, 2 tanesi Evciler Kocahöyük'te olmak üzere bazılarında da farklı boyutlarda ve derinliklerde dairesel bezemeler görülür (Resim 6: 7-8, 21; 7: 15; 9: 2,6,15; Çizim 1: 7-8; 2: 6; 4: 4; 6: 2, 6-7). Bunlardan Yakaköy Kocahöyük'teki örneklerimizden birisinin üzerinde bir sıra halinde 7 daire (Resim 6: 8; Çizim 1: 8), diğerinin üzerinde dağınık bir şekilde 13 daire (Resim 9: 15; Çizim 6: 7) bulunmaktadır. Bütün bu bezemelerin benzerleri

89 Joukowsky, *age.*, II,624, Fig.451, 18, 26, Akropolis Açma 5, F-E Kompleksleri, Tunç Çağı 4-OTÇ; II,628, Fig.453, Akropolis Açma 5, E-F Kompleksleri, Tunç Çağı 4-OTÇ, 1.513.8, F Kompleksi; 5.511.2, E Kompleksi.

90 Mellaart, *age.*, s. 118, PLATE XIV(a). Beycesultan'da yapılan yeni kazı çalışmalarında Tabaka 5 buluntuları arasında gösterilen bir örnek için bk. Dedeoğlu, *agm.*, s. 4, Fig.32: 10, Table 1.

91 Bilgen, *agm.*, s. 100, Fig.111.

92 Koşay, *age.*, s. 30, Lev.XLIX Pl. XLIX: Al.T.156a-b.

93 Joukowsky, *age.*, II,631, Fig.455:20; 637, Fig.459:6; 653, Fig.471:7; 655, Fig.473:4. Akropolis Tabaka 5,7, C-D Kompleksleri, OTÇ.

94 Baykal, *age.*, s. 237-238, Abb. 165/VI, TAFEL I.

95 Beycesultan'da V. Tabaka'ya (yaklaşık OTÇ başları) tarihlenen bu örnekler taştan yapılmıştır. Bk. Mellaart, *age.*, s. 121, 177, Fig.O.27, Tabaka V, 239-241.

Beycesultan OTÇ⁹⁶, Kusura C⁹⁷, Konya Karahöyük⁹⁸ ve Demircihöyük OTÇ buluntuları arasında⁹⁹ karşımıza çıkar.

Bazı hilal biçimli ağırlıkların üzerinde çeşitli baskılar yer almaktadır. Dikici Höyük'teki bir ağırlığın mevcut sol yarısı üzerinde (Resim 8: 2; Çizim 4: 5) ön yüzde 2 adet 0,7x1,3 cm'lik atölye işareti vardır. Kabaca dikdörtgeni andıran bezemenin uzun taraflarında diş sıraları bulunur. Bu tür baskılarla ilgili Konya Karahöyük örnekleri ile karşılaştırma yapmak mümkündür¹⁰⁰. Anadolu'daki farklı çağdaş yerleşmelerde de bu tür ağırlıklar üzerinde baskılara rastlanır¹⁰¹. Damgalı dokuma tezgah ağırlıklarının her yerde bulunması, bağımsız Anadolu şehir devletlerinin çoğunda, saray idareleri tarafından benimsendiğine işaret sayılmaktadır¹⁰².

Yakaköy Kocahöyük'te hilal şeklinde bir ağırlık üzerinde bir adet dikey yiv bezeme ve Karahacılı Pınar Mevkii'nde ortasında birbirine paralel, dikey üç adet yiv bezeme vardır (Resim 8: 4; Çizim 4: 5; Resim 9: 5; Çizim 6: 5). Bu tür bezemelere yakın örnekleri Demircihöyük¹⁰³ ve Gordion'la beraber¹⁰⁴ en yakın benzerlerini Konya Karahöyük yerleşmesinde görmekteyiz. Bu yerleşmede ağırlıkların genellikle orta kısmında, yatay-dikey, bir ya da birkaç sıralı çentik bezemeli onlarca örnek görülmektedir¹⁰⁵.

Elimizdeki mevcut 71 adet hilal biçimli ağırlıktan 12 tanesinde farklı bezemeler vardır. 59 tanesinde ise bezeme yoktur. Yani bezemesiz örnekler toplam buluntuların

96 Mellaart, *age.*, s. 140-141; 169, 0.19: 206; 172, 0.22: 216; 173, 0.23: 217, 219; Plate XIV:a-b. Bezemeli ağırlıklarla ilgili olarak Beycesultan'daki son kazı çalışmalarıyla karşılaştırma için bk. Dedeoğlu, *agm.*, s. 9, 39.

97 Lamb (a), "Excavations at Kusura near Afyon Karahisar", s. 34, Fig.15:1.

98 Alp, *age.*, s. 90-93, Levha 206-217.

99 Kull, *age.*, Tafel 39:2; 48:10.

100 Alp, *age.*, s. 82, Levha 176:540;94, Levha 222:682.

101 Kusura örnekleri için bk. Lamb (a), "Excavations at Kusura near Afyon Karahisar", s. 34, Fig.15:1-4; Lamb (b), "Excavations at Kusura near Afyon Karahisar", s. 34, Fig.19:4-5; Gordion örnekleri için bk. Gunter, *age.*, Fig.24:529, Plate 29:529. Boyalı'da bazı ağırlıklar üzerinde baskı yer almaktadır. Bk. Sipahi, *agm.*, s. 6, 9, 13, Res.13-14.

102 Lassen, "The Trade in Wool in Old Assyrian Anatolia", s. 178.

103 OTÇ'a tarihlenen Demircihöyük'teki örnekler birbirine paralel 4-5 nokta dizisi şeklindedir. Bk. Kull, *age.*, Tafel 36:14; 46:8. Ayrıca 41:3-4; 43:1-4.

104 OTÇ'a tarihlenen Gordion'daki örnek birbirine paralel 5 nokta dizisi şeklindedir. Bk. M. Korfmann, "Demircihöyük. Vorbericht Über Die Ergebnisse der Grabung von 1975", *Istanbul Mitteilungen*, 27/28 (1977/1978), s. 28-29, Tafel 8:5.

105 Alp, *age.*, s. 97-99, Levha 235-240. Nokta dizileri için bk.99-100, Levha 242-245.

%80'inden fazladır. Bezemelerin çoğu ise küçük ve derin olmayan halkalar ya da yiv-çentik şeklindedir. Yukarıda ifade ettiğimiz gibi bir ağırlık parçası üzerinde çevresi dış sıraları şeklinde olan iki dikdörtgenimsi baskı bunlar arasında öne çıkar (Resim 8: 2; Çizim 4: 8). Bütün bu bezemelerin atölye işareti ya da son örneğimizde olduğu gibi özel bir baskı olup olamayacağı konusu tartışmalı görülebilir. Ancak bölgenin hilal biçimli ağırlık repertuarının genel bir form şablonuna sahip olması dikkat çekicidir. Bu durum üretimde belli bir organizasyonun veya merkezi bir üretim anlayışının işaretleri sayılabilir¹⁰⁶.

A. W. Lassen hilal biçimli ağırlıklar üzerinde kullanılan mühür baskılarının bullalardan ve saray kurumlarında yaygın olarak kullanılan diğer idari işaretlerden belirgin şekilde farklı olduğundan söz eder. Ona göre bu baskılar hiyerarşik sistemi yansıtmaz ve mühürlerin herbiri mühür sahipleri tarafından bir defa kullanılmış olmalıdır. Bunun yanında hilaller bütünüyle mühür baskısıyla işaretlenmez, fakat turnak, çentik vb baskılar da taşır. A. W. Lassen bu durumu hilal kullanıcılarının düzenli bir saray yönetiminin parçası olmadıklarını ve her zaman mühür sahibi olmayacak bir dış grubu temsil ettiklerine işaret saymaktadır¹⁰⁷.

İncelediğimiz 71 hilal biçimli ağırlıktan sadece 2 tanesi sağlam olarak korunmuştur. Bunun dışında kalanlar parçalar halindedir. Ancak elimizdeki mevcut buluntuların %50'sinden daha fazlası profillerini veya ağırlıklarını anlayabilecek kadar korunmuş durumdadır (Tablo 2). Bu durum malzemenin sağlıklı değerlendirilmesi açısından önemlidir.

Hamur ve Fırınlama

Bölgedeki hilal biçimli ağırlıklarda yoğunlukla kırmızı renk hamur görülmektedir. Bunu kahverengi hamur takip etmektedir. Buluntulardan 46 tanesinin hamur rengi kırmızı ve tonlarındadır (%65). Kırmızımsı kahverengi olanları 23 tanedir (%32), 2 tanesi de kahverengidir (%3). Hilal biçimli ağırlıklarda genellikle iyi-orta

106 A. W. Lassen'e göre hilallerin tezgah ağırlığı olarak işlev gördüğü kabul edilirse, hilal sahiplerinin belirli süre içerisinde belirli miktar tekstil üretmek için merkezi bir kuruma karşı yükümlülükleri veya çalışma vergisine dayanan bir sistemin varlığından söz etmek mümkündür. *İmza* olarak işlev gören damgalanmış veya işaretlenmiş bir hilal, bitmiş işle birlikte işlemin bir parçası olarak saray yönetimine teslim edilecektir. Buna göre hilal biçimindeki ağırlıkların dağılım modeli, gerçek üretimin sarayda gerçekleşmediğini, ancak özel evlerde veya açık çalışma alanlarında gerçekleşmiş olabileceğini düşündürmektedir. Bk. Lassen, "Technology and Palace Economy in Middle Bronze Age Anatolia: the Case of the Crescent Shaped Loom Weight", s. 87, 89.

107 Lassen, "Technology and Palace Economy in Middle Bronze Age Anatolia: the Case of the Crescent Shaped Loom Weight", s. 87, Fig.5.24.

fırınlanma hakimdir. Nitekim buluntuların 36 tanesi (%51) iyi pişmiş, 33 tanesi (%46) orta pişmiştir.

c. Piramidal Ağırlıklar

Çalışmamızın ana konusunu hilal biçimli ağırlıklar teşkil etmektedir. Ancak bu ağırlıklarla beraber bulunan diğer tezgah ağırlıkları da yerleşmelerdeki tekstil üretimi için destekleyici kanıt sunmaktadır. Bundan dolayı çalışma alanında tespit ettiğimiz ve Afyonkarahisar Arkeoloji Müzesi'nde korunmakta olan 11 adet piramidal ağırlık da değerlendirmeye alınmıştır. Bu tipteki ağırlıkların benzerlerinin İTÇ'den Demir Çağı içlerine kadar kullanıldığı bilinmektedir. Bu yüzden burada piramidal ağırlıklar ile ilgili ayrıntılı değerlendirme yapmak yerine, bunların bölgedeki tekstil üretimindeki çeşitliliğe ve devamlılığa işaret sayılabileceğini söylemek yeterli olur düşüncesindeyiz.

Eilimizde mevcut piramidal ağırlıkların ait oldukları yerleşmeler Yakaköy Kocahöyük (**Resim 10:** 4; **Çizim 8:** 4), Ağlların Önü (**Resim 10:** 11; **Çizim 8:** 11), Dikici Höyük (**Resim 10:** 3, 9-10; **Çizim 8:** 3, 9-10), Kabaklı Höyük (**Resim 10:** 5, 7; **Çizim 8:** 5, 7), Köyaltı Höyükler Mevkii (**Resim 10:** 2, 8; **Çizim 8:** 2, 8) ve Yüksel Höyük'tür (**Resim 10:** 1, 6; **Çizim 8:** 1, 6).

Piramidal ağırlıkların hamur renkleri büyük oranda kırmızı ve tonlarıdır. Bunlardan 4 tanesi kırmızısmsı sarı renktedir. Dinar Dikici Höyük'te tespit edilen 3 piramidal ağırlık da kırmızısmsı sarı hamurdan yapılmıştır. Astar renklerinde ise bir düzenlilik gözlenmez. Ancak kırmızı ve kahverenginin tonları biraz daha öne çıkar. Orta kumlu (6) ya da ince (5) kumludurlar. Genelde taşçık ve bitki katkıları görülür. İyi pişmiş örnekler (7), orta pişmiş (4) olanlardan fazladır. Silik açkılı (6), açkılı (4), açkısız (1) örnekler vardır. Piramidal ağırlıkların özgül ağırlıkları 50-200 gr arasında düzenli bir değişkenlik gösterir. En ağırı 198 gr ile Kabaklı Höyük'te, en hafifi de 70 gr ile Köyaltı Höyükler Mevkiinde bulunamdır. (Tablo 3-4, Grafik 2). Piramidal ağırlıklar için (Resim 10; Çizim 8) Beycesultan¹⁰⁸, Demircihöyük¹⁰⁹,

108 Mellaart, *age.*, s. 138, 140, 164, 167, Plate XIV:a-b. Son çalışmalar için bk. Dedeoğlu, agm., s. 9.

109 Demircihöyük'teki bazı erken benzerleri için bk. J. Obladen-Klauder, "B. Die Kleinfunde aus Ton, Knochen und Metall", *Demircihöyük, Die Ergebnisse der Ausgrabungen 1975-1978, Herausgegeben von Manfred Korfmann, Band IV*, Rhein 1996, s. 237-244, Tafel II; Ayrıca bk. Baykal, *age.*, s. 237-238, Abb.165, TAFEL I-II.

Aphrodisias¹¹⁰, Çine Tepecik Höyük¹¹¹ gibi çok sayıdaki yerleşmenin buluntularıyla karşılaştırma yapmak mümkündür¹¹². Bunlardan bir grubun (Resim 10: 8-11, Çizim 8: 8-11) benzerleri için Kusura B ağırlıklarına da bakılabilir¹¹³.

5. Üretim Teknikleri ve Malzeme

Tekstil işi çok karmaşıktır ve üretimin çeşitli aşamaları için büyük miktarda kaynak ve araç gerekir. Hammadde söz konusu olduğunda, keten ve boya maddeleri için ekim alanları veya koyunlar için meralar çok önemlidir¹¹⁴. Tekstil işi biraz yer kaplar ve bu nedenle, keten ve diğer elyafların yerleşim yerlerinde işlenmesi ve depolanması amacıyla tezgahlar için özel yerler olması gerekir¹¹⁵.

Tekstil üretiminin bir diğer önemli yönü, belirli desen yöntemleri ve örgü tiplerinin görüldüğü Tunç Çağı ve Demir Çağı'ndan itibaren önemli ölçüde ihtiyaç duyulan uzmanlık bilgisidir. Ayrıca, ithal boya maddelerinin elde edilmesi için de ticaret yapılması gerekmektedir¹¹⁶.

İkonografik belgeler ve yazılı metinler kadar arkeolojik belgeler de başta iplik üretimi ve dokuma olmak üzere tekstil üretimi ile ilgili farklı etkinliklerin çoğunun birçok eskiçağ toplumunda yaygın olarak kadınlarla ilişkili olduğunu

110 Joukowsky, *age.*, I,379-381, Fig.315, Akropolis Tabaka 4, Tunç Çağı 4-OTÇ; II, 594-595, 431, Akropolis Tabaka 3, III-II Kompleksleri, Tunç Çağı 4; 594-595, Fig.431, Akropolis Tabaka 3, III-II Kompleksleri, Tunç Çağı 4.

111 Yılmaz, *agm.*, s. 96-100.

112 Ağırşaklar ve tipolojik sınıflandırma için bkz. Tütüncüler, *age.*, s. 126-136.

113 Lamb (b), "Excavations at Kusura near Afyon Karahisar", s. 254, 256, Fig.19:2 a.

114 Štolcová-Grömer 2010, 9. Ebla'da hammadde yün, "hazine" anlamına da gelen "yün evi" (é-siki) terimi ile gösterilen büyük depolarda tutulmuştur. Suyu erişimi olan kent dış çevresinde boyama ve dinkleme yapılırken eğirme ve dokuma saray atölyelerinde gerçekleştirildi. Bk. Andersson, *agm.*, s. 160. Ayrıca bk. Nosch, *agm.*, s. 52.

115 Štolcová-Grömer 2010, s. 10. Ketenin dokunması esasında yoğun toz oluşmaktadır. Bu yüzden keten dokuma tezgahlarının oturma alanları dışındaki özel yerlere kurulması gerekir. Bk. Tütüncüler, *age.*, s. 24.

116 Štolcová-Grömer 2010, s. 10. Troia V, VI ve VII buluntuları tekstil üretimini açıkça göstermektedir. Troia'da uzmanlaşma için, yani çok ince bükülmüş veya kalın bükülmüş iplik üretimi üzerine yoğunlaşıldığı konusunda bir kanıt yoktur. İplik ve kumaşın bütün türlerinin üretildiği bütün tabakalarda görülür. Sitedel ve Aşağı Kale'de tekstil üretimi benzer bir yapıdadır. Bk. Guzowska, *agm.*, s. 325. Arslantepe'deki iplikçiler ve dokumacılar yetenekli zanaatkarlardı; nasıl büküleceğini, nasıl örüleceğini ve belirli nitelikleri üretmek için hangi araçların kullanılacağını biliyorlardı. Bk. Frangipane, *agm.*, s. 27. Ayrıca bk. Baykal, *age.*, s. 237; Veenhof, *agm.*, s. 57; Lassen, "Wool in Anatolia in the Old Assyrian Period", s. 255; Yiğit, *agm.*, s. 83; Tütüncüler, *age.*, s. 53.

göstermektedir.¹¹⁷ Homeros metinlerinde Odysseus'un karısı Penelopeia'nın¹¹⁸ veya Phaiaklar sarayının tasviri sırasında hizmetçi kadınların tezgahlarda bez dokuması¹¹⁹ olayları anlatılmaktadır.

Tunç Çağı'nda dokuma işlemi için yer tezgahı ve iki kirişli dokuma tezgahı kullanılır. İTÇ'dan OTÇ'a geçişte dokuma aletlerinde kademeli bir gelişme ve değişme karşımıza çıkar¹²⁰. Tekstil teknolojisi bakımından Anadolu, Yakın Doğu ve Avrupa arasında bir sınır bölgesiydi. Tezgah seçiminde Anadolu, çözgü ağırlıklı tezgah kullanan Avrupa ve Ege geleneğinin bir parçasıydı¹²¹. Tunç Çağı boyunca çözgü ağırlıklı dokuma tezgahı Akdeniz'in birçok bölgesinde kullanılmıştır. Bu tip dokuma tezgahı, dikey düzleme az bir açıda duran iki yan kirişten oluşan ahşap bir çerçeveye sahiptir. Çözgü ağırlıklı bir tezgahta, adından da anlaşılacağı gibi, dikey sistem iplik gruplarının dip kısmına eklenmiş ağırlıklarla gergin tutulur¹²².

117 M. Gleba, "Textile Tools and Specialization in the Early Iron Age Female Burials", *Identities in Italy in the First Millennium BC*, Oxford 2009, s. 69; Michel, "Asur ve Kaniş'in Kadınları", s. 130; A. Quercia- L. Foxhall, "5. Temporality, Materiality and Women's Networks. The Production and Manufacture of Loom Weights in the Greek and Indigenous Communities of Southern Italy", *Knowledge Networks and Craft Traditions in the Ancient World. Material Crossovers*, New York 2014, s. 62; Yılmaz, agm., s. 103. Yukarıda ifade ettiğimiz gibi dokumacılar Hitit metinlerinde hem erkek ve hem de kadın olarak (LÜ(MES)UŞ.BAR, LÜ/MUNUSUŞ.BAR) geçmektedir. Bk. Baccelli, agm., s. 110. Ebla'da tekstil üretimi personeli hem kadın hem erkeklerden oluşmaktadır. Erkekler çoğunlukla denetleyici, memur, katip gibi kontrolör göreviyle ilgiliydi, aynı zamanda fiziksel olarak zorluğundan dolayı dinklemek ve boyama işlerinde de görev almışlardır. Kadınlar eğirme ve dokumadan sorumluydu ve kadın işçiler ve seçkin kadınlar bu görevleri yerine getirdiler. Bkz. Andersson, agm., s. 160-161. Bk. Baccelli, agm., s. 118. K. R. Veenhof, "Abarne" kumaşlarının Asur'daki kadınlar tarafından üretildiğini bildirir. Bk. Veenhof, agm., s. 57. Hitit dönemi ile ilgili olarak bkz. Yiğit, agm., s. 83.

118 "Kocaman bir tezgah kurmuştu odasında, arşın arşın bez dokuyordu habire". Bk. Homeros, *Odysseia*, II.93-99. Ayrıca bk. XIX.137-139, XXIV.128-129.

119 Homeros, *Odysseia*, VII.103-109. Ayrıca bk. VII.94-97.

120 Ebla'nın Tunç Çağı tekstil üretiminde eğirme aletleri, daha ince iplik ve daha ince tekstil ürünlerinin daha fazla bollaştığını işaret eden, düşürülmüş boyutlar ve ağırlıklarda, yeni tip alet ve malzemelerin ortaya çıkması bu konuda bir örnektir. Bk. Andersson, agm., s. 159. Yatay ve dikey tezgahlar konusunda bilgi için bk. Tütüncüler, *age.*, s. 38-45.

121 Lassen, "Technology and Palace Economy in Middle Bronze Age Anatolia: the Case of the Crescent Shaped Loom Weight", s. 79-80; Çözgü ağırlıklı tezgah çizimi için bk. Fig.5.2. Ayrıca bk. Nosch, agm., s. 52; Tütüncüler, *age.*, s. 38-45.

122 Gleba, "Textile Production in Bronze Age Miletos: First Observations", s. 114. Çözgü ağırlıklı dokuma tezgahı fitilli kumaşlar ve çizgili büyük boy dokuma için ideal ekipmandır. Tezgah ağırlıkları çözgü ağırlıklı tezgahın vazgeçilmez bir parçasıdır ve ana işlevi çözgü iplikleri için uygun gerginlik sağlamaktır. Dokuma işleminde bu çok önemlidir, çünkü tezgah ağırlıklarının seçimi ve kurulması dokunan kumaşın nihai kalitesini belirler. Deneysel olarak görüldüğü gibi tezgah ağırlığının ağırlığı ve tipi, kumaşın ve dokumanın yapısını etkiler. Tezgah ağırlıkları,

Tezgah ağırlıkları Avrupa ve Yakın Doğu'daki arkeolojik kazılarda sık rastlanan buluntulardır. Onlar çözümlü ağırlıklı tezgahların tek kalıntılarını temsil ederler. Çözümlü ağırlıklı tezgahın işlevi etnografik çalışmalardan iyi bilinmektedir¹²³. Bununla birlikte, tezgah ağırlığının işlevi çok fazla araştırılmamıştır ve erken dönem tezgah ağırlıkları 20. yüzyılda kullanılanlardan çok farklı oldukları için doğrudan etnografik verilerden yola çıkarak bunların gelişimi izlenemez¹²⁴. Çözümlü ağırlıklı tezgahlarda farklı tiplerde tezgah ağırlıkları kullanılmaktadır. Piramidal ve hilal biçimli ağırlıklar da bunlar arasında yer alır¹²⁵. Bunlardan hilal biçimli ağırlıklar yukarıda da ifade ettiğimiz gibi Orta ve Güney Avrupa'da Neolitik Dönem'den itibaren görülmektedir. Akdeniz Bölgesinde İtalya ve Yunanistan'la beraber ve işlevsel olarak benzer tezgah ağırlıkları İspanya'da da bulunmuştur. Bununla birlikte en önemlisi onlar Orta Anadolu'da İTÇ ve OTÇ'de oldukça sık görülürler¹²⁶. Genellikle hilal biçimli ağırlıkların orta kısmı daha ağır, uç kısımları daha dardır ve kesitleri ovaldan daha çok eliptiktir. Ağırlıklar, her iki uca simetrik yerleştirilmiş yatay birer deliğe sahiptir (Resim 11)¹²⁷.

çözgü ipliklerinin ayrıldığı katman sayısına karşılık gelen sıralar halinde asılır. Çözgü ipliklerini katmanlara bölerek dokuma türü oluşturulur. Bk. Ulanowska, agm. Ayrıca bk. Baykal, *age.*, s. 237; Tütüncüler, *age.*, s. 39, 68, 99-100.

- 123 L. Martenson- M. L. Nosch- E. A. Strand, "Shape of Things: Understanding a Loom Weight", *Oxford Journal of Archaeology*, 28/4, 2009, s. 373, Fig.1; Ulanowska, agm. Çözgü ağırlıklı dokuma tezgahına örnek için bkz. Martenson, agm., s. 373, Figure 1; Lassen, "Technology and Palace Economy in Middle Bronze Age Anatolia: the Case of the Crescent Shaped Loom Weight", s. 80, Fig.5.2.
- 124 Martenson, agm., s. 373, Fig.1; Siennicka, agm., s. 70; A. W. Lassen, "Weaving with Crescent Shaped Loom Weights. An Investigation of a Special Kind of Loom Weight", *Tools, Textiles and Contexts, Investigating Textile Production in the Aegean and Eastern Mediterranean Bronze Age*, Oxford 2015, s. 128-129.
- 125 Baykal, *age.*, s. 237, Abb.164. Ege Tunç Çağı'ndan tezgah ağırlığı tipleri: disk biçiminde, küresel, silindirik, konik, piramidal, diğer tipler (içinde hilal biçimli olanlar da vardır). Bk. Martenson, agm., s. 375, Fig.2. Ayrıca bk. Tütüncüler, *age.*, s. 93 vd.
- 126 Lassen, "Weaving with Crescent Shaped Loom Weights. An Investigation of a Special Kind of Loom Weight", s. 128-129.
- 127 Rahmstorf, agm., s. 272. Hilal biçimli ağırlıkların kullanım şekilleri konusunda deneysel arkeolojinin yöntemleri fikir vermektedir. Buna göre bu iki delikli ağırlıklar, yalnızca tezgah ağırlıklarının iki sırasıyla dört iplik katmanı oluşturulmasını mümkün kılar, böylece karışma problemi ortadan kalkar. Ayrıca, hilal şekli, ağırlık noktasını tezgah ağırlığının altına çeker, böylece iplik katmanları ileri çekildiğinde ve tezgah ağırlıklarının bir ucu kaldırıldığında düzgün bir hareketi kolaylaştırır. Bkz. Lassen, "Technology and Palace Economy in Middle Bronze Age Anatolia: the Case of the Crescent Shaped Loom Weight", s. 83-84; Lassen, "Weaving with Crescent Shaped Loom Weights. An Investigation of a Special Kind of Loom Weight", s. 129, 136-137, Fig.4.4.5, 6, 7.

Sıra no	Env. no	Çiz. no	Res. no	Bulutlu Durumu	Uzun. (mev.)	Uzun. (yak.)	Gen.	Kal.	Yük.	Delik Çap	Delik Arası Mesafe	Ağırlık gr	Ağırlık yak. gr
1	313.05.16.1	1;1	6;1	Tüm	13,2	Tüm	2,4	3	0,8	0,35	10,7	115	115
2	316.01.16.12	1;2	6;2	Tüm	13,6	Tüm	2,4	2,5	1,3	0,35	11,2	109	109
3	313.05.13.51	1;3	6;3	Kırk 1/3	7,1	16,9	3,4	3,6	2,9	0,9x0,6	12,8	81	235
4	316.01.16.12	1;4	6;4	Kırk 1/2	6	12,7	2,6	2,3	2,2	0,4x0,5	9,5	45	105
5	313.06.16.118	1;5	6;5	Kırk 1/3	7,4	17	2,7	2,9	3,4	0,4x0,7	14,2	67	200
6	314.01.16.148	1;6	6;6	Kırk 1/3	6,4	13,1	2,5	1,6	2,4	0,1x0,4	10,8	29	80
7	315.06.16.118	1;7	6;7	Kırk 1/2	9,3	16,8	2,8	3	3,3	0,4x0,6	14,3	89	185
8	316.01.16.61	1;8	6;8	Kırk 1/3	6,7	15,1	2,9	2,2	2,6	0,3x0,8	12,8	52	120
9	316.01.16.72	1;9	6;17	Kırk 1/2	8,1	16,1	3,5	3,4	2,9	0,6	12,2	110	240
10	314.01.16.138	1;10	6;16	Kırk 1/3	7,4	17,8	3,9	2,7	3,4	0,7x1	13,7	79	260
11	315.06.16.108	1;11	6;11	Kırk 1/2	9,7	20,7	3,4	2,6	4,8	Kırk	17,5	116	280
12	316.01.16.200	1;12	6;15	Kırk 1/4	5,7	14,7	2,6	2,7	3,3	0,5x0,7	12	41	155
13	314.01.16.23	2;1	6;12	Kırk 1/3	6,4	19,7	3,4	2,5	4,3	Kırk	17,4	76	220
14	313.06.16.103	2;2	6;9	Kırk 1/3	5,3	11,5	2	1,9	2,5	0,2x0,4	9,1	26	70
15	315.06.16.197	2;3	6;13	Kırk 1/3	6,1	15,7	2,4	2,3	3,5	Kırk	13,2	48	125
16	315.06.16.198	2;4	6;10	Kırk 1/5	2,8	11,7	2,2	1,8	2,6	0,4x0,5	9,4	13	90
17	316.01.16.25	2;5	6;19	Kırk 1/2	10,3	15,5	3,7	3,2	3,5	0,4x0,9	12,1	120	230
18	316.01.16.15	2;6	6;21	Kırk 1/2	10,4	16,3	4	3,7	3,7	0,5x0,8	12,5	157	320
19	316.01.16.139	2;7	6;14	Kırk 1/2	6,9	12,1	2,5	2	2,5	0,3x0,5	9,1	40	100
20	316.01.16.57	2;8	7;3	Kırk 1/2	7,6	13,1	2,2	2	2,7	0,3x0,5	10,4	42	85

21	316.01.16.236	2;9	7;1	Kımk 3/4	13	15,3	3,7	2,6	3,1	0,6x0,8	13,6	81	105
22	316.01.16.43	2;10	6;20	Kımk 1/2	10,4	16,2	2,9	2,1	4,1	0,4x0,7	13,2	-	-
23	316.01.16.227	2;11	7;2	Kımk 1/2	10,3	13,9	2,7	2,4	3,7	0,4x0,5	11,5	84	140
24	316.01.16.240	2;12	6;18	Kımk 1/4	7,3	20,4	4	3,5	4,2	0,5x0,6	16,4	108	320
25	316.01.16.59	3;1	9;1	Kımk 1/2	8,5	16,4	3,3	2,7	2,5	0,6x0,9	13,1	80	170
26	314.01.16.93	3;2	9;2	Kımk 1/3	7,2	13,3	2,6	2,5	3,2	0,4x0,7	13,2	58	150
27	314.01.16.28	3;3	7;4	Kımk 1/4	5,3	14,8	2,3	2	2,4	0,4x0,7	11,1	28	90
28	316.01.16.235	3;4	7;20	Kımk 2/3	8,8	12,5	2,3	2,1	2,9	0,3x0,5	10,7	54	90
29	313.06.16.104	3;5	7;7	Kımk 1/3	6,6	14,2	2,4	2,1	3,1	0,4x0,5	11,4	44	115
30	313.05.13.15	3;6	7;8	Kımk 1/3	6,3	14,9	2,4	2,3	3,2	0,5x0,7	12	37	105
31	316.01.16.190	3;7	7;9	Kımk 1/2	10	16,7	2,9	3	4	0,5x0,8	16,4	101	210
32	316.01.16.194	3;8	7;10	Kımk 1/2	8,9	14,9	3	2,7	2,9	0,3x0,4	16,4	73	155
33	316.01.16.201	3;9	7;12	Kımk 1/2	8,9	14,8	2,8	2,4	3,5	0,5x0,6	11,1	71	145
34	316.01.16.113	3;10	7;13	Kımk 1/2	9,1	16	3,1	3	3,6	0,4x0,8	12,2	108	225
35	316.01.16.70	3;11	7;16	Kımk 1/3	8,3	14,5	2,9	2,7	4,6	0,4	13,7	80	220
36	316.01.16.256	3;12	7;14	Kımk 1/3	9,1	19,7	3,7	3,2	5,1	Kımk	16,6	119	330
37	316.01.16.217	4;1	7;18	Kımk 1/2	10,5	15,9	3	3,1	3,7	0,4x0,6	12,5	122	210
38	316.01.16.134	4;2	7;11	Kımk 1/3	10,9	21,3	3,8	3,1	6,6	Kımk	18,1	142	300
39	313.05.13.53	4;3	7;17	Kımk 1/2	10,1	16	2,8	2,3	3,5	0,4x0,7	13,1	73	145
40	315.06.16.97	4;4	7;18	Kımk 1/2	9	16,3	2,4	2,2	4,2	0,4	14,5	65	140
41	316.01.16.183	4;5	7;18	Kımk 1/2	10,8	18,1	3,8	2,9	3,9	0,5x0,6	14,9	121	250
42	316.01.16.223	4;6	7;18	Kımk 1/2	10,6	16,8	2,5	1,8	4,4	0,4x0,8	14,5	-	-

43	316.01.16.215	4;7	8;11	Kımk 2/3	13,6	19,6	3	2,9	5,1	0,5x0,9	15,1	152	285
44	315.06.16.97	4;8	8;2	Kımk 1/2	11,1	17,7	3,1	2,8	4,9	0,7x0,9	14,3	101	210
45	316.01.16.193	4;9	8;5	Kımk 1/2	11,1	17,4	2,9	2,7	5,1	0,4x0,5	14,7	115	230
46	316.01.16.77	4;10	8;6	Kımk 3/4	14,5	17,5	3,5	3,6	4	0,3x0,8	13,7	220	300
47	316.01.16.192	5;1	8;10	Kımk 2/3	12,3	16,4	2,8	2,3	4,9	0,3x0,4	14,4	89	160
48	316.01.16.08	5;2	8;7	Kımk 3/4	14,3	19	3,2	3,1	5,2	0,5x0,9	15,5	205	350
49	316.01.16.189	5;3	8;8	Kımk 1/2	9,7	14,1	2,8	2,6	4,7	0,3x0,5	11,6	81	160
50	316.01.16.93	5;4	8;5	Kımk 1/2	10,5	15,9	2,9	3	4,3	0,4x0,6	13,2	116	220
51	316.01.16.260	5;5	8;9	Kımk 2/3	9,4	12,8	2,5	2	4,7	0,5x0,7	10,3	53	100
52	316.01.16.26	5;6	8;12	Kımk 2/3	11,6	14,5	3,2	2,3	4,5	0,5x0,6	11,6	128	200
53	316.01.16.81	5;7	8;14	Kımk 1/2	9,2	14,6	3,6	2,7	4,2	0,5x0,6	10,9	115	235
54	314.01.14.41	5;8	9;1	Kımk 1/2	6,3	10,5	2,9	2,2	2,9	0,4x0,6	8	-	-
55	316.01.16.238	5;9	8;13	Kımk 1/2	10,8	17,6	3,8	3,6	5,7	0,4x0,6	14	169	350
56	316.01.16.244	5;10	9;4	Kımk 1/2	8,9	13,3	3,2	2,4	3,9	0,3x0,5	10,9	74	155
57	316.01.16.95	6;1	8;5	Kımk 1/2	9,3	17,5	3,4	3	4,4	0,6x0,8	14,1	122	260
58	316.01.16.196	6;2	9;2	Kımk 1/4	7,7	17,6	3,9	2,5	4,3	Kımk	14,4	90	280
59	315.06.16.196	6;3	7;9	Kımk 1/3	6,5	15,5	3	2,2	4,5	Kımk	12,5	51	170
60	316.01.16.140	6;4	9;3	Kımk 1/3	8	15,6	3,4	2,3	4,6	Kımk	12,3	87	240

Sıra no	Env. no	Çiz. no	Res. no	Bulutlu Durumu	Uzun. (mev.)	Uzun. (yak.)	Gen.	Kal.	Yük.	Delik Çap	Delik Arası Msafafe	Ağırlık gr	Ağırlık yak. gr
61	313.32.16.06	6;5	9;5	Kırık 2/3	2,1	16	3,2	3,1	4,3	Kırık	13,5	135	220
62	316.01.16.219	6;6	9;6	Kırık 2/3	12,4	14,9	3,3	2,3	4,7	Kırık	11,9	125	220
63	316.01.16.180-195	6;7	9;15	Kırık 3/4	9	17,6	3,5	3,3	5,2	0,6x0,7	14,3	118	180
64	316.01.16.214	7;1	9;8	Kırık 1/2	11	17,2	2,7	2,6	6,4	0,35	15,3	103	220
65	316.01.16.213	7;2	9;10	Kırık 1/2	12,7	16,9	2,4	2,3	5,8	0,5x0,7	14,6	102	185
66	316.01.16.138	7;3	9;4	Kırık 1/2	10,7	15,9	3,3	3,1	5,8	0,7x0,8	14	110	220
67	316.01.16.229	7;4	9;7	Kırık 1/2	10,3	14,1	2,3	2,4	5	0,3x0,5	11,6	70	135
68	316.01.16.179	7;5	9;9	Kırık 1/2	13	14,5	3,7	3	6,8	0,35	12,4	143	260
69	316.01.16.102	7;6	9;11	Kırık 2/3	13,7	15,4	3,6	3,4	7,1	0,6	12,5	173	290
70	316.01.16.246	7;7	9;13	Kırık 2/3	14,3	17	3,5	3,4	6,9	0,3x0,5	15,4	201	360
71	316.01.16.245	7;8	9;12	Kırık 2/3	15,5	16,1	4,1	3,4	7,5	0,3x0,5	13,4	285	400

Tablo 2: Hilal biçimli ağırlıkların ölçüleri

Sıra no	Env. no	Çiz. no	Res. no	Buluntu Durumu	Uzun. (mev.)	Uzun. (yak.)	Gen.	Kal.	Yük.	Delik Çap	Delik Arası Meseafe	Ağırlık gr	Ağırlık yak. gr
72	313.04.13.03	8;1	10;1	Tüm	6,7	-	4,2	3,5	-	0,45	-	132	132
73	313.08.13.04	8;2	10;2	Tüm	5,9	-	3	3,2	-	0,7	-	70	70
74	313.05.13.07	8;3	10;3	Tüm	7,7	-	5,3	5,4	-	0,5	-	170	170
75	316.01.16.06	8;4	10;4	Tüm	8,9	-	4,3	3,1	-	0,3	-	-	-
78	313.06.16.107	8;5	10;5	Tüm	8,4	9,6	4,9	5	-	0,7x0,9	-	198	198
77	313.04.16.15	8;6	10;6	Tüm	6,5	-	4,5	4,4	-	0,6x0,8	-	149	149
76	313.06.16.100	8;7	10;7	Tüm	5,3	6,7	4	4,1	-	0,7x0,5	-	102	102
79	313.08.16.21	8;8	10;8	Tüm	5,5	-	4	2,8	-	0,7x0,8	-	-	-
80	313.05.13.08	8;9	10;9	Tüm	5,6	-	5,3	3	-	0,6	-	-	95
81	313.05.13.09	8;10	10;10	Tüm	6,2	-	4,3	3,1	-	0,4	-	-	84
82	314.01.14.50	8;11	10;11	Tüm	6,1	-	5,1	5,5	-	0,6	-	-	161

Tablo 3: Piramidal ağırlıkların ölçüleri

Ağırlık Aralığı(gr)	50-100	100-150	150-200	200-250	250-300	300-350	350-400	TOPLAM
Hilal biçimli (adet)	8	14	12	18	9	5	2	68
Piramidal (adet)	3	3	3	-	-	-	-	9

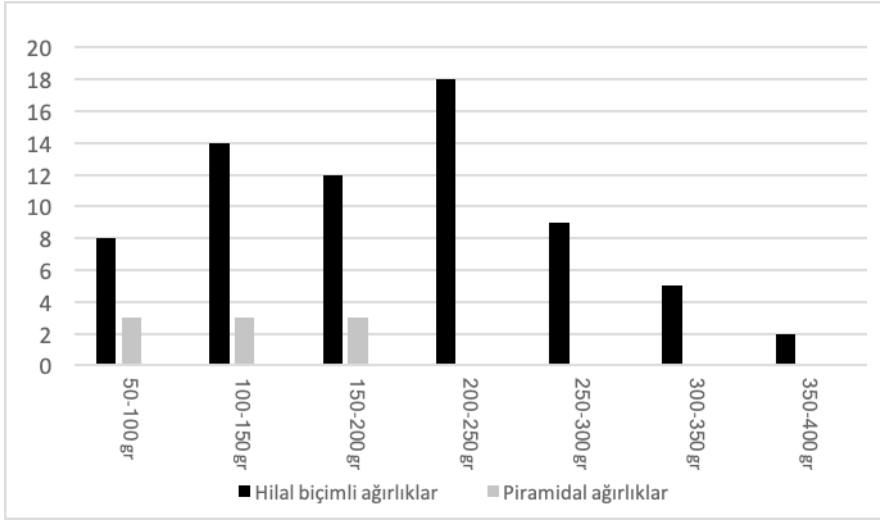
Tablo 4: Hilal biçimli ve piramidal ağırlıkların özgül ağırlık aralıkları

Mesafe (cm)	10,5-11,7	12,1-12,8	13,1-13,9	14,1-14,9	15,1-15,9	16-16,9	17,0-18,1	19-21,3
Adet	3	4	7	13	10	15	12	7
Yüzdesi	4%	6%	10%	18%	14%	21%	17%	10%

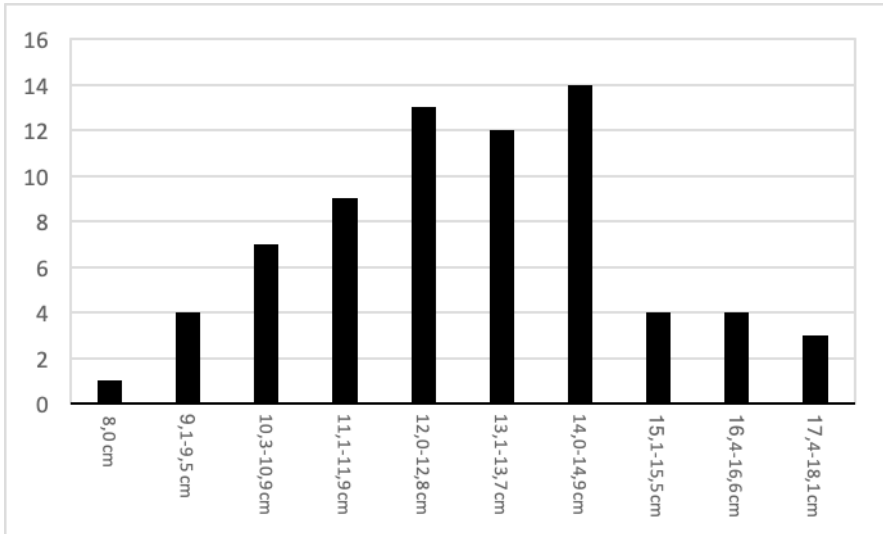
Tablo 5: Hilal biçimli ağırlıkların yaklaşık uzunlukları (71 adet)

Mesa. (cm)	8,0	9,1-9,5	10,3-10,9	11,1-11,9	12,0-12,8	13,1-13,7	14,0-14,9	15,1-15,5	16,4-16,6	17,4-18,1
Adet	1	4	7	9	13	12	14	4	4	3
%	1,4%	5,6%	9,8%	12,6%	18,3%	16,9%	19,7%	5,6%	5,6%	4,2%

Tablo 6: Hilal biçimli ağırlıklarda delikler arasında yaklaşık mesafeler

Grafik 2: Hilal biçimli ve piramidal ağırlıkların özgül ağırlık aralıkları

Grafik 3: Hilal biçimli ağırlıklarda delikler arasında mesafe

Kazılarla ele geçen tezgah ağırlıkları, tekstil üretimi ve ticareti hakkında yorumlar yapılmasına önemli katkı sağlamaktadır. Tezgah ağırlıkları birçok farklı şekil ve boyutta olabilir, fakat gerçekte hepsi aynı görevi yerine getirir. Bunlar çözümlü ağırlıklı tezgah üzerindeki çözgü ipliklerini gergin tutmaya yararlar. Hilal biçimli olanlar istisna, ağırlıkların özel tipleri genel olarak dokunan kumaşı etkilemez ama kalınlıkları, genişlikleri ya da özgül ağırlıkları çözgü ağırlıklı dokuma tezgahında dokunmuş olan dokuma türlerini belirler¹²⁸. Dokuma için uygun bir çözgü ağırlıklı tezgah üzerinde uygun bir kurulum elde etmek için, kalınlık ve ağırlığın her ikisi de anahtar rol oynar. Üretilen kumaşın genişliğine eşit veya biraz daha geniş bir toplam genişliğe sahip tezgah ağırlıklarının kullanılması tercih edilir¹²⁹. Farklı iplikler, en uygun dokuma için farklı miktarlarda gerginlik gerektirdiğinden, tezgah ağırlığının ağırlığı, belirli bir gerilime ihtiyaç duyan ipliğin kaçının ona bağlanabileceğini belirler. Tezgah ağırlıklarından ağır olanlar daha kalın, hafif olanlar daha ince kumaşların dokunmasında kullanılır (Resim 11)¹³⁰. Son yıllarda bu

128 Hilal biçimli ağırlık, şeklin örgü için daha az önemli olduğu kuralına bir istisna gibi görünmektedir. Bk. Lassen, "Weaving with Crescent Shaped Loom Weights. An Investigation of a Special Kind of Loom Weight", s. 128-129. Tezgah ağırlığının kalınlığı ve dolayısıyla birbirine yakın duran bu ağırlıkların sırasının genişliği, bir kumaşın genişliği/kalınlığı ve tezgah ağırlığının ağırlığı ile beraber kumaşın iplik sayısını ve yoğunluğunu tanımlar. Bir tezgah ağırlığı tekstil üretim imkanlarını hesaplamak için metodolojik bir çerçeve sunmaktadır. Dahası, tekstil ürünlerinin korunmadığı alanlarda tekstil üretiminin değerlendirilmesi için imkan sağlar. Bk. Martenson, agm., s. 373, 377-378. Ayrıca bk. Gleba, "Textile Production in Bronze Age Miletos: First Observations", s. 117; Papadopoulou, agm., s. 294-295; Yılmaz, agm., s. 102; Frangipane, agm., s. 8. Bu konuda yapılan bazı dencysel çalışmalar için bk. J. Cutler, "Ariadnes Thread: The Adoption of Cretan Weaving Technology in the Wider Southern Aegean in the Mid-Second Millennium BC", *AEGLAUM* 33, 2012, s. 152 vd.; Michel, "Estimating an Old Assyrian Household Textile Production with the Help of Experimental Archaeology: Feasibility and Limitations".

129 Bu nedenle, arkeolojik çalışmalarda tezgah ağırlıklarının hem ağırlığı ve hem de maksimum kalınlığını kaydetmek hayati önem taşır. Dokuma tezgahı ağırlıkları farklı kumaş türleri üretmek için yapılmıştır. Bu konuda bk. Martenson, agm., s. 378, 396. Bir kurulumda gerekli olan dokuma tezgahı ağırlıklarının sayısı dokuma tezgahı ağırlıklarının kalınlığına göre de değişecektir. 2 cm kalınlığında dokuma tezgahı ağırlıkları kullanıldığında, 1 m genişliğinde tekir kumaş üretmek için 100 dokuma tezgahı ağırlığına ihtiyaç duyulacaktır (ön sırada 50, arka sırada 50). 4 cm kalınlığında dokuma tezgahı ağırlıkları kullanıldığında, sadece 50 adet gereklidir (her sıra için 25 adet). Bu konuda bk. Gleba, "Textile Production in Bronze Age Miletos: First Observations", s. 117-118.

130 Örneğin, 300 gr ağırlığında bir tezgah ağırlığı, 10 gr gerginliğe ihtiyaç duyan 30 diş, 20 gr gerginliğe ihtiyaç duyan 15 diş veya 30 gr gerginliğe ihtiyaç duyan 10 diş ile kullanılabilir. Dokumacılar tarafından genellikle tek bir tezgah ağırlığına 10 ila 30 diş bağlamanın en uygun olduğu düşünülmektedir. Bu konuda bk. Gleba, "Textile Production in Bronze Age Miletos: First Observations", s. 117. Akrotiri'nin STÇ yerleşmesinde Oda B2'de bulunan dokuma tezgahı ağırlıklarının 10-15 gr gerginliğe ihtiyaç duyan ince ipliklerle kullanılabileceğini göstermektedir.

konuyla ilgili olarak deneysel arkeoloji yöntemiyle çalışmalar ve değerlendirmeler yapılmaktadır¹³¹.

Çalışma bölgesinde hilal biçimli ağırlıklardan tam olarak korunmuş 2 örnekten Dinar Dikici Höyük'teki 115 gr, Başmakçı Yakaköy Kocahöyük'teki 109 gr ağırlığındadır.¹³². Elimizdeki hilal biçimli ağırlıkların geri kalan büyük kısmı kırık bir şekilde ele geçmiştir. Biz de elimizdeki bu ağırlıkların mevcut kısımlarından yola çıkarak bunların yaklaşık boyutları ve ağırlıklarını belirlemeye çalıştık (Tablo 2, 5-7; Grafik 2). Piramidal biçimli olan ve ağırlıklarını tespit edebildiğimiz sağlam örneklerin 6 tanesi ise Dinar (3'ü Dikici Höyük'ten), 1 tanesi Dazkırı'dandır. Bunlar 70 gr ile 170 gr ağırlıkları arasında düzensiz bir görüntü çizmektedirler. Ağırlıkları 70, 84, 95, 109, 115, 132, 149, 161, 170 gr'dır. Yükseklikleri 7,5 cm ile 5,4 cm aralığındaki piramidal ağırlıkların kalınlıkları ise 3 cm ile 5,2 cm arasında değişmektedir.

Afyonkarahisar hilal biçimli ağırlıklarının uzunlukları 10,5-21,3 cm arasında değişmektedir (Tablo 2, 6-7; Grafik 3). Bunların arasında da 14-18 cm arasındaki örneklerimizin oranı %70 civarındadır (50 adet) (Tablo 2). Bu konuda Boğazköy

Bununla birlikte, Oda B2'den ve Kompleks B'nin başka yerlerindeki bazı dokuma tezgahı ağırlıkları, daha fazla gerginlik gerektiren daha kalın çözümlü iplikleri ile de kullanılabilir. Böylece, bir dizi farklı kumaş üretmek mümkün olacaktır. Bk. Tzachili, agm., s. 244-245. Apliki Karamallos yerleşmesindeki tezgah ağırlıkları yaklaşık 5 gr gerginlik gerektiren çok ince ipliklerle çalışabilir. Bk. Smith, agm., s. 332-333. Ayrıca bk. Militello, agm., s. 216. Bu konuyla ve Archontiko ile ilgili bk. Papadopoulou, agm., s. 294-295.

131 Martenson, agm., s. 378, 396 vd; Ulanowska, agm. Bunlardan birinde tezgah ağırlığının dokuma ve kumaşı nasıl etkilediğini incelemek için iki dokuma testi yapılmıştır. Bir dokuma tezgahı düzeneğinde farklı ağırlıklarda dokuma ağırlıkları kullanılmış ve çözümlü ipliklerine ağırlık dağılımının dokuma ve kumaş için hayati olduğu sonucuna ulaşılmıştır; çözümlü gerginliğindeki 10 gr'dan az farklılıkların bile dokumayı ve kumaşı güçlü bir şekilde etkilediği anlaşılmıştır. Farklı dokuma tezgahı ağırlıklarına sahip dokuma testleri, kalınlıkların da dokuma sırasında önemli bir rol oynadığını açıkça göstermiştir. Bu konuda ayrıntılı bilgi için bk. Martenson, agm., s. 378, 396-397; Gleba, "Textile Production in Bronze Age Miletos: First Observations", s. 117. Hilal biçimli ağırlıkların kullanıldığı bir tezgah canlandırması ile ilgili olarak bk. Lassen, "Technology and Palace Economy in Middle Bronze Age Anatolia: The Case of the Crescent Shaped Loom Weight", s. 82, Fig.5.5-5.8; Lassen, "Weaving with Crescent Shaped Loom Weights. An Investigation of a Special Kind of Loom Weight", s. 128-129. Ayrıca bk. L. Olofsson- E. A. Strand- M. L. Nosch, "Experimental Testing of Bronze Age Textile Tools", *Tools, Textiles and Contexts, Investigating Textile Production in the Aegean and Eastern Mediterranean Bronze Age*, Oxford 2015, s. 75-100. Konya Karahöyük ve Demircihöyük'te ortaya çıkarılan hilal biçimli ağırlıklardan yola çıkarak bunların kullanım şekilleri ile ilgili tartışmalar için bk. Lassen, "Weaving with Crescent Shaped Loom Weights. An Investigation of a Special Kind of Loom Weight", s. 129-131.

132 Konya Karahöyük yerleşmesinde hilal biçimli ağırlıklar 25-305 gr arasında ağırlığa sahiptir, kalınlıkları 1,3-3,5 cm arasında değişmektedirler. Bk. Alp, *age.*, s. 70.

buluntularıyla¹³³, boyları 7,5-16,5 cm arasında değişen çok sayıda ağırlık veren Konya Karahöyük örnekleriyle¹³⁴ veya Ege dünyasıyla¹³⁵ karşılaştırmalar yapılabilir. Hilal biçimli ağırlıklarda her iki uçtaki delikler arasındaki mesafe 8-18 cm arasında değişir. Burada da 10,3-14,9 cm arasındaki buluntular %77'lik bir yoğunluğa sahiptirler (55 adet) (Tablo 2, 6). Yakaköy Kocahöyük'te birbirine yakın alanlarda bulunmuş olan hilal biçimli ağırlıkların uzunluklarının birbirine yakın olması, standart kumaş üretimi ile ilgili olduklarına işaret sayılabilir. Ayrıca bunların şerit dokumalarla ilgili olduğu düşünülebilir. Yakaköy Kocahöyük dışındaki yerleşmelerde de ağırlıkların uzunluklarının ya da delikleri arasındaki mesafelerin yakınlığı üretimdeki bu standartlaşmanın kanıtıdır. Bu durum aynı zamanda yukarıda söz ettiğimiz Assur Ticaret Kolonileri Çağı ya da sonrasındaki tekstil ticareti ile ilişkilendirilebilir. Olasılıkla üreticiler pazarda talep edilen standart ölçeklere uymak durumunda kalmış olmalıdırlar. Standartlaşmanın kanıtları bunların özgül ağırlıklarında da görülür (Tablo 4). Hilal biçimli olanların büyük çoğunluğu 100-250 gr arasında ağırlığa sahiptir. Bunlar da bölgedeki hilal biçimli ağırlıkların %61'inden fazlasına karşılık gelmektedir. Daha ince veya daha kaba tekstil ürünleri için kullanılan hilal şekilli ağırlıkların diğerlerine oranla az olduğu görülür (Tablo 4-6).

Sonuç

Çalışma yaptığımız alan Menderes Nehri'nin ilk kaynakları ile Acıgöl arasında kalan, etrafı dağ ve göllerle çevrili, İçbatı Anadolu Bölümü ve çevresindeki Sincanlı Ovası, Küçük Ova, Şuhut Ovası, Sandıklı Ovası, Çölovası gibi nispeten kapalı bir konuma sahiptir. Bu havzanın ortasından geçen ve kuzeydoğu-güneybatı istikametinde uzanan tarihi doğal yol güzergahı ile İçbatı/İç Anadolu çevresi ve Ege Bölgesi arasındaki bağlantı sağlanmaktadır. Bunun yanında Dinar Dikici Höyük çevresinden Göller Yöresine ve dönem dönem de Beycesultan yönüne doğru ulaşım sağlanmış olmalıydı. Bu kesimde MÖ II. bin yıla tarihlenen 21 yerleşme araştırılmıştır. Bunlardan dört tanesi konumları, büyüklükleri ve buluntu yoğunlukları yönünden diğerlerine göre çok daha dikkat çekicidir. Bu dört büyük

133 Bu konuda karşılaştırma için bk. Fischer, *age.*, s. 153, 1208, Taf.126.

134 Bu örneklerin kalınlıkları 1,3-3,5 cm arasında değişmektedirler. Bk. Alp, *age.*, s. 70.

135 Tiryns'te maksimum uzunluklar 16 cm ve 16,8 cm'dir; oval ve yak. 5-6 cm kalınlığındadırlar, maksimum çaplar sırasıyla 4,8 cm ve 5,8 cm'dir. Buradaki iki objenin herbirinin ucundaki delikler arasındaki mesafe 13 cm'dir. Bk. Siennicka, *agm.*, s. 70-71.

yerleşme, kuzeydoğu-güneybatı yönünde adeta bir dörtgeni andıran bu havzanın etrafına konumlanmıştır.

Bunlar arasında Yakaköy Kocahöyük 16 hektarın üzerine çıkan yayılım alanıyla bu havzanın bildiğimiz en büyük yerleşmesi durumundadır. Aslında bu yerleşme Afyonkarahisar-Denizli ana yol güzergahının biraz dışında ve kenarda, Söğüt Dağı'na doğru uzanan ve bu dağla Acıgöl arasında kalan "U" şeklindeki bir alanda konumlanır. Bu yerleşmenin büyüklüğü ve hemen her kesiminde yoğun bir şekilde OTÇ buluntularını tespit etmiş olmamız, sözü edilen dönemdeki önemini kanıtlamaktadır. Bunun yanında Yakaköy Kocahöyük'te tespit edilen birisi piramidal diğerleri hilal biçimli olmak üzere 51 adet tezgah ağırlığı burasının bölgenin önemli tekstil üretim merkezlerinden birisi olduğunu düşündürür. Buluntuların yarısından fazlasının (28 adet) "tepe-doğu-kuzey" ismini verdiğimiz bir alanda yoğunlaşması ise bu kesimdeki atölye/atölyelere işaret eder. Yerleşmenin "güney-doğu"sunda bu yoğunluğun azalarak da olsa devam etmesi (14 adet) ve diğer yerlerinde de dağınık bir şekilde ağırlıkların tespit edilmesi Kocahöyük'te döneminde tekstil üretiminin önemli bir sektör olduğu düşüncesini destekler. Buluntuların yüzey malzemesi olduğu gözardı edilmemelidir. Yakaköy Kocahöyük'te yapılacak arkeolojik bir kazı çalışması olasılıkla tekstil üretimi ile ilgili daha belirgin verilere ulaşılmasına, bu yerleşmede olduğu gibi bölgede de tekstil üretiminin ekonomideki yerinin anlaşılmasına önemli katkı sağlayacaktır.

Her ne kadar buluntularımız arasında belirgin damga örneklerine rastlanmasa da elimizdeki mevcut ağırlıkların 12'sinin üzerinde farklı çizgisel ve dairesel bezemeler ile bir tanesinin üzerindeki baskılar atölye işaretleri veya damgalar gibi özel işaretleri akla getirmektedir. A. W. Lassen'e göre *dimi* dokuma ile hilal biçimli dokuma aletleri Anadolu ekonomisinde ve tekstil teknolojisinde karakteristikti ve yerel toplumda etnik kimliği ve organizasyon unsurlarını yansıtmaktadır. Buna göre baskılı hilal biçimli ağırlıkların her yerde bulunması, kullanımlarının mühürler ve mühür-baskısı teknolojileriyle Orta ve Batı Anadolu'daki saray idareleri tarafından kabul edildiğini ve üretim ve kazançlarının bir dereceye kadar merkezi kontrole tabi olduğuna işaret eder. Ayrıca boyutları ve kullanım şeklinin OTÇ saray ekonomilerinin yükselişiyle birlikte değiştiği, teknolojinin saray kurumlarına ve saray ekonomisinin yapısına yakından bağlı olduğuna işaret sayılır. Bu şekilde teknolojinin organize durumunun devletin kurumsal yapısını yansıttığı düşünülür. Bu nedenle hilal şeklindeki ağırlıkların saray ekonomisinin merkezi ve şimdiye kadar tanınmayan bir özelliğini temsil ettiğini ve devlet tarafından yönetilen

tekstil üretiminin OTÇ Anadolu'sundaki sosyal ve politik örgütlenmesinin kilit bir yönü olduğu belirtilir¹³⁶. Menderes yerleşmelerinde de hilal biçimli ağırlıkların uzunluklarının ya da delikleri arasındaki mesafelerin yakınlığı, dörtgen kesitli ve uç kısımlarının köşeli olması başta olmak üzere bazı ortak biçimsel özellikleri, standartlaşmanın yanında Assur Ticaret Kolonileri veya en azından bu dönemdeki iç ticaret ağıyla ve sonrasındaki tekstil ticareti ile bağlantılı görülebilir. Çünkü bu dönemin önemli merkezlerinden olan Bolvadin Üçhöyük çevresi ile Menderes Nehri'nin kaynakları arasında Çay-Çölovası üzerinden yaklaşık 100 km uzunluğunda doğal bir yol güzergahı vardır. Bu güzergah üzerinde OTÇ'yi belirgin bir şekilde veren büyük yerleşmeler bulunmaktadır.

Bölgenin hilal biçimli ağırlıkları yay ya da içbükey, derin içbükey ya da “V”, at nalı (ya da U) şeklinde olanlar biçiminde tasnif edilebilir. Bu farklılıklarla beraber ağırlık tipleri arasında kimi geçişler de gözlenir. Ağırlıkların çoğunluğu dörtgen kesitlidir ve uç kısımları da büyük oranda köşeli yapılmıştır. Aphrodisias ve Demircihöyük gibi yerleşmelerde OTÇ'ye tarihlenen kapalı ya da “U” formuna yakın ve orta kısımları derin işlenmiş, kaba sayılabilecek olan ağırlıkların benzerleri çalışma alanımızda görülmemektedir. Bunlara yakın sayılabilecek olan “at nalı” şeklindeki ağırlıklar Yakaköy Kocahöyük yerleşmesinde karşımıza çıkar. Menderes vadisindeki hilal biçimli ağırlıklar için en yakın karşılaştırma, coğrafi olarak da uzakta olmayan Beycesultan örnekleri ile yapılmaktadır. Bunlar arasında köşeli uçlar, dörtgen gövdeler ya da gövdedeki baskı bezemeler yakın benzerlikler olarak sayılabilir. Bu bölgede hilal biçimli ağırlıklarla beraber bulunan piramidal ağırlıklar tekstil üretiminin canlılığına, malzemelerin ve üretimin çeşitliliğine veya farklı dönemlerdeki devamlılığına işaret etmesi bakımından önemlidir.

136 Lassen, “Technology and Palace Economy in Middle Bronze Age Anatolia: the Case of the Crescent Shaped Loom Weight”, s. 89-90.

KAYNAKLAR

Afyonkarahisar İli Tarımsal Yatırım Rehberi, T.C. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Tarımsal Yatırımcı Danışma Ofisi, Ankara 2019.

Alp, S., *Konya Çevarında Karahöyük Kazılarında Bulunan Silindir ve Damga Mühürleri*, Ankara 1994.

Andersson, E. - Felluca, E. - Nosch, M., - L., Peyronel, L., “New Perspectives on Bronze Age Textile Production in the Eastern Mediterranean. The First Results with Ebla as a Pilot Study”, *Proceedings of the 6th International Congress on the Archaeology of the Ancient Near East, May, 5th-10th 2008*, “Sapienza”-Università di Roma, Volume 1, ed. P. Matthiae- F. Pinnock- L. Nigro- N. Marchetti, Wiesbaden 2010, s. 159-176.

Bacelli, G.- Bellucci, B.- Vigo, M., “5. Elements for a Comparative Study of Textile Production and Use in Hittite Anatolia and in Neighbouring Areas”, *Prehistoric, Ancient Near Eastern and Aegean Textiles and Dress: An Interdisciplinary Anthology*, Oxbow Books 2014, s. 97-142.

Barber, E. J. W., *Prehistoric Textiles. The Development of Cloth in the Neolithic and Bronze Ages*, Princeton 1991.

Barjamovic, G., “Sites, Routes and Historical Geography in Central Anatolia”, *İpamati Kistamati Pari Tumatimis, Luwian and Hittite Studies Presented to J. David Hawkins on the Occasion of his 70 th Birthday, I. Singer (ed.)*, Emery and Claire Yass Publications in Archaeology, Tell Aviv University, Tell Aviv 2010, s. 10-25.

Barjamovic, G., *A Historical Geography of Ancient Anatolia in the Assyrian Colony Period*, Copenhagen 2011.

Barjamovic, G., “MÖ 1865’te Bir Anadolu Seyahati”, *Anadolu’nun Önsözü. Kültepe Kanış-Karumu. Assurlular İstanbul’da*, ed. F. Kulakoğlu- S. Kangal, İstanbul 2011, s. 160-168.

Barjamovic, G., “Tüccarlar ve Seyyahlar: Anadolu’da Assurlular (MÖ 2000-1600). Traders and Travelers: Assyrians in Anatolia (2000-1600BC)”, *Assurlular Dicle’den Toroslar’a Tanrı Assur’un Krallığı*, ed. K. Köroğlu-S. F. Adalı, İstanbul 2018, s. 25-53.

Baykal-Seeher, A. – Obladen-Kauser, J., *Demircihöyük, die Ergebnisse der Ausgrabungen 1975-1978. Band IV. Die Kleinfunde*, Mainz Philipp von Zabern 1996.

Bayram, S., “Kültepe’de Kaçakçılıkla İlgili Yeni Metinler”, *XXXIV. Uluslararası Assirioloji Kongresi, XXXIV. International Assyriology Congress*, 1987, İstanbul s. 286-289.

Beyazıt, A. Y., “Güncel Arkeolojik Bulgular Işığında MÖ 2. Binyılda Amasya Bölgesi”, *TÜBA-AR*, 17 (2014), s. 83-110.

Bilgen, A. N. - Bilgen, Z., “Orta Tunç Çağ Yerleşimi (IV. Tabaka)”, *Seyitömer Höyük I*, ed. A. N. Bilgen, İstanbul 2015, s. 61-118.

Cutler, J., “Ariadnes Thread: The Adoption of Cretan Weaving Technology in the Wider Southern Aegean in the Mid-Second Millennium BC”, *AEGAEUM 33 Annales liégeoises et PASPiennes d’archéologie égéenne, KOSMOS, Jewellery, Adornment and Textile in the Aegean Bronze Age, Proceedings of the 13th International Aegean Conference/13e Rencontre égéenne internationale, University of Copenhagen, Danish National Research Foundation’s Centre for Textile Research, 21-26 April 2010*, 2012, ed. Marie-Louise Nosch-R. Laffineur, s. 145-154.

Dedeoğlu, F.- Abay, E., “Beycesultan Höyük Excavation Project: New Archaeological Evidence from Late Bronze Layers- Beycesultan Höyük Kazı Projesi: Geç Tunç Çağı Tabakalarına İlişkin Yeni Arkeolojik Veriler”, *Arkeoloji Dergisi*, XIX (2014), s. 1-39.

Dercksen, J. G., “The Assyrian Colony at Kanesh”, *Hattuša-Boğazköy, Das Hethiterreich im Spannungsfeld des Alten Orients, 6. Internationales Colloquium der Deutschen Orient-Gesellschaft 22.-24. März 2006, Würzburg, Im Auftrag des Vorstands der Deutschen Orient-Gesellschaft Herausgegeben von Gernot Wilhelm*, Wiesbaden 2008, s. 109-124.

Dönmez, S., *Hitit Döneminde Anadolu’da Değişim Aracı Olarak Kullanılan Madenler*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2013.

Erkut, S.- Reyhan, E., “Hititlerde Toprak Edinme ve Arazi Bağış Belgelerinden Örnekler”, *Acta Turcica*, S. 1/Yıl: IV, Ocak 2012, s. 80-86.

Fischer, F., *Die Hethitische Keramik von Boğazköy*, Berlin 1963.

Frangipane, M.- Strand, E. A.- Laurito, R., Möller-Wierig, S.- Nosch, M. L.- Rast-Eicher, A.- Lassen, A. W., “Arslantepe, Malatya (Turkey): Textiles, Tools and Imprints of Fabrics from the 4th to the 2nd Millennium BCE”, *Paléorient*, 35/1, 2009, s. 5-30.

Gleba, M., “Textile Tools and Specialization in the Early Iron Age Female Burials”, ed. E. Herring- K. Lomas, *Gender Identities in Italy in the First Millennium BC*, Oxford 2009, s. 69-78.

Gleba, M.- Cutler, J., “Textile Production in Bronze Age Miletos: First Observations”, *AEGLAEUM 33 Annales liégeoises et PASPiennes d’archéologie égéenne, KOSMOS, Jewellery, Adornment and Textile in the Aegean Bronze Age, Proceedings of the 13th International Aegean Conference/13e Rencontre égéenne internationale, University of Copenhagen, Danish National Research Foundation’s Centre for Textile Research, 21-26 April 2010*, 2012, ed. Marie-Louise Nosch-R. Laffineur, s. 113-120, Pl. XXXII.

Goldman, H., *Excavations at Gozlu Kule, Tarsus. Volume II. Text. From the Neolithic through the Bronze Age*, London 1956.

Gunter, Ann C., *The Gordion Excavations Final Reports. Volume III. The Bronze Age*, ed. E. L. Kohler, Philadelphia 1991.

Guzowska, M.- Becks, R.- Strand, E. A.- Cutler, J.- Nosch, M. L., “Textile Tools from Troia, Western Anatolia”, *Tools, Textiles and Contexts, Investigating Textile Production in the Aegean and Eastern Mediterranean Bronze Age*, ed. E. A. Strand- M.L. Nosch, Oxford 2015, s. 309-328.

Joukowsky, M. S., *Prehistoric Aphrodisias. An Account of the Excavations and Artifact Studies. Volume I: Excavations and Studies. Volume II: Bibliography, Catalogue, Appendix, Index*, Louvain-La-Neuve 1986.

Koçak, Ö., “Afyonkarahisar İli ve İlçeleri ile Uşak İli Sivash İlçesi 2013 Yılı Yüzey Araştırmaları”, *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, XXXII/1, 2015, s. 355-374.

Koçak, Ö.- Bilgin, M.- Küçükbezi, H. G., “Afyonkarahisar İli ve İlçeleri 2015 Yılı Yüzey Araştırmaları”, *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, XXXIV/1, 2017, s. 233-264.

Koçak, Ö.- Bilgin, M.- Küçükbezi, H. G., *MÖ II. Bin Yılda Afyonkarahisar ve Çevresi Kültürleri*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2019.

Koçak, Ö.- Esen, Ö.- Bülbül, S., “Afyonkarahisar İli ve İlçeleri 2016 Yılı Yüzey Araştırmaları”, *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, XXXV/2, 2018, s. 355-373.

Koçak, Ö.- Küçükbezi, H. G.- Kızılgut, R., “Afyonkarahisar İli ve İlçeleri 2014 Yılı Yüzey Araştırmaları”, *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, XXXIII/1, 2016, s. 21-46.

Korfmann, M., “Demircihüyük. Vorbericht Über Die Ergebnisse der Grabung von 1975”, *Istanbul Mitteilungen*, 27/28(1977/1978), s. 5-31, Taf. 1-28.

Korfmann, M., *Demircihüyük. Die Ergebnisse der Ausgrabungen 1975-1978. Volume I. Architektur, Stratigraphie und Befunde*, Mainz 1983.

Koşay, H. Z.- Akok, M., *Alaca Höyük Kazısı 1963-1967 Çalışmaları ve Keşiflere ait İlk Rapor. Alaca Höyük Excavations Preliminary Report on Research and Discoveries 1963-1967*, Ankara 1973.

Kull, B., *Demircihüyük, Die Ergebnisse der Ausgrabungen 1975-1978, Herausgegeben von Manfred Korfmann, Band V, Die Mittelbronzezeitliche Siedlung, Mit Einem Anhang von H. Kammerer- Grothaus und A.- U. Kössatz zu Antiken Funden aus Demircihüyük*, Mainz, 1988.

Lamb, W.(a), “Excavations at Kusura near Afyon Karahisar”, *Archaeologia*, LXXXVI, 1936, s. 1-64, pl. 1-8.

Lamb, W. (b), “Excavations at Kusura near Afyon Karahisar”, *Archaeologia*, LXXXVII, 1937, s. 217-273, pl. 78-84.

Larsen, M. T., “Kültepe/Kaniş Arşivleri”, *Anadolu'nun Önsözü. Kültepe Kaniş-Karumu. Asurlular İstanbul'da*, ed. F. Kulakoğlu- S. Kangal, İstanbul 2011, s. 74-81.

Lassen, A. W., “The Trade in Wool in Old Assyrian Anatolia”, *Ex Oriente Lux*, 42, 2010, s. 159-179.

Lassen, A. W., “Technology and Palace Economy in Middle Bronze Age Anatolia: the Case of the Crescent Shaped Loom Weight”, ed. M.-L. Nosch, H. Koefoed, and E. Andersson Strand, *Textile Production and Consumption in the Ancient Near East. Archaeology, Epigraphy, Iconography*. Oxford; Oxbow Books, 12, 2013, s. 78-92.

Lassen, A. W., “Wool in Anatolia in the Old Assyrian Period”, ed. C. Breniquet ve C. Michel, *Wool Economy in the Ancient Near East and the Aegean. From the Beginnings of Sheep Husbandry to Institutional Textile Industry*, Oxford & Philadelphia: Oxbow Books 2014, s. 255-263.

Lassen, A. W., “Weaving with Crescent Shaped Loom Weights. An Investigation of a Special Kind of Loom Weight”, *Tools, Textiles and Contexts, Investigating Textile Production in the Aegean and Eastern Mediterranean Bronze Age*, ed. E. A. Strand- M. L. Nosch, Oxford 2015, s. 127-137.

Maner, Ç., “Anadolu’da Dokuma Devrimi Neolitik Çağ’dan Demir Çağı’na Yünün Tarihi ve Maddi Değeri”, *Tarihi Dokumak: Bir Kentin Gizemi, Sof*, Yayına hazırlayanlar: Filiz Yenişehirlioğlu-Gözde Çerçioğlu Yücel, ed. Emel Kızılıçık, Koç Üniversitesi Yayınları, Ankara 2018, s. 43-63.

Martenson, L.- Nosch, M. L.- Strand, E. A., “Shape of Things: Understanding a Loom Weight”, *Oxford Journal of Archaeology*, 28/4, 2009, s. 373-398.

McMahon, G., *The Hittite State Cult of the Tutelary Deities*, PhD. Thesis, The Oriental Institute of the University of Chicago 1988.

Mellaart, J.- Murray, A., *Beycesultan. Vol. III. Part II*, Ankara 1995.

Michel, C., “Asur ve Kaniş’in Kadınları”, *Anadolu’nun Önsözü. Kültepe Kaniş-Karumu. Asurlular İstanbul’da*, ed. F. Kulakoğlu- S. Kangal, İstanbul 2011, s. 124-133.

Michel, C., “Estimating an Old Assyrian Household Textile Production with the Help of Experimental Archaeology: Feasibility and Limitations”, *Traditional Textile Craft - an Intangible Cultural Heritage*, Amman, March 2014, s. 19-61.

Militello, P.- Strand, E. A.- Nosch, M. L.- Cutler, J., “Textile Tools from Phaistos, Crete, Greece”, *Tools, Textiles and Contexts, Investigating Textile Production in the Aegean and Eastern Mediterranean Bronze Age*, ed. E. A. Strand- M. L. Nosch, Oxford 2015, s. 215-226.

Nosch, M-L, “From Texts to Textiles in the Aegean Bronze Age”, *AEAEUM 33 Annales liégeoises et PASpiennes d’archéologie égéenne, KOSMOS, Jewellery, Adornment and Textile in the Aegean Bronze Age, Proceedings of the 13th International Aegean Conference/13e Rencontre égéenne internationale, University of Copenhagen, Danish National Research Foundation’s Centre for Textile Research, 21-26 April 2010*, 2012, ed. Marie-Louise Nosch-R. Laffineur, s. 43-53, XVIII-XIX.

Obladen-Klauder, J., “B. Die Kleinfunde aus Ton, Knochen und Metall”, *Demircihüyük, Die Ergebnisse der Ausgrabungen 1975-1978, Herausgegeben von Manfred Korfmann, Band IV, Die Kleinfunde, A Die Lithischen Kleinfunde (Ayşe Baykal-Seeher), B Die Kleinfunde aus ton, Knochen und Metal (Julia Obladen-Kauder)*, Rhein 1996.

Olofsson, L.- Strand, E. A.- Nosch, M. L., “Experimental Testing of Bronze Age Textile Tools”, *Tools, Textiles and Contexts, Investigating Textile Production in the Aegean and Eastern Mediterranean Bronze Age*, ed. E. A. Strand- M. L. Nosch, Oxford 2015, s. 75-100.

Özçağlar, A., “Türkiye’de Küçükbaş ve Büyükbaş Hayvanların Coğrafi Dağılışı”, *Ankara Üniversitesi Türkiye Coğrafyası Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, S. 4, 1995, s. 19-61.

Özgülç, T., *Türk Tarih Kurumu Tarafından Yapılan Kültepe Kazısı Raporu*, Ankara 1948.

Öztan, A., “2001 Yılı Acemhöyük Kazıları”, *Kazı Sonuçları Toplantısı*, XXIV/1, 2003, s. 39-48.

Papadopoulou, E.- Strand, E. A.- Nosch, M. L.- Cutler, J., “Textile Tools from Archontiko, Northern Greece”, *Tools, Textiles and Contexts, Investigating Textile Production in the Aegean and Eastern Mediterranean Bronze Age*, ed. E. A. Strand- M. L. Nosch, Oxford 2015, s. 293-297.

Quercia, A.- Foxhall, L., “5. Temporality, Materiality and Women’s Networks. The Production and Manufacture of Loom Weights in the Greek and Indigenous Communities of Southern Italy”, *Knowledge Networks and Craft Traditions in the Ancient World. Material Crossovers*, ed. K. Rebay-Salisbury- A. Brysbaert- L. Foxhall, New York 2014, s. 62-82.

Rahmstorf, L.- Siennicka, M.- Strand, E. A.- Nosch, M. L.- Cutler, J., “Textile Tools from Tiryns, Mainland Greece”, *Tools, Textiles and Contexts, Investigating Textile Production in the Aegean and Eastern Mediterranean Bronze Age*, ed. E. A. Strand- M. L. Nosch, Oxford 2015, s. 267-278.

Siennicka, M., “Textile Production in Early Helladic Tiryns”, *AEAEUM 33 Annales liégeoises et PASPiennes d’archéologie égéenne, KOSMOS, Jewellery, Adornment and Textile in the Aegean Bronze Age, Proceedings of the 13th International Aegean Conference/13e Rencontre égéenne internationale, University of Copenhagen, Danish National Research Foundation’s Centre for Textile Research*, 21-26 April 2010, 2012, ed. Marie-Louise Nosch-R. Laffineur, XXIV-XXV, s. 65-75.

Sipahi, T., “Hitit Çağında Boyalı Höyük ve Eskiyaapar”, *Çorum Kültür Sanat. Bilim, Kültür, Sanat, Tarih ve Turizm Dergisi*, S: 14 (Hitit Söyleşileri II Özel Sayısı), Çorum İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayını, 2013, s. 4-22.

Smith, J. S.- Cutler, J.- Strand, E. A.- Nosch, M. L., “Textile Tools from Apliki, Cyprus”, *Tools, Textiles and Contexts, Investigating Textile Production in the Aegean and Eastern Mediterranean Bronze Age*, ed. E. A. Strand-M. L. Nosch, Oxford 2015, s. 329-335.

Tütüncüler, Ö., *M.Ö. 2. Bin Ege Bölgesi Dokuma Aletleri*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2005.

Tzachili, I.- Spantidaki, S.- Stand, E. A.- Nosch, M. L.- Cutler, J., “Textile Tools from Akrotiri, Thera, Greece”, *Tools, Textiles and Contexts, Investigating Textile Production in the Aegean and Eastern Mediterranean Bronze Age*, ed. E. A. Strand- M. L. Nosch, Oxford 2015, s. 243-246.

Ulanowska, A., “Textile Technology and Minoan Glyptic. Representations of Loom Weights on Middle Minoan Prismatic Seals”, *Symposium Egejskie. Vol. 1. Papers in Aegean Archaeology*, ed. K. Żebrowska- A. Ulanowska- K. Lewartowski, Institute of Archaeology University of Warsaw 2017, s. 57-66.

Vakirtzi, S.- Georma, F.- Karnava, A., “Beyond textiles: alternative uses of twisted fibres and evidence from Akrotiri, Thera”, *Światowit* 56, 2017, 2018, s. 75-88.

Veenhof, K. R., “Eski Asur Kara Ticaretinin Yapısı”, *Anadolu'nun Önsözü. Kültepe Kanış-Karumu. Asurlular İstanbul'da*, ed. F. Kulakoğlu - S. Kangal, İstanbul, 2011, s. 56-63.

Vigo, M., “Linen in Hittite Inventory Texts”, *Textile Terminologies in the Ancient Near East and Mediterranean from the Third to the First Millennia BC*, ed. C. Michel-M.-L. Nosch, Oxbow Books, 2010, s. 290-322.

Vigo, M., “Sources fort he Study of the Role of Women in the Hittite Administration”, *Studies in Ancient Near Eastern Records Series 13*, Berlin 2016, s. 328-352.

Vila, E.- Helmer, D., “2. The Expansion of Sheep Herding and the Development of Wool Production in the Ancient Near East: An Archaeozoological and Iconographical Approach”, C. Breniquet & C. Michel (Eds.), *Wool Economy in the Ancient Near East and the Aegean. From the Beginnings of Sheep Husbandry to Institutional Textile Industry*, 2014, s. 22-40. Oxford & Philadelphia: Oxbow Books 2014, s. 22-40.

Yılmaz, D., “Çeç Tunç Çağı'nda Batı Anadolu'da Tekstil Üretimi: Çine-Tepecik Höyüğü Tezgah Ağırlıkları”, *TÜBA-AR*, 19(2016), s. 93-111.

Yiğit, T., “Hititçe Çivi Yazılı Metinlerde Dokumacılar”, *Tarih İncelemeleri Dergisi*, XVII/2, Aralık 2002, s. 79-84.

EKLER

Envanter Listesi

Ciz.1:1.Res.6:1;BN:313.05.16.1; Env.2016:1; Müze Env.2017/9 (A); **BM:**Dikici Höyük (Dinar- Dikici Köyü); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**13,2; 2,4; 3; **D. Çapı- D.A.M.:**0,35; 10,7; **HR:**2.5YR5/3 dark reddish Brown; **HK:**Mika, taş, taşçık; **AR:**2.5YR5/3 dark reddish Brown; **Açkı:**Açkısız; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formlu, yuvarlatılmış dörtgen kesitli gövdeye sahip, sivri uçlu iki ucu da yuvarlatılmıştır. Uçlara yakın her iki tarafa ip asma amaçlı dairesel deliklidir. Tüm haldedir. 115 gr.

Ciz.1:2.Res.6:2;BN:316.01.16.12; Env.2016:12; Müze Env. 2017/13 (A); **BM:**Yakaköy Kocahöyük (Başmaççı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**13,6; 2,4; 2,5; **D. Çapı- D.A.M.:** 0,35; 11,2; **HR:**5YR6/6 dark reddish yellow; **HK:**İnce kum, mika, taş, taşçık; **AR:**5YR6/6 dark reddish yellow; **Açkı:**Silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeye sahip olup her iki ucu kesik görünümündedir. Uçlara yakın her iki tarafa ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Tüm haldedir. 109 gr.

Ciz.1:3.Res.6:3;BN:313.05.13.51; **BM:**Dikici Höyük (Dinar- Dikici Köyü); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**7,1 (*yak:16,9*); 3,4; 3,6; **D. Çapı- D.A.M.:**0,9x0,6; 12,8; **HR:**7.5YR6/6 reddish yellow; **HK:**İnce kumlu, çok az mika, ince kireç, taşçık; **AR:**5YR6/4 light reddish brown; **Açkı:**Çok silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formlu, oval kesitli gövdeye sahip, yuvarlatılmış sivri uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/3'ü mevcut ve kırk haldedir. 81 gr.

Ciz.1:4.Res.6:4;BN:316.01.16.12; **BM:**Yakaköy Kocahöyük (Başmaççı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**6 (*yak:12,7*); 2,6; 2,3; **D. Çapı- D.A.M.:**0,4x0,5; 9,5; **HR:**5YR6/8 reddish yellow; **HK:**İnce kumlu, az mika, kireç, renkli taşçık; **AR:**7.5YR6/6 reddish yellow; **Açkı:**Silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeye sahip olup kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk haldedir. 45 gr.

Ciz.1:5.Res.6:5;BN:313.06.16.118; **BM:**Kabaklı Höyük (Dinar- Kabaklı Köyü); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**7,4 (*yak:17*); 2,7; 2,9; **D. Çapı- D.A.M.:**0,4x0,7; 14,2; **HR:**2.5YR6/6 light red; **HK:**İnce kumlu, mika, ince kireç, küçük taşçık; **AR:**7.5YR7/4 pink; **Açkı:**Silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/3'ü mevcut ve kırk haldedir. 67 gr.

Ciz.1:6.Res.6:6;BN:314.01.16.148; **BM:**Ağulların Önü (Dazkırı- Yüreğil Kasabası); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**6,4 (*yak:13,1*); 2,5; 1,6; **D. Çapı- D.A.M.:**0,1x0,4; 10,8; **HR:**5YR6/6 reddish yellow; **HK:**İnce kumlu, çok az ince mika, kireç, taşçık; **AR:**7.5YR7/4 pink; **Açkı:**Çok silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formlu, dikdörtgen kesitli gövdeli, yuvarlatılmış uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/3'ü mevcut ve kırk haldedir. 29 gr.

Ciz.1:7.Res.6:7;BN:315.06.16.118; **BM:**Evciler Kocahöyük (Evciler- Merkez); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**9,3 (*yak:16,8*); 2,8; 3; **D. Çapı- D.A.M.:**0,4x0,6; 14,3; **HR:** 5YR6/8 reddish yellow; **HK:**İnce kumlu, çok az mika, ince kireç, taşçık; **AR:**5YR6/4 light reddish brown; **Açkı:**Silik; **Bezeme:**2 adet 0,4 cm'lik derin olmayan halka bezeme; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeye sahip olup kesik uçludur. Bir yüzü yarım işli olup ön yüzü halka bezelidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk haldedir. 89 gr.

Ciz.1:8.Res.6:8;BN:316.01.16.61; **BM:**Yakaköy Kocahöyük (Başmaççı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**6,7 (*yak:15,1*); 2,9; 2,2; **D. Çapı- D.A.M.:**0,3x0,4; 12,8; **HR:**10R5/8 red; **HK:**İnce kumlu, mika, kireç, taşçık; **AR:**2.5YR6/6 light red; **Açkı:**Silik; **Bezeme:**7 adet 0,2x0,4 cm'lik derin olmayan halka bezeme; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formlu, dikdörtgen kesitli gövdeye sahip olup kesik uçludur. Bir yüzü dairesel baskı bezelidir. Muhtemelen simetrik, 1/3'ü mevcut ve kırk haldedir. 52 gr.

Ciz.1:9.Res.6:17;BN:316.01.16.72;GB; **BM:**Yakaköy Kocahöyük (Başmaççı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**8,1 (*yak:16,1*); 3,5; 3,4; **D. Çapı- D.A.M.:**0,6; 12,2; **HR:**2.5YR5/4 reddish brown; **HK:**İnce kumlu, mika, kireç, taşçık; **AR:**2.5YR6/6 light red; **Açkı:**Silik; **Bezeme:**Ön yüzde delik kısmı 1,3 cm'lik yivli; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk haldedir. 110 gr.

Ciz.1:10.Res.6:16;BN:314.01.16.138; **BM:**Ağulların Önü (Dazkırı- Yüreğil Kasabası); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**7,4 (*yak:17,8*); 3,9; 2,7; **D. Çapı- D.A.M.:**0,7x1; 13,7; **HR:**2.5YR5/6 red; **HK:**Orta kumlu, kireç, yoğun ve iri taşçık; **AR:**5YR6/4 light reddish brown; **Açkı:**Silik; **Bezeme:**Ön yüz hamur katkısından kaynaklı, düzensiz delikli; **PD:**Kötü. Hilal şeklinde, yay formlu, dikdörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/3'ü mevcut ve kırk haldedir. 79 gr.

Ciz.1:11.Res.6:11;BN:315.06.16.108; **BM:**Evciler Kocahöyük (Evciler- Merkez); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**9,7 (*yak:20,7*); 3,4; 2,6; **D. Çapı- D.A.M.:**Kımk; 17,5; **HR:**2.5YR5/4 reddish brown; **HK:**İnce kumlu, çok az mika, kireç; **AR:**5YR7/6

reddish yellow; **Açıklı:**Sililik; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formulu, dikdörtgen kesitli gövdelidir. Uç kısmı mevcut değildir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk halledir. 116 gr.

Çiz.1:12.Res.6:15; BN:316.01.16.200; BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**5,7 (*yak:14,7*); 2,6; 2,7; **D. Çapı- D.A.M.:**0,5x0,7; 12; **HR:**2.5YR6/8 light red; **HK:**İnce kumlu, çok az mika, kireç, taşçık; **AR:**2.5YR5/4 reddish brown; **Açıklı:**Sililik; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formulu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/4'ü mevcut ve kırk halledir. 41 gr.

Çiz.2:1.Res.6:12; BN:314.01.16.23; BM:Ağlların Önü (Dazkarı- Yüreğil Kasabası); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**6,4 (*yak:19,7*); 3,4; 2,5; **D. Çapı- D.A.M.:**Kırk; 17,4; **HR:**2.5YR5/4 reddish brown; **HK:**İnce kumlu, az kireç; **AR:**7.5YR7/4 pink; **Açıklı:**Açıklı; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formulu, dikdörtgen kesitli gövdelidir. Uç kısmı mevcut değildir. Muhtemelen simetrik, 1/3'ü mevcut ve kırk halledir. 76 gr.

Çiz.2:2.Res.6:9; BN:313.06.16.103; BM:Kabaklı Höyük (Dinar- Kabaklı Köyü); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**5,3 (*yak:11,5*); 2; 1,9; **D. Çapı- D.A.M.:**

0,2x0,4; 9,1; **HR:**10R4/4 weak red; **HK:**İnce kumlu, çok az mika, kireç, az taşçık; **AR:**5YR5/4 reddish brown; **Açıklı:**Çok silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**

Orta. Hilal şeklinde, yay formulu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/3'ü mevcut ve kırk halledir. 26 gr.

Çiz.2:3.Res.6:13; BN:315.06.16.197; BM:Evciler Kocahöyük (Evciler- Merkez); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**6,1 (*yak:15,7*); 2,4; 2,3; **D. Çapı- D.A.M.:**Kırk; 13,2; **HR:**2.5YR6/6 light red; **HK:**İnce kumlu, çok az mika, kireç; **AR:**2.5YR6/4 light reddish brown; **Açıklı:**Çok silik; **Bezeme:**Yok;

PD:İyi. Hilal şeklinde, yay formulu, dörtgen kesitli gövdelidir. Uç kısmı mevcut değildir. Muhtemelen simetrik, 1/3'ü mevcut ve kırk halledir. 48 gr.

Çiz.2:4.Res.6:10; BN:315.06.16.198; BM:Evciler Kocahöyük (Evciler- Merkez); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**2,8 (*yak:11,7*); 2,2; 1,8; **D. Çapı- D.A.M.:**0,4x0,5; 9,4; **HR:**5YR6/4 light reddish brown; **HK:**İnce kumlu, çok az miktarda mika; **AR:**5YR6/3 light reddish brown; **Açıklı:**Açksız; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formulu, basık düzensiz dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/5'i mevcut ve kırk halledir. 13 gr.

Çiz.2:5.Res.6:19; BN:316.01.16.25; BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**10,3 (*yak:15,5*); 3,7; 3,2; **D. Çapı- D.A.M.:**0,4x0,9; 12,1; **HR:**2.5YR6/6 light red; **HK:**İnce kumlu, kireç, taşçık; **AR:**7.5YR6/4 light brown; **Açıklı:**Çok silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formulu, ovalimsi düzensiz dörtgen kesitli gövdeli, yuvarlatılmış sivri uçludur. Uç kısmı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk halledir. 120 gr.

Çiz.2:6.Res.6:21; BN:316.01.16.15; BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**10,4 (*yak:16,3*); 4; 3,7; **D. Çapı- D.A.M.:**0,5x0,8; 12,5; **HR:**5YR4/4 reddish brown; **HK:**Orta kumlu, kireç, taşçık; **AR:**5YR5/4 reddish brown; **Açıklı:**Sililik; **Bezeme:**Önde ortada 3 tane halka çentik bezeme çapraz poz. **PD:**Orta. Hilal şeklinde, yay formulu, ovalimsi düzensiz dörtgen kesitli gövdeli, yuvarlatılmış kesik uçludur. Uç kısmı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk halledir. 157 gr.

Çiz.2:7.Res.6:14; BN:316.01.16.139(GB); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**6,9 (*yak:12,1*); 2,5; 2; **D. Çapı- D.A.M.:**0,3x0,5; 9,1; **HR:**2.5YR6/6 light red; **HK:**İnce kumlu, mika, kireç, taşçık, bitki; **AR:**7.5YR7/4 pink; **Açıklı:**Sililik; **Bezeme:**Yok; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, yay formulu, dikdörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk halledir. 40 gr.

Çiz.2:8.Res.7:3; BN:316.01.16.57; BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**7,6 (*yak:13,1*); 2,2; 2; **D. Çapı- D.A.M.:**0,3x0,5; 10,4; **HR:**2.5YR6/8 light red; **HK:**İnce kumlu, mika, kireç, renkli taşçık; **AR:**2.5YR6/6 light red; **Açıklı:**Sililik; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formulu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk halledir. 42 gr.

Çiz.2:9.Res.7:1; BN:316.01.16.236(KD); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**13 (*yak:15,3*); 3,7; 2,6; **D. Çapı- D.A.M.:**0,6x0,8; 13,6; **HR:**2.5YR6/8 light red; **HK:**İnce kumlu, mika, kireç, taşçık; **AR:**2.5YR6/6 light red; **Açıklı:**Sililik; **Bezeme:**Yok; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, yay formulu, düzensiz dikdörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 3/4'ü mevcut ve kırk halledir. 81 gr.

Çiz.2:10.Res.6:20; BN:316.01.16.43; BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**10,4 (*yak:16,2*); 2,9; 2,1; **D. Çapı- D.A.M.:**0,4x0,7; 13,2; **HR:**2.5YR5/4 reddish brown; **HK:**İnce kumlu, kireç, taşçık; **AR:**2.5YR4/1 dark reddish gray; **Açıklı:**Sililik; **Bezeme:**Yok; **PD:**

Orta. Hilal şeklinde, yay formulu, dikdörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk halledir.--- gr.

Ciz.2:11.Res.7:2; BN:316.01.16.227(KD); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**10,3 (*yak:13,9*); 2,7; 2,4; **D. Çapı- D.A.M.:**0,4x0,5; 11,5; **HR:**5YR6/6 reddish yellow; **HK:**İnce kumlu, çok az mika, kireç, taşçık; **AR:**7.5YR7/4 pink; **Açlık:**Silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk haledir. 84 gr.

Ciz.2:12.Res.6:18; BN:316.01.16.240(KD); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**7,3 (*yak:20,4*); 4; 3,5; **D. Çapı- D.A.M.:**0,5x0,6; 16,4; **HR:**2.5YR6/3 light reddish brown; **HK:**İnce kumlu, mika, az kireç, taşçık; **AR:**5YR6/1 gray; **Açlık:**Silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/4'ü mevcut ve kırk haledir. 80 gr.

Ciz.3:1.Res.9:1; BN:316.01.16.59; BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**8,5 (*yak:16,4*); 3,3; 2,7; **D. Çapı- D.A.M.:**0,6x0,9; 13,1; **HR:**2.5YR6/8 light red; **HK:**İnce kumlu, mika, kireç, taşçık; **AR:**7.5YR7/4 pink; **Açlık:**Silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk haledir. 80 gr.

Ciz.3:2.Res.7:6; BN:314.01.16.93; BM:Ağillarm Önü (Dazkırı- Yüreğil Kasabası); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**7,2 (*yak:13,3*); 2,6; 2,5; **D. Çapı- D.A.M.:**0,4x0,7; 13,2; **HR:**2.5YR5/6 red; **HK:**Orta kumlu çok az kireç, taşçık; **AR:**5YR6/6 reddish yellow; **Açlık:**Silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/3'ü mevcut ve kırk haledir. 58 gr.

Ciz.3:3.Res.7:4; BN:314.01.16.28; BM:Ağillarm Önü (Dazkırı- Yüreğil Kasabası); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**5,3 (*yak:14,8*); 2,3; 2; **D. Çapı- D.A.M.:**

0,4x0,7; 11,1; **HR:**2.5YR4/4 reddish brown; **HK:**İnce kumlu, çok az mika, renkli taşçık; **AR:**2.5YR6/4 light red; **Açlık:**Silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/4'ü mevcut ve kırk haledir. 28 gr.

Ciz.3:4.Res.7:20; BN:316.01.16.235(KD); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**8,8 (*yak:12,5*); 2,3; 2,1; **D. Çapı- D.A.M.:**0,3x0,5; 10,7; **HR:**5YR5/4 reddish brown; **HK:**İnce kumlu, kireç, taşçık; **AR:**7.5YR7/6 reddish yellow; **Açlık:**Silik; **Bezeme:**1 adet 0,2 'lik derin olmayan halka bezeme; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formlu, düzensiz dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 2/3'ü mevcut ve kırk haledir. 54 gr.

Ciz.3:5.Res.7:7; BN:313.06.16.104; BM:Kabaklı Höyük (Dinar- Kabaklı Köyü); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**6,6 (*yak:14,2*); 2,4; 2,1; **D. Çapı- D.A.M.:**0,4x0,5; 11,4; **HR:**2.5YR5/4 reddish brown; **HK:**İnce kumlu, mika, çok az kireç; **AR:**2.5YR6/6 light red; **Açlık:**Silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/3'ü mevcut ve kırk haledir. 44 gr.

Ciz.3:6.Res.7:8; BN:313.05.13.15; BM:Dikici Höyük (Dinar- Dikici Köyü); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**6,3 (*yak:14,9*); 2,4; 2,3; **D. Çapı- D.A.M.:**0,5x0,7; 12; **HR:**5YR5/6 yellowish red; **HK:**İnce kumlu, çok ince mika, az kireç; **AR:**5YR5/4 reddish brown; **Açlık:**Açıklı; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/3'ü mevcut ve kırk haledir. 37 gr.

Ciz.3:7.Res.7:9; BN:316.01.16.190(KD); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**10 (*yak:16,7*); 2,9; 3; **D. Çapı- D.A.M.:**0,5x0,8; 14,5; **HR:**5YR6/8 reddish yellow; **HK:**İnce kumlu, çok az mika, kireç, taşçık; **AR:**5YR6/6 reddish yellow; **Açlık:**Silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk haledir. 101 gr.

Ciz.3:8.Res.7:10; BN:316.01.16.194; BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**8,9 (*yak:14,9*); 3; 2,7; **D. Çapı- D.A.M.:**0,3x0,4; 12; **HR:**2.5YR5/8 red; **HK:**İnce kumlu, kireç, taşçık; **AR:**7.5YR7/4 pink; **Açlık:**Silik; **Bezeme:**Sırt kısmında 3 tane parmak baskı var; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk haledir. 73 gr.

Ciz.3:9.Res.7:12; BN:316.01.16.201; BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**8,9 (*yak:14,8*); 2,8; 2,4; **D. Çapı- D.A.M.:**0,4x0,6; 11,1; **HR:**5YR6/6 reddish yellow; **HK:**İnce kumlu, kireç, taşçık; **AR:**5YR6/6 reddish yellow; **Açlık:**Silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk haledir. 71 gr.

Ciz.3:10.Res.7:13; BN:316.01.16.113(GB); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**9,1 (*yak:16*); 3,1; 3; **D. Çapı- D.A.M.:**0,4x0,8; 12,2; **HR:**5YR5/8 yellowish red; **HK:**İnce kumlu, az mika, kireç, taşçık; **AR:**2.5YR6/6 light; **Açlık:**Açksız; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk haledir. 108 gr.

Ciz.3:11.Res.7:16; BN:316.01.16.70(GB); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**8,3 (*yak:14,5*); 2,9; 2,7; **D. Çapı- D.A.M.:**0,4; 13,7; **HR:**2.5YR5/4 reddish brown; **HK:**İnce kumlu, kireç, taşçık; **AR:**5YR5/4 reddish brown; **Açlık:**Açıklı; **Bezeme:**Yok; **PD:**Kötü. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdelidir. Uç kısmı delik kısımdan itibaren mevcut değildir. Muhtemelen simetrik, 1/3'ü mevcut ve kırk haledir. 80 gr.

Çiz.3:12.Res.7:14; BN:316.01.16.256; BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**9,1 (*yak:19,7*); 3,7; 3,2; **D. Çapı- D.A.M.:**Kırık; 16,6; **HR:**2.5YR5/6 red; **HK:**Orta kumlu, mika, kireç, renkli taşçık/saman; **AR:**2.5YR5/6 red; **Açkı:**Açıklı; **Bezeme:**Yok; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdelidir. Uç kısmı mevcut değildir. Muhtemelen uca doğru delikli ve simetrik, 1/3'ü mevcut ve kırk halledir. 119 gr.

Çiz.4:1.Res.7:18; BN:316.01.16.217; BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**10,5 (*yak:15,9*); 3; 3,1; **D. Çapı- D.A.M.:**0,4x0,6; 12,5; **HR:**2.5YR5/6 red; **HK:**İnce kumlu, çok az mika, kireç, taşçık; **AR:**2.5YR6/6 light red; **Açkı:**Açksız; **Bezeme:**Yok; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk halledir. 122 gr.

Çiz.4:2.Res.7:11; BN:316.01.16.134(GB); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**10,9 (*yak:21,3*); 3,8; 3,1; **D. Çapı- D.A.M.:**Kırık; 18,1; **HR:**5YR5/4 reddish brown; **HK:**Orta kumlu, kireç, renkli taşçık/saman; **AR:**2.5YR6/4 light reddish brown; **Açkı:**Silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdelidir. Uç kısmı mevcut değildir. Muhtemelen uca doğru delikli ve simetrik, 1/3'ü mevcut ve kırk halledir. 122 gr.

Çiz.4:3.Res.7:17; BN:313.05.13.53; BM:Dikici Höyük (Dinar- Dikici Köyü); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**10,1 (*yak:16*); 2,8; 2,3; **D. Çapı- D.A.M.:**0,4x0,7; 13,1; **HR:**5YR6/4 light reddish brown; **HK:**İnce kumlu, az mika/kireç, parlak mineral; **AR:**7.5YR6/4 light brown; **Açkı:**Açıklı; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk halledir. 73 gr.

Çiz.4:4.Res.7:15; BN:315.06.16.97; BM:Evciler Kocahöyük (Evciler- Merkez); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**9 (*yak:16,3*); 2,4; 2,2; **D. Çapı- D.A.M.:**0,4; 14,5; **HR:**5YR5/3 reddish brown; **HK:**İnce kumlu, çok ince mika, kireç; **AR:**7.5YR7/4 pink; **Açkı:**Silik; **Bezeme:**1 adet 0,3 'lik derin olmayan halka bezeme; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdelidir. Uç kısmı delik kısmından itibaren mevcut değildir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk halledir. 65 gr.

Çiz.4:5.Res.8:4; BN:316.01.16.183(KD); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**10,8 (*yak:18,1*); 3,8; 2,9; **D. Çapı- D.A.M.:**0,5x0,6; 14,9; **HR:**2.5YR5/6 red; **HK:**İnce kumlu, mika, kireç, taşçık; **AR:**7.5YR7/4 pink; **Açkı:**Açksız; **Bezeme:**Yok; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk halledir. 121 gr.

Çiz.4:6.Res.8:3; BN:316.01.16.223(KD); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**10,6 (*yak:16,8*); 2,5; 1,8; **D. Çapı- D.A.M.:**0,4x0,8; 14,5; **HR:**2.5YR6/8 light red; **HK:**İnce kumlu, az mika, kireç, taşçık; **AR:**2.5YR6/6 light red; **Açkı:**Silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formlu, dikdörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk halledir. --- gr.

Çiz.4:7.Res.8:1; BN:313.05.13.16; BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**13,6 (*yak:19,6*); 3; 2,9; **D. Çapı- D.A.M.:**0,5x0,9; 15,1; **HR:**2.5YR6/8 light red; **HK:**İnce kumlu, mika, kireç, taşçık; **AR:**2.5YR5/6 red; **Açkı:**Açıklı; **Bezeme:**Yok; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 2/3'ü mevcut ve kırk halledir. 152 gr.

Çiz.4:8.Res.8:2; BN:313.05.13.16; BM:Dikici Höyük (Dinar- Dikici Köyü); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**11,1 (*yak:17,7*); 3,1; 2,8; **D. Çapı- D.A.M.:**0,7x0,9; 14,3; **HR:**5YR6/6 reddish yellow; **HK:**İnce kumlu, mika, az kireç, renkli taşçık; **AR:**7.5YR7/4 pink; **Açkı:**Açksız; **Bezeme:**Ön yüzde 2 adet 0,7x1,3 'lik atölye işareti baskısı; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk halledir. (baskı derinlik: 0,3) 101 gr.

Çiz.4:9.Res.8:5; BN:316.01.16.193; BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**11,1 (*yak:17,4*); 2,9; 2,7; **D. Çapı- D.A.M.:**0,4x0,5; 14,7; **HR:**2.5YR6/8 light red; **HK:**İnce kumlu, mika, kireç, taşçık; **AR:**2.5YR5/4 reddish brown; **Açkı:**Silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk halledir. 115 gr.

Çiz.4:10.Res.8:6; BN:316.01.16.77(GB); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**14,5 (*yak:17,5*); 3,5; 3,6; **D. Çapı- D.A.M.:**0,3x0,8; 13,7; **HR:**2.5YR5/4 reddish brown; **HK:**İnce kumlu, mika, kireç, taşçık; **AR:**5YR6/6 reddish yellow; **Açkı:**Silik; **Bezeme:**Ortada 1 adet 0,4 'lik halka delik bezeme; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 3/4'ü mevcut ve kırk halledir. 220 gr.

Çiz.5:1.Res.8:10; BN:316.01.16.192; BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**12,3 (*yak:16,4*); 2,8; 2,3; **D. Çapı- D.A.M.:**0,3x0,4; 14,4; **HR:**2.5YR5/8 red; **HK:**İnce kumlu, mika, kireç, taşçık; **AR:**7.5YR7/4 pink; **Açkı:**Silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formlu, üst kısmı yuvarlatılmış düzensiz dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçlu ve yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 2/3'ü mevcut ve kırk halledir. 89 gr.

Çiz.5:2.Res.8:7; BN:316.01.16.08; BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**14,3 (*yak:19*); 3,2; 3,1; **D. Çapı- D.A.M.:**0,5x0,9; 15,5; **HR:**2.5YR6/8 light red; **HK:**İnce kumlu, mika, kireç, taşçık; **AR:**10YR7/3 very pale brown; **Açkı:**Açıklı; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 3/4'ü mevcut ve kırk halledir. 205 gr.

Ciz.5:3.Res.8:8; BN:316.01.16.189(KD); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**9,7 (*yak:14,1*); 2,8; 2,6; **D. Çapı- D.A.M.:**0,3x0,5; 11,6; **HR:**2.5YR5/4 reddish brown; **HK:**İnce kumlu, çok az mika, kireç, taşçık; **AR:**2.5YR6/6 light red; **Açkı:**Açıklı; **Bezeme:**Yok; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk haldedir. 81 gr.

Ciz.5:4.Res.8:11; BN:316.01.16.93(GB); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**10,5 (*yak:15,9*); 2,9; 3; **D. Çapı- D.A.M.:**0,4x0,6; 13,2; **HR:**5YR4/6 reddish yellow; **HK:**İnce kumlu, mika, kireç, renkli taşçık, saman; **AR:**5YR4/6 light reddish brown; **Açkı:**Açksız; **Bezeme:**Yok; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk haldedir. 116 gr.

Ciz.5:5.Res.8:9; BN:316.01.16.260(KD); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**9,4 (*yak:12,8*); 2,5; 2; **D. Çapı- D.A.M.:**0,5x0,7; 10,3; **HR:**2.5YR6/8 light red; **HK:**İnce kumlu, mika, kireç, renkli taşçık; **AR:**2.5YR6/6 light red; **Açkı:**Silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formlu, dikdörtgen kesitli gövdeli, yuvarlatılmış uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 2/3'ü mevcut ve kırk haldedir. 53 gr.

Ciz.5:6.Res.8:12; BN:316.01.16.26; BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**11,6 (*yak:14,5*); 3,2; 2,3; **D. Çapı- D.A.M.:**0,5x0,6; 11,6; **HR:**5YR5/6 yellowish red; **HK:**İnce kumlu, mika, kireç, renkli taşçık; **AR:**5YR6/6 reddish yellow; **Açkı:**Açksız; **Bezeme:**Yok; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, yay formlu, dikdörtgen kesitli gövdeli, yuvarlatılmış uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 2/3'ü mevcut ve kırk haldedir. 128 gr.

Ciz.5:7.Res.8:14; BN:316.01.16.81(GB); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**9,2 (*yak:14,6*); 3,6; 2,7; **D. Çapı- D.A.M.:**0,5x0,6; 10,9; **HR:**7.5YR5/4 brown; **HK:**İnce kumlu, mika, kireç, kahverengi taşçık; **AR:**7.5YR6/4 light brown; **Açkı:**Silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk haldedir. 115 gr.

Ciz.5:8.Res.9:1; BN:314.01.14.41; BM:Ağlların Önü (Dazkırı- Yüreğil Kasabası); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**6,3 (*yak:10,5*); 2,9; 2,2; **D. Çapı- D.A.M.:**0,4x0,6; 8; **HR:**2.5YR6/4 light reddish brown; **HK:**İnce kumlu, çok az mika, kireç, küçük taşçık; **AR:**10YR7/4 very pale brown; **Açkı:**Silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, yay formlu, oval kesitli gövdeli, düz kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk haldedir. --- gr.

Ciz.5:9.Res.8:13; BN:316.01.16.238(KD); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**10,8 (*yak:17,6*); 3,8; 3,6; **D. Çapı- D.A.M.:**0,4x0,6; 14; **HR:**2.5YR5/4 reddish brown; **HK:**İnce kumlu, kireç, iri taşçık; **AR:**2.5YR6/6 light red; **Açkı:**Açksız; **Bezeme:**Üst kısmı oluklu alt kısmında 4 tane parmak baskı; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, yay formlu, dörtgen kesitli gövdeli, yuvarlatılmış uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk haldedir. 169 gr.

Ciz.5:10.Res.9:4; BN:316.01.16.244; BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**8,9 (*yak:13,3*); 3,2; 2,4; **D. Çapı- D.A.M.:**0,3x0,5; 10,9; **HR:**2.5YR6/8 light red; **HK:**İnce kumlu, kireç, taşçık; **AR:**2.5YR6/6 light red; **Açkı:**Açksız; **Bezeme:**Yok; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, yay formlu, dikdörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk haldedir. 74 gr.

Ciz.6:1.Res.8:15; BN:316.01.16.95(GB); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**9,3 (*yak:17,5*); 3,4; 3; **D. Çapı- D.A.M.:**0,6x0,8; 14,1; **HR:**5YR5/6 yellowish red; **HK:**İnce kumlu, az mika, kireç, taşçık; **AR:**7.5YR6/6 reddish yellow; **Açkı:**Açksız; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, kapalı yay formlu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk haldedir. 122 gr.

Ciz.6:2.Res.9:2; BN:316.01.16.196(GB); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**7,7 (*yak:17,6*); 3,9; 2,5; **D. Çapı- D.A.M.:**Kırık; 14,4; **HR:**5YR5/6 yellowish red; **HK:**İnce kumlu, kireç, taşçık; **AR:**10YR7/4 very pale brown; **Açkı:**Açıklı; **Bezeme:**1 adet 0,5 cm'lik halka baskı (derinlik 0,5); **PD:**Orta. Hilal şeklinde, kapalı yay formlu, dikdörtgen kesitli gövdelidir. Uç kısmı mevcut değildir. Muhtemelen simetrik, 1/4'ü mevcut ve kırk haldedir. 90 gr.

Ciz.6:3.Res.7:19; BN:315.06.16.196; BM:Evciler Kocahöyük (Evciler- Merkez); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**6,5 (*yak:15,5*); 3; 2,2; **D. Çapı- D.A.M.:**

Kırık; 12,5; **HR:**5YR6/6 reddish yellow; **HK:**Orta kumlu, az mika, kireç, yoğun taşçık; **AR:**2.5YR6/4 light reddish brown; **Açkı:**Çok silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, kapalı yay formlu, dörtgen kesitli gövdelidir. Uç kısmı mevcut değildir. Muhtemelen simetrik, 1/3'ü mevcut ve kırk haldedir. 51 gr.

Ciz.6:4.Res.9:3; BN:316.01.16.140(GB); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**8 (*yak:15,6*); 3,4; 2,3; **D. Çapı- D.A.M.:**Kırık; 12,3; **HR:**2.5YR6/6 light red; **HK:**İnce kumlu, çok az mika, kireç, taşçık; **AR:**7.5YR6/4 light brown; **Açkı:**Açıklı; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, kapalı yay formlu, dikdörtgen kesitli gövdelidir. Uç kısmı mevcut değildir. Muhtemelen simetrik, 1/3'ü mevcut ve kırk haldedir. 87 gr.

Ciz.6:5.Res.9:5; BN:313.32.16.06; BM:Karahacılı Pınar (Dinar- Karahacılı Köyü); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**2,1 (*yak:16*); 3,2; 3,1; **D. Çapı- D.A.M.:**Kırk; 13,5; **HR:**5YR5/3 reddish brown; **HK:**Orta kumlu, az mika, ince kireç, yoğun taşçık; **AR:**7.5YR5/2 brown; **Açkı:**Açksız; **Bezeme:**3 adet 0,3x2,5 'lik oluklu yiv (derinlik 0,1); **PD:**Orta. Hilal şeklinde, kapalı yay formulu, dörtgen kesitli gövdelidir. Uç kısmı mevcut değildir. Muhtemelen simetrik, 2/3'ü mevcut ve kırk halledir. 135 gr.

Ciz.6:6.Res.9:6; BN:316.01.16.219(KD); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**12,4 (*yak:14,9*); 3,3; 2,3; **D. Çapı- D.A.M.:**Kırk; 11,9; **HR:**2.5YR5/6 red; **HK:**Orta kumlu, kireç, taşçık/rengli taşçık; **AR:**5YR6/6 reddish yellow; **Açkı:**Silik; **Bezeme:**1 adet 0,4 'lik halka baskı (derinlik 0,2); **PD:**Orta. Hilal şeklinde, kapalı yay formulu, dikdörtgen kesitli gövdelidir. Uç kısmı mevcut değildir. Muhtemelen simetrik, 2/3'ü mevcut ve kırk halledir. 125 gr.

Ciz.6:7.Res.9:15; BN:316.01.16.195(KD):316.01.16.180(KD) / 2 parça; BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**9 (*yak:17,6*); 3,5; 3,3; **D. Çapı- D.A.M.:**0,6x0,7; 14,3; **HR:**2.5YR5/8 red; **HK:**İnce kumlu, az mika, kireç, taşçık; **AR:**2.5YR5/6 red; **Açkı:**Açksız; **Bezeme:**0,5 cm çap ve 0,7x1,2 cm derinlikte 13 adet halka; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, kapalı yay formulu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 3/4'ü mevcut ve kırk halledir. 118 gr.

Ciz.7:1.Res.9:8; BN:316.01.16.214(KD); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**11 (*yak:17,2*); 2,7; 2,6; **D. Çapı- D.A.M.:**0,5x0,5; 15,3; **HR:**2.5YR6/6 light red; **HK:**İnce kumlu, az mika, kireç, taşçık; **AR:**2.5YR6/8 light red; **Açkı:**Çok silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, at nalı biçimli/U formulu, dörtgen kesitli gövdelidir. Uç kısmı delik kısmından itibaren mevcut değildir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk halledir. 103 gr.

Ciz.7:2.Res.9:10; BN:316.01.16.213(KD); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**12,7 (*yak:16,9*); 2,4; 2,3; **D. Çapı- D.A.M.:**0,5x0,7; 14,6; **HR:**2.5YR6/8 light red; **HK:**İnce kumlu, az mika, kireç, taşçık; **AR:**10YR7/4 very pale brown; **Açkı:**Silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, at nalı biçimli/U formulu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk halledir. 102 gr.

Ciz.7:3.Res.9:14; BN:316.01.16.138(GB); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**10,7 (*yak:15,9*); 3,3; 3,1; **D. Çapı- D.A.M.:**0,7x0,8; 14; **HR:**5YR5/6 yellowish red; **HK:**İnce kumlu, kireç, taşçık; **AR:**7.5YR7/4 pink; **Açkı:**Açksız; **Bezeme:**Yok; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, at nalı biçimli/U formulu, oval kesitli gövdeli, yuvarlatılmış uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk halledir. 110 gr.

Ciz.7:4.Res.9:7; BN:316.01.16.229(KD); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**10,3 (*yak:14,1*); 2,3; 2,4; **D. Çapı- D.A.M.:**0,3x0,5; 11,6; **HR:**2.5YR5/4 reddish brown; **HK:**İnce kumlu, çok az mika, kireç, taşçık; **AR:**2.5YR6/6 light red; **Açkı:**Açksız; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, at nalı biçimli/U formulu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk halledir. 70 gr.

Ciz.7:5.Res.9:9; BN:316.01.16.179; BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**13 (*yak:14,5*); 3,7; 3; **D. Çapı- D.A.M.:**0,5x0,7; 12,4; **HR:**2.5YR6/6 light red; **HK:**İnce kumlu, mika, kireç, taşçık, bitki; **AR:**2.5YR6/8 light red; **Açkı:**Açksız; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, at nalı biçimli/U formulu, oval kesitli gövdeli, yuvarlatılmış uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 1/2'si mevcut ve kırk halledir. 143 gr.

Ciz.7:6.Res.9:11; BN: 316.01.16.102(GB); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**13,7 (*yak:15,4*); 3,6; 3,4; **D. Çapı- D.A.M.:**0,6; 12,5; **HR:**7.5YR5/4 brown; **HK:**İnce kumlu, mika, kireç, taşçık; **AR:**7.5YR6/4 light brown; **Açkı:**Açksız; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Hilal şeklinde, at nalı biçimli U formulu, oval kesitli gövdeli, yuvarlatılmış uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 2/3'ü mevcut ve kırk halledir. 173 gr.

Ciz.7:7.Res.9:13; BN:316.01.16.246; BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**14,3 (*yak:17*); 3,5; 3,4; **D. Çapı- D.A.M.:**0,3x0,5; 15,4; **HR:**2.5YR6/6 light red; **HK:**İnce kumlu, az mika, kireç, taşçık, bitki; **AR:**5YR7/6 reddish yellow; **Açkı:**Açksız; **Bezeme:**Yok; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, at nalı biçimli U formulu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 2/3'ü mevcut ve kırk halledir. 201 gr.

Ciz.7:8.Res.9:12; BN:316.01.16.245(KD); BM:Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**H.b.a.; **Uz.Gen.Kal:**15,5 (*yak:16,1*); 4,1; 3,4; **D. Çapı- D.A.M.:**0,3x0,5; 13,4; **HR:**10R6/6 light red; **HK:**İnce kumlu, kireç, taşçık, bitki; **AR:**2.5YR6/6 light red; **Açkı:**Silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**Orta. Hilal şeklinde, at nalı biçimli U formulu, dörtgen kesitli gövdeli, kesik uçludur. Uç kısmı ip asma amaçlı yatay dairesel deliklidir. Muhtemelen simetrik, 2/3'ü mevcut ve kırk halledir. 285 gr.

Ciz.8:1.Res.10:1; BN:313.04.13.03; Env.2013:3; Müze Env.2013 (46); **BM:**Yüksel Höyük (Dinar- Yüksel Köyü); **BA:**Piramidal ağırlık; **Uz.Gen.Kal.D.Çapı:**6,7; 4,2; 3,5; 0,45; **HR:**7.5YR5/6 strong brown; **HK:**Orta kumlu, taş, taşçık, bitki; **AR:**7.5YR3/3 dark brown; **Açkı:**Açıklı; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Piramit şeklinde, yatay ip asma delikli, düzleştirilmiş kare uçlu kare biçimli asimetrik bir gövdeye sahip, konik piramidimsi formda olup taban kısmı düzdür. Dipte az bir bölümde deformasyon vardır. Tüm haldedir. 132 gr.

Ciz.8:2.Res.10:2; BN:313.08.13.04; Env.2013:4; Müze Env.2013 (45); **BM:**Köyaltı Höyükler (Dinar- Tugaylı Köyü); **BA:**Piramidal ağırlık; **Uz.Gen.Kal.D.Çapı:**5,9; 3; 3,2; 0,7; **HR:**10YR5/2 grayish brown; **HK:**İnce kumlu, taşçık, mika, bitki; **AR:**10YR5/2 grayish brown; **Açkı:**Açıklı; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Piramit şeklinde, yatay ip asma delikli, düzleştirilmiş kare uçlu kare biçimli simetrik bir gövdeye sahip, konik piramidimsi formda olup, taban kısmı düzdür. Tüm haldedir. 70 gr.

Ciz.8:3.Res.10:3; BN:313.05.13.07; Env.2013:7; Müze Env.2013 (48); **BM:**Dikici Höyük (Dinar- Dikici Köyü); **BA:**Piramidal ağırlık; **Uz.Gen.Kal.D.Çapı:**7,7; 5,3; 5,4; 0,5; **HR:**5YR6/8 reddish yellow; **HK:**İnce kumlu, taşçık, bitki; **AR:**5YR6/8 reddish yellow; **Açkı:**Silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Piramit şeklinde, yatay ip asma delikli, düzleştirilmiş kare uçlu, kare biçimli hafif yamuk asimetrik bir gövdeye sahip, konik piramidimsi formda olup, taban kısmı düzdür. Tüm haldedir. 170 gr.

Ciz.8:4.Res.10:4; BN:316.01.16.06; Env.2016:6; **BM:**Yakaköy Kocahöyük (Başmakçı- Yakaköy); **BA:**Piramidal ağırlık; **Uz.Gen.Kal.D.Çapı:**8,9; 4,3; 3,1; 0,3; **HR:**10YR7/6 light red; **HK:**İnce kumlu, taş, taşçık; **AR:**10YR7/6 light red; **Açkı:**Silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Piramit şeklinde, yatay ip asma delikli, düzleştirilmiş kare uçlu kare biçimli gövdeye sahip, konik piramidimsi formda olup, taban kısmı düzdür. Tüm haldedir. --- gr.

Ciz.8:5.Res.10:5; BN:313.06.16.107; **BM:**Kabaklı Höyük (Dinar- Kabaklı Köyü); **BA:**Piramidal ağırlık; **Uz.Gen.Kal.D.Çapı:**8,4 (*yak:9,6*); 4,9; 5; 0,7x0,9; **HR:**5YR6/6 reddish yellow; **HK:**Orta kumlu, çok az mika, kireç, orta taşçık; **AR:**7.5YR7/4 pink; **Açkı:**Silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**Orta. Piramit şeklinde, yatay ip asma delikli, hafif yumuşatılmış kare uçlu kare biçimli gövdeye sahip, konik piramidimsi formda, taban kısmı kırık, muhtemelen düzdür. Tüme yakın haldedir. 198 gr.

Ciz.8:6.Res.10:6; BN:313.04.16.15; Env.2016:15; Müze Env.2017 (15); **BM:**Yüksel Höyük (Dinar- Yüksel Köyü); **BA:**Piramidal ağırlık; **Uz.Gen.Kal.D.Çapı:**6,5; 4,5; 4,4; 0,6x0,8; **HR:**GLEY1 4- dark gray; **HK:**İnce kumlu, taşçık, mika; **AR:**GLEY1 4- dark gray; **Açkı:**Silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Piramit şeklinde, yatay ip asma delikli, düzleştirilmiş kare uçlu kare biçimli gövdeye sahip, konik piramidimsi formda olup, taban kısmı düzdür. Tüm haldedir. 149 gr.

Ciz.8:7.Res.10:7; BN:313.06.16.100; **BM:**Kabaklı Höyük (Dinar- Kabaklı Köyü); **BA:**Piramidal ağırlık; **Uz.Gen.Kal.D.Çapı:**5,3 (*yak:6,7*); 4; 4,1; 0,7x0,5; **HR:**2.5YR5/4 reddish brown; **HK:**Orta kumlu, çok az mika, kireç, taşçık; **AR:**5YR6/4 light reddish brown; **Açkı:**Açıklı; **Bezeme:**Yok; **PD:**Orta. Piramit şeklinde, yatay ip asma delikli, düzleştirilmiş kare uçlu kare biçimli gövdeye sahip, konik piramidimsi formda olup, taban kısmı kırık olup muhtemelen düzdür. Tüme yakın haldedir. 102 gr.

Ciz.8:8.Res.10:8; BN:313.08.16.21; Env.2016:21; **BM:**Köyaltı Höyükler (Dinar- Tugaylı Köyü); **BA:**Piramidal ağırlık; **Uz.Gen.Kal.D.Çapı:**5,5; 4; 2,8; 0,7x0,8; **HR:**10R5/6 red; **HK:**İnce kumlu, taş, taşçık; **AR:**10R5/6 red; **Açkı:**Silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**Orta. Piramit şeklinde, yatay ip asma delikli, düzleştirilmiş kare uçlu dikdörtgen biçimli gövdeye sahip, konik piramidimsi formda olup, taban kısmı düzdür. Tüm haldedir. --- gr.

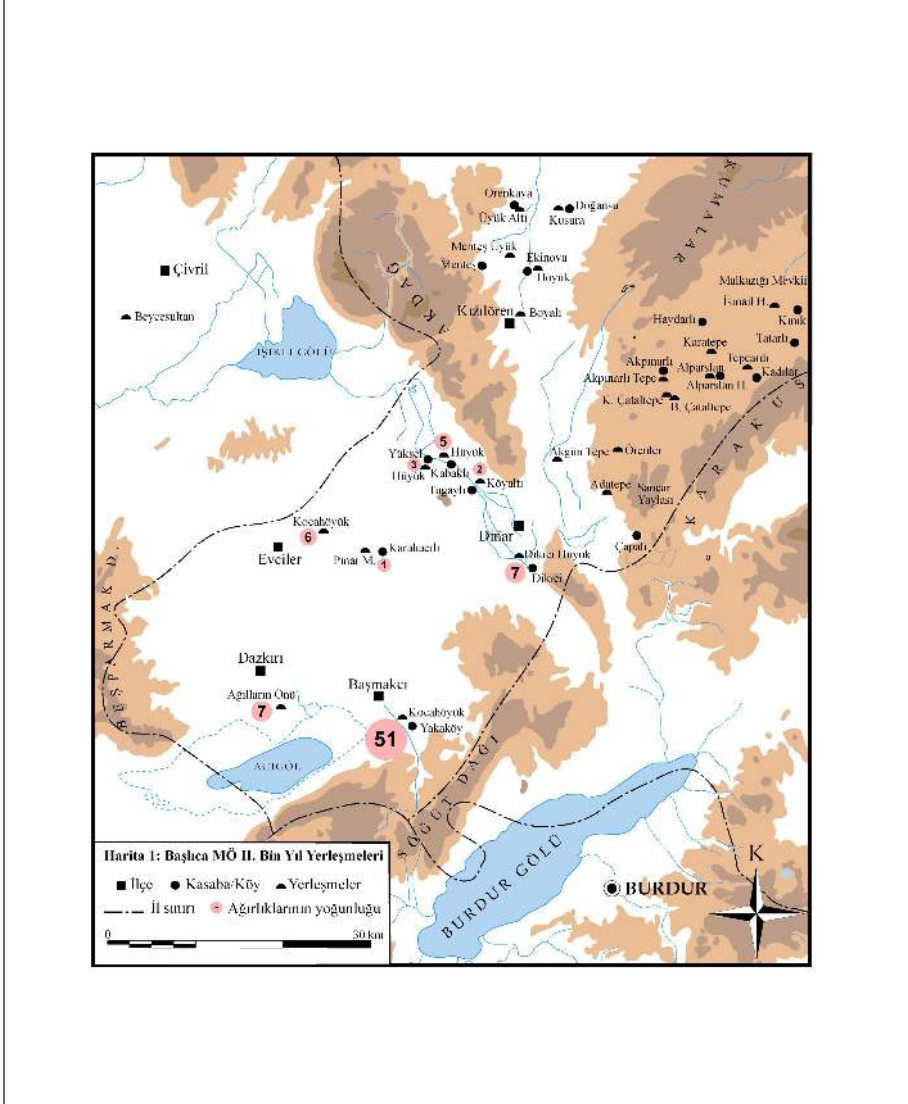
Ciz.8:9.Res.10:9; BN:313.05.13.08; Env.2013:8; Müze Env.2013 (44); **BM:**Dikici Höyük (Dinar- Dikici Köyü); **BA:**Piramidal ağırlık; **Uz.Gen.Kal.D.Çapı:**5,6; 5,3; 3; 0,6; **HR:**5YR7/8 reddish yellow; **HK:**Orta kumlu, taşçık, bitki; **AR:**7.5YR6/4 brown; **Açkı:**Açıklı; **Bezeme:**Yok; **PD:**Orta. Piramit şeklinde, dikdörtgenimsi, yatay ip asma delikli, yuvarlatılmış uçlu dikdörtgen biçimli gövdeye sahip, konik piramidimsi formda olup, taban kısmı düzdür. Tüm haldedir. 95 gr.

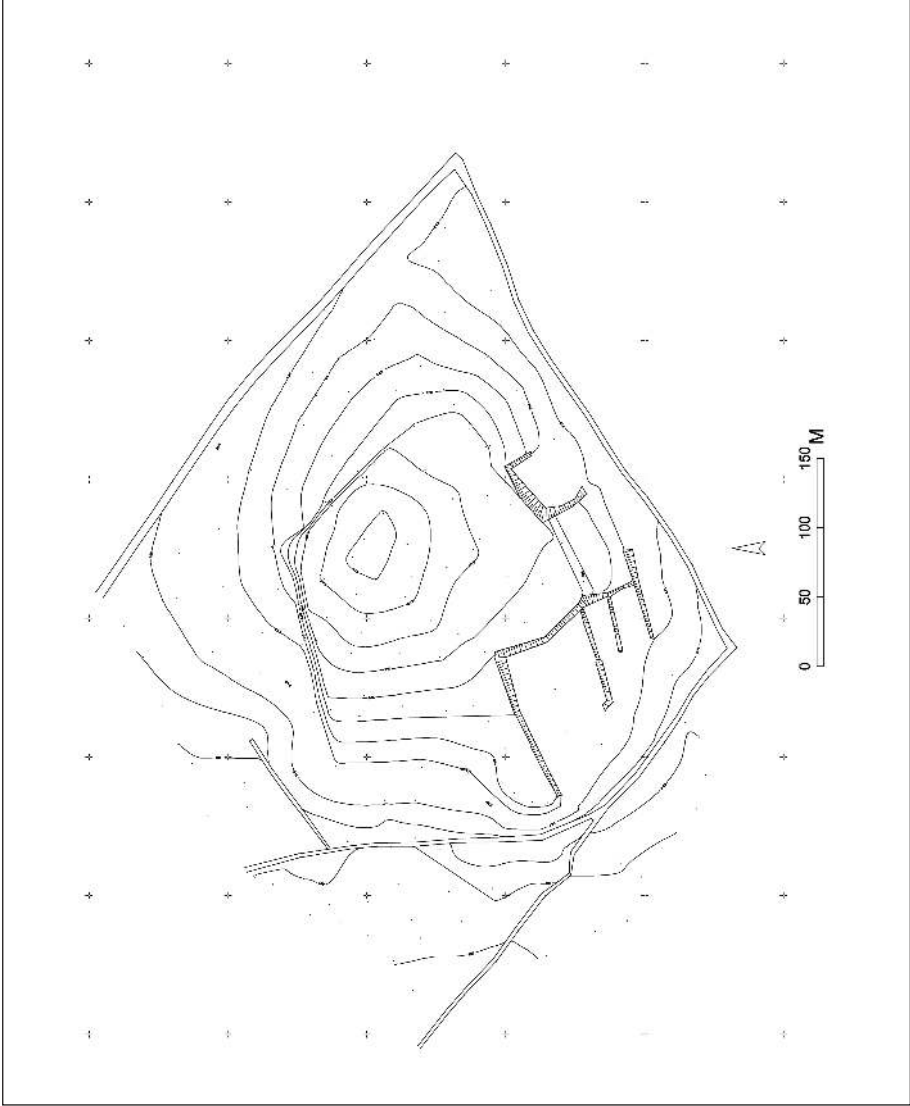
Ciz.8:10.Res.10:10; BN:313.05.13.09; Env.2013:9; Müze Env.2013 (-); **BM:**Dikici Höyük (Dinar- Dikici Köyü); **BA:**Piramidal ağırlık; **Uz.Gen.Kal.D.Çapı:**6,2; 4,3; 3,1; 0,4; **HR:**5YR6/8 reddish yellow; **HK:**Orta kumlu, taşçık, bitki; **AR:**10YR6/8 very pale brown; **Açkı:**Çok silik; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Piramit şeklinde, dikdörtgenimsi, yatay ip asma delikli, yuvarlatılmış uçlu dikdörtgen biçimli gövdeye sahip, konik piramidimsi formda olup, taban kısmı düzdür. Tüm haldedir. 84 gr.

Ciz.8:11.Res.10:11; BN:314.01.14.50; Env.2014:6; Müze Env.2015/18 (A); **BM:**Ağılların Önü (Dazkırı- Yüreğil Kasabası); **BA:**Piramidal ağırlık; **Uz.Gen.Kal.D.Çapı:**6,1; 5,1; 5,5; 0,6; **HR:**10R6/6 light red; **HK:**Orta kumlu, mika, taşçık; **AR:**10YR7/3 very pale brown; **Açkı:**Açksız; **Bezeme:**Yok; **PD:**İyi. Piramit şeklinde, dikdörtgenimsi, yatay ip asma delikli, yuvarlatılmış uçlu dikdörtgen biçimli basık bir gövdeye sahip, konik piramidimsi formda olup, taban kısmı düzdür. Tüm haldedir. 161 gr.

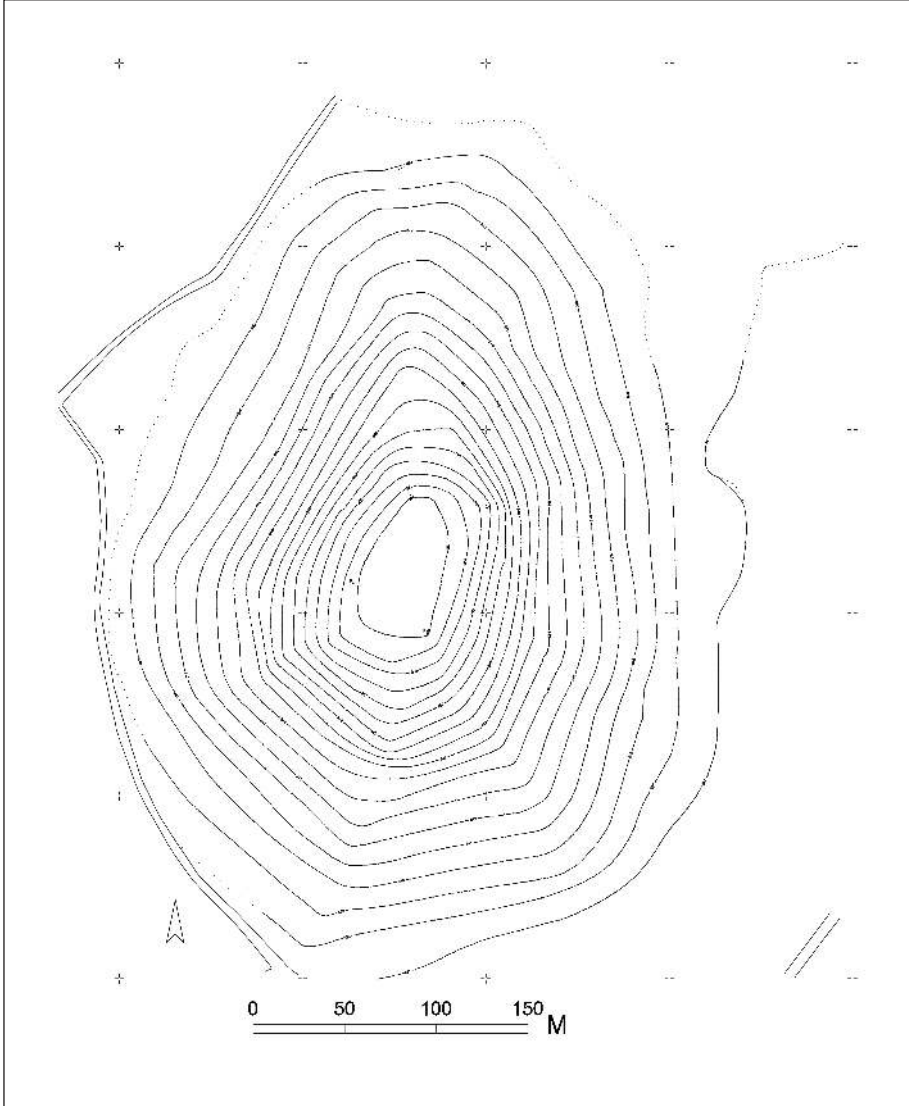
Çiz.: Çizim numarası, **Res.** Resim numarası, **BN:** Buluntu numarası, **BM:** Buluntu merkezi, **BA:** Buluntu adı, **Uz.:** Uzunluk, **yak:** Yaklaşık, **Gen.:** Genişlik, **Kal.:** Kalınlık, **D. Çapı:** Delik çapı, **D.A.M.:** Delikler arası mesafe, **HR:** Hamur rengi, **HK:** Hamur katkısı, **AR:** Astar rengi, **Açkı, Bezeme, PD:** Pişme durumu, **p.t.:** Pişmiş toprak, **Tanım ve Ağırlık)** Uzunluklar cm (santimetre) cinsinden verilmiştir. Bütün buluntular pişmiş topraktır. **H.b.a.:** Hılal biçimli ağırlık.

Harita, Resim ve Çizimler

Harita 2: Yakaköy Kocahöyük

Harita 3: Ağlların Önü

Resim 1: Yakaköy Kocahöyük

Resim 2: Ağılların Önü

Resim 3: Evciler Kocahöyük

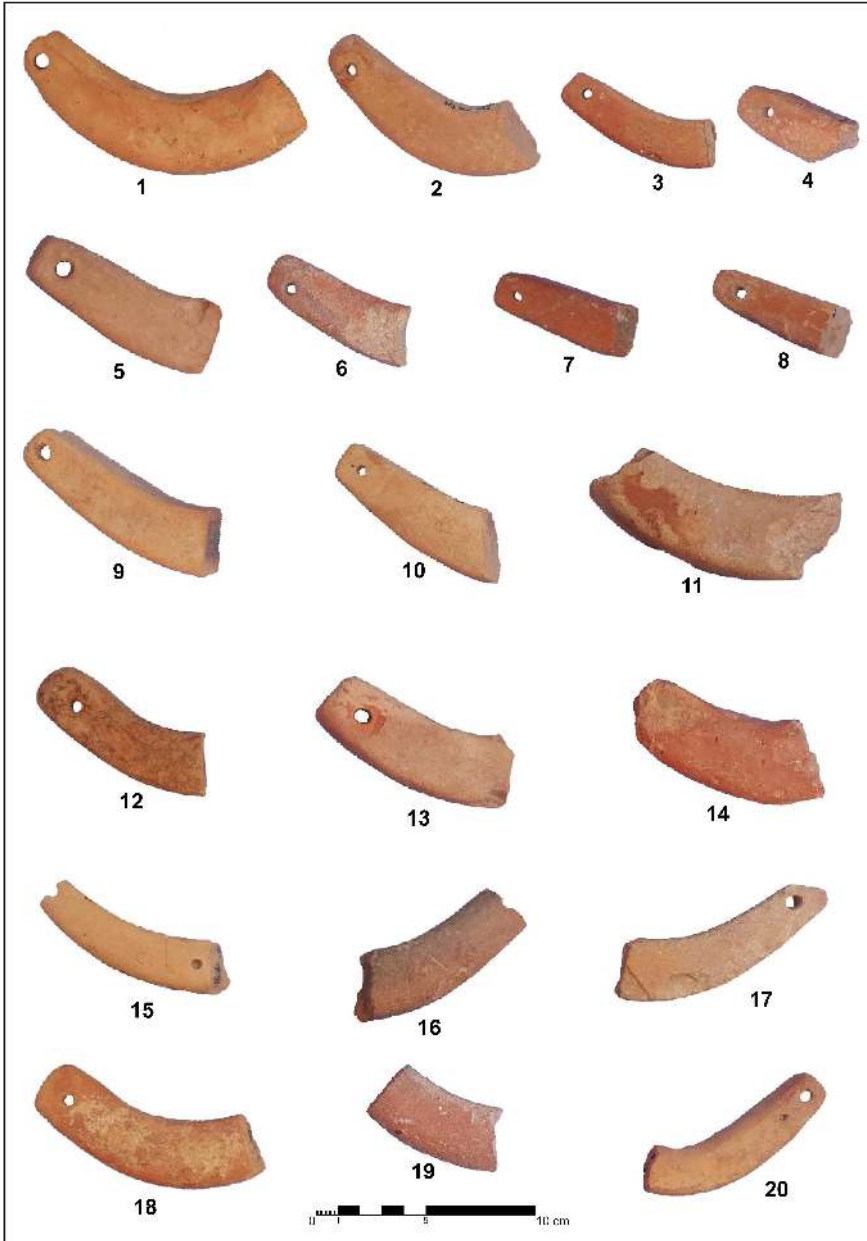

Resim 4: Dikici Höyük

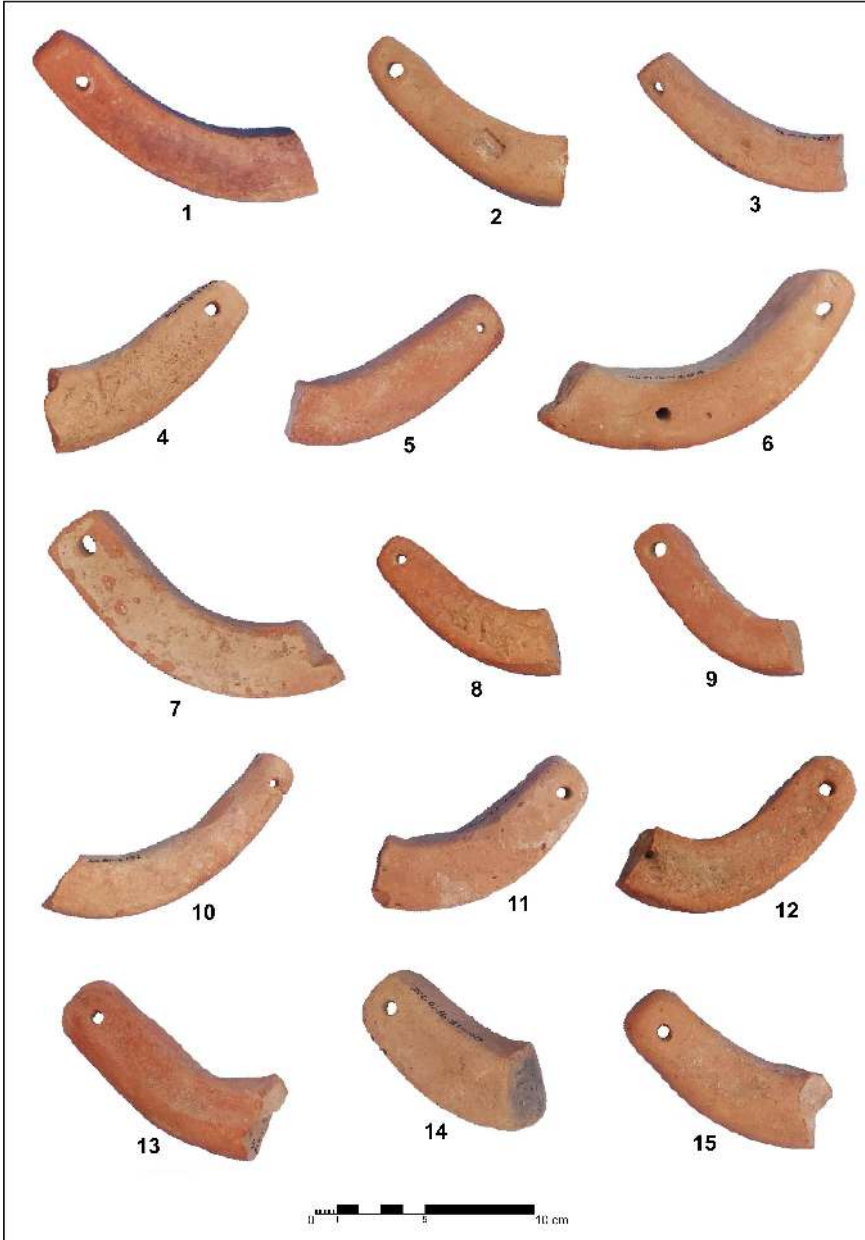

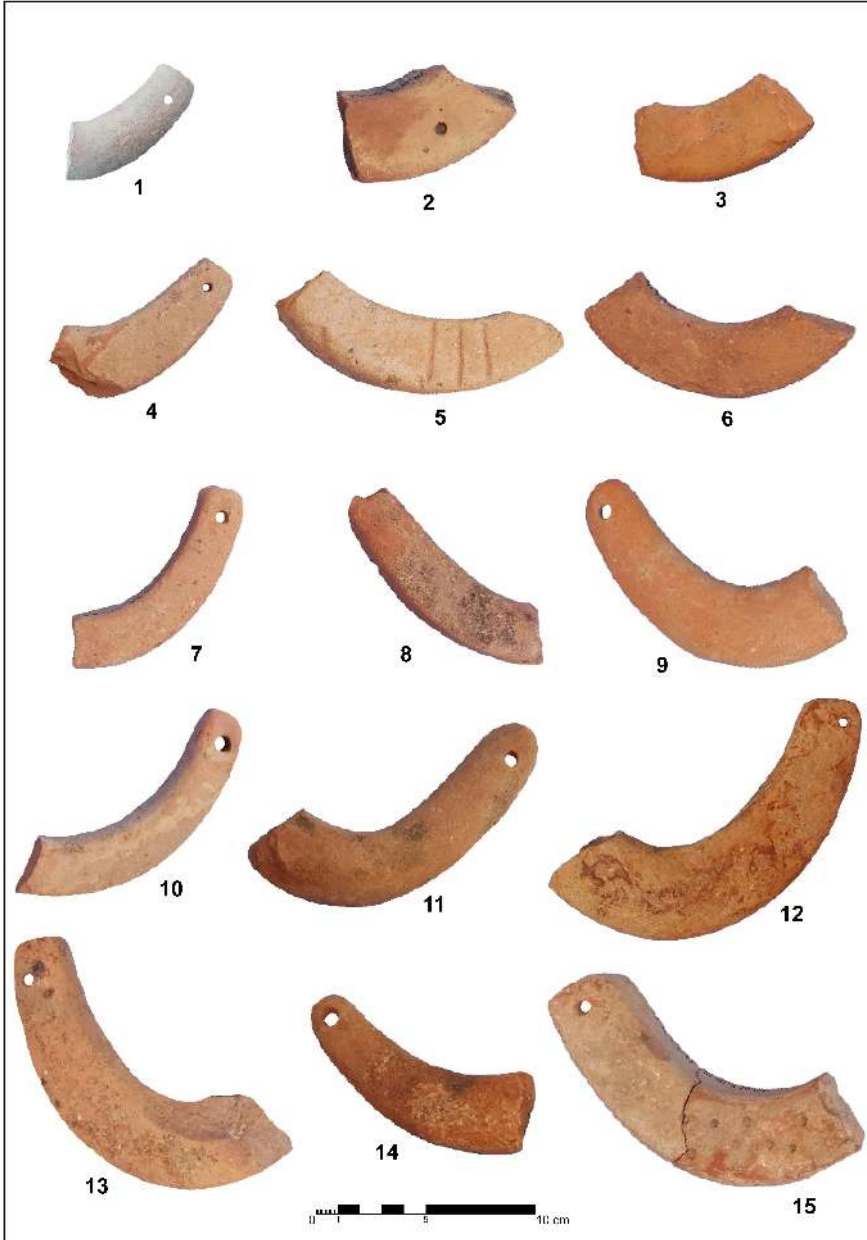
Resim 5: Karahacılı Pınar Mevkii

Resim 6

Resim 7

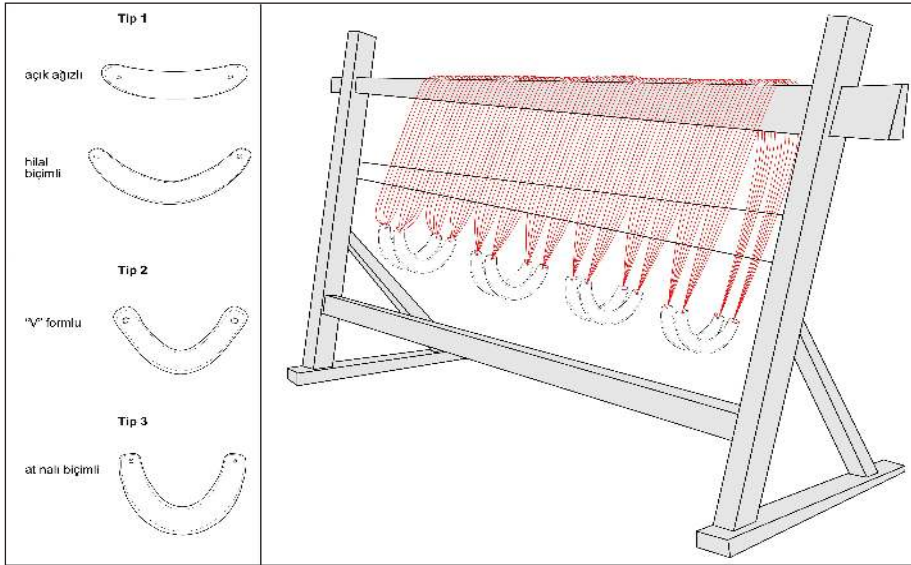
Resim 8

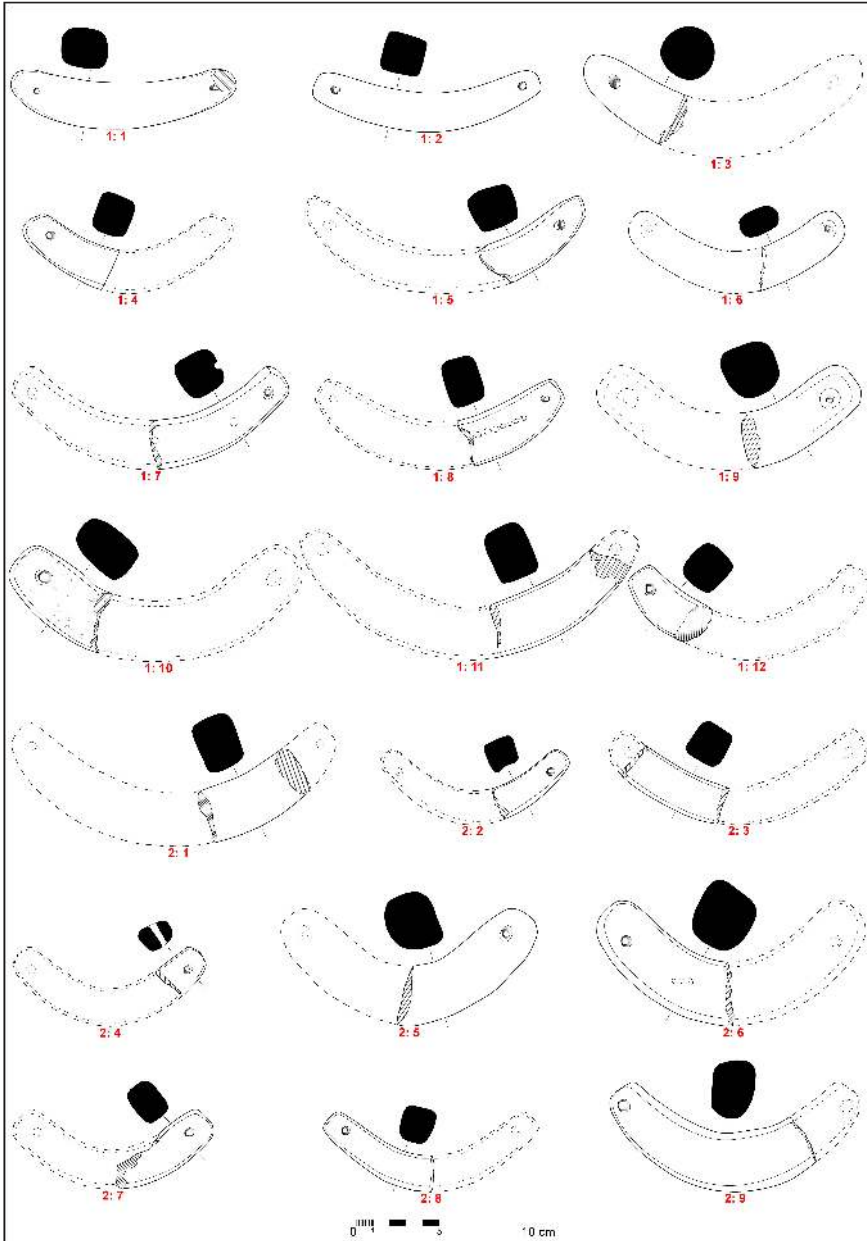
Resim 9

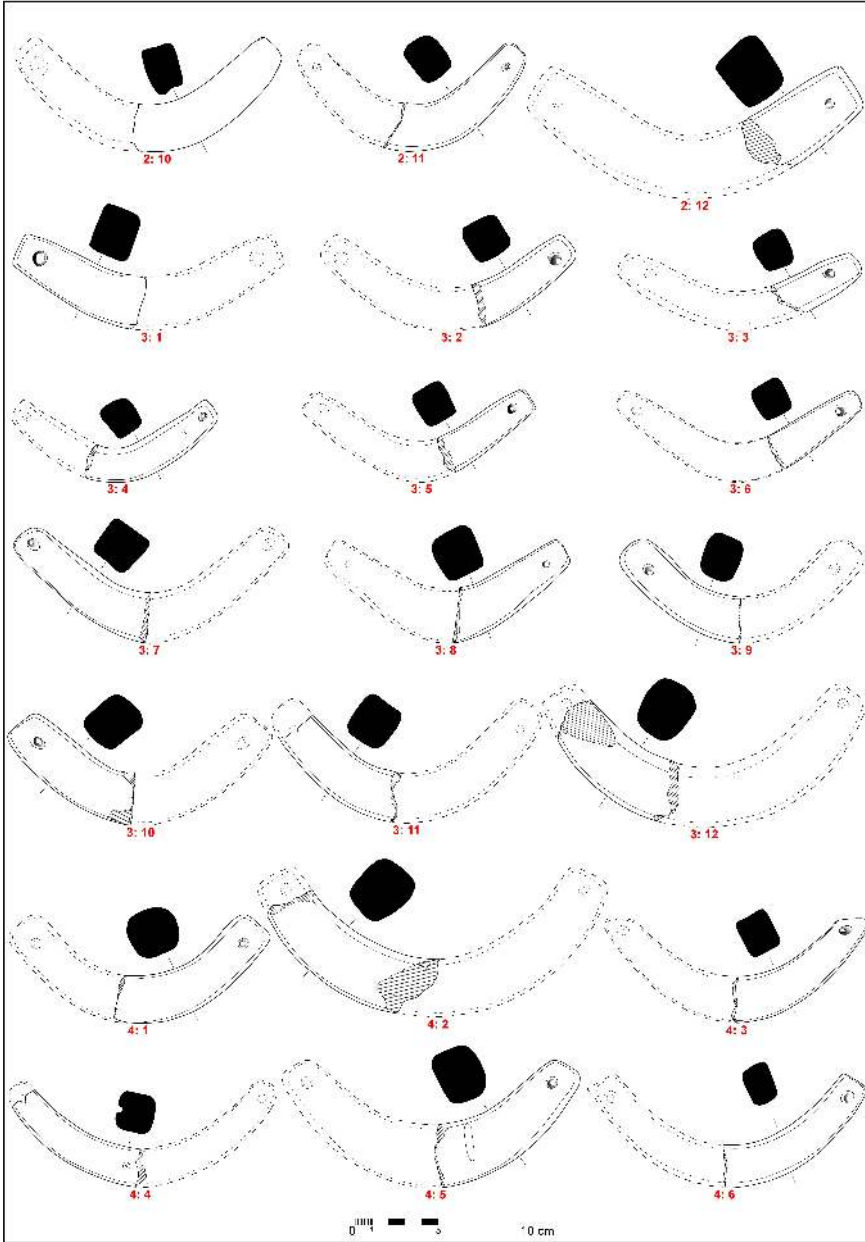
Resim 10

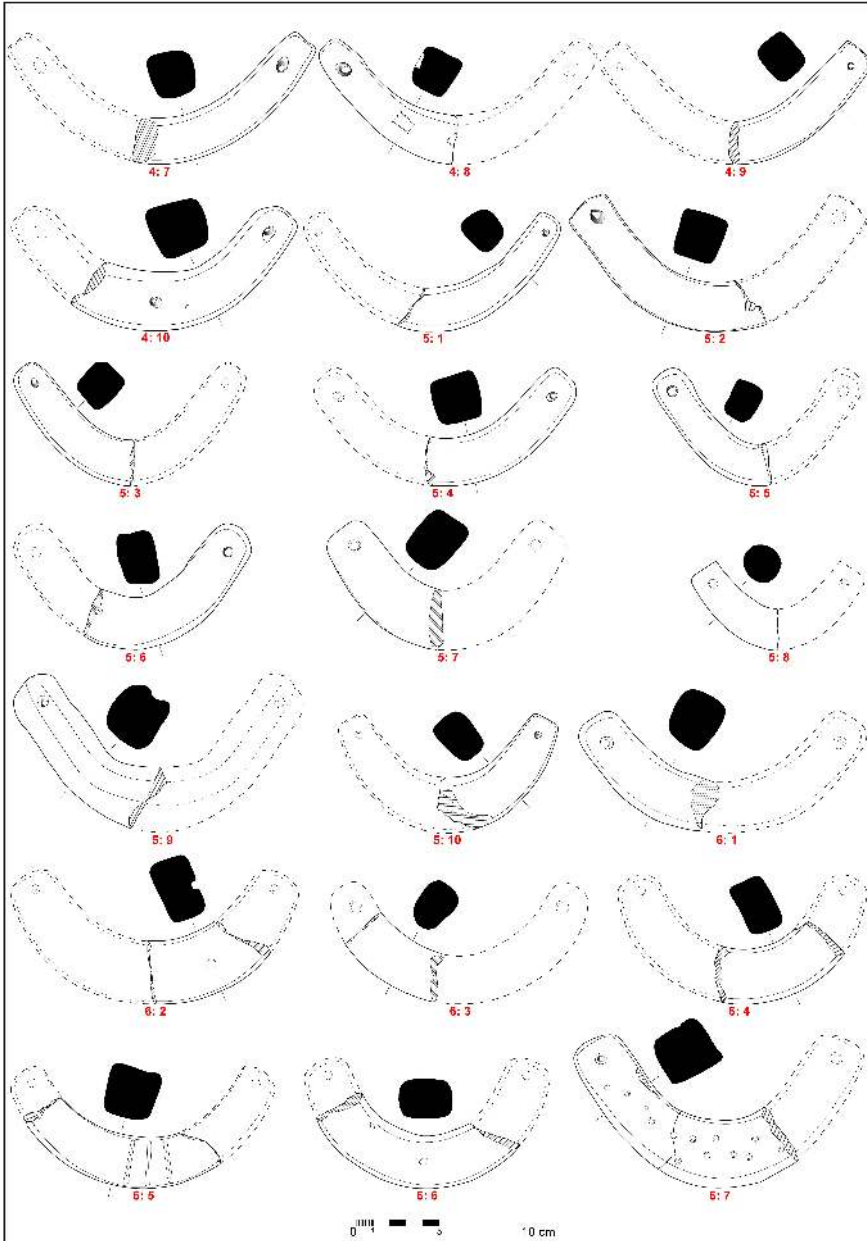
Resim 11: Hilal biçimli ağırlıkların genel tipolojisi ve bir tezgah üzerinde yaklaşık duruşlarının canlandırma denemesi

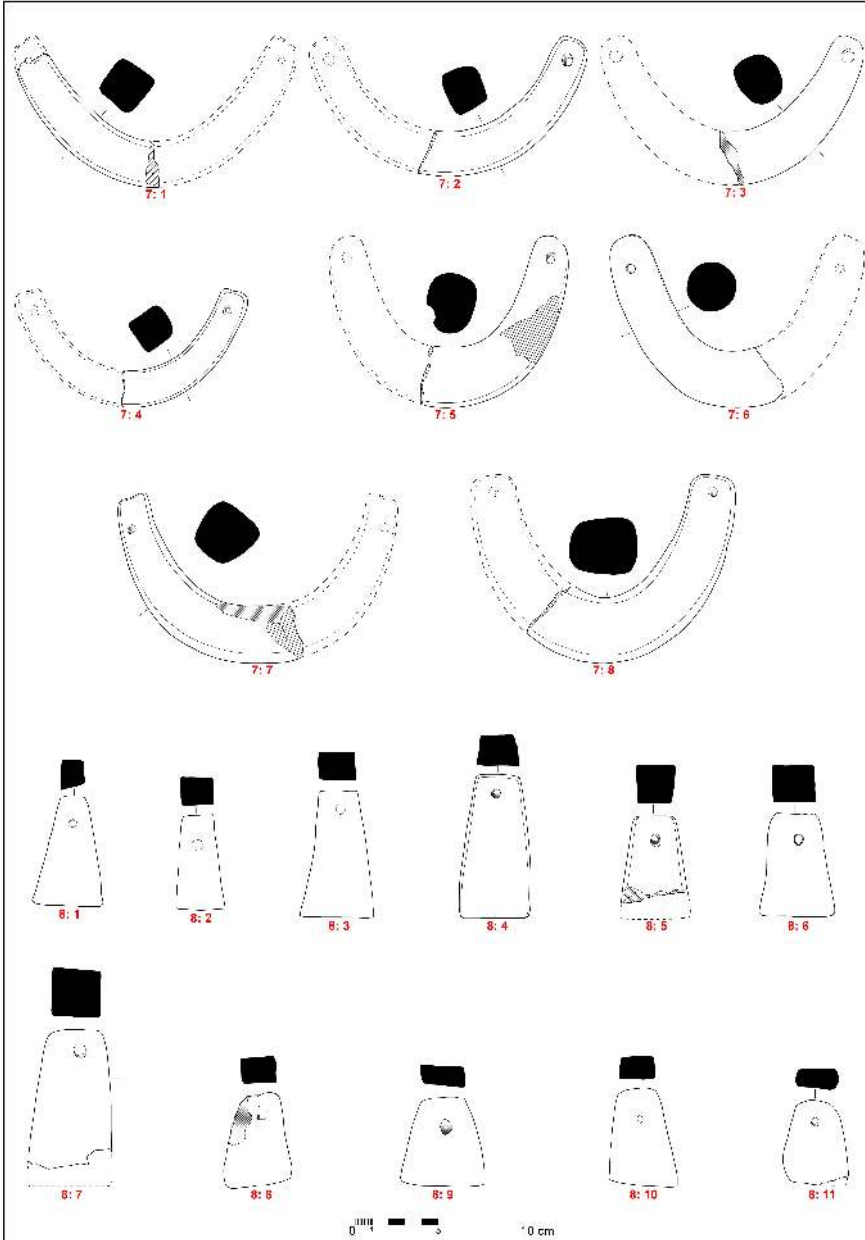
Çizim 1-2

Çizim 2-4

Çizim 4-6

Çizim 7-8